

Biblické úkoly 2004

Evangelium milovaného učedníka

Evangelium milovaného učedníka
Biblické úkoly – 1. čtvrtletí 2004
Autor: John Paulien
Foto: Vojtěch Vlček
Vydal: Advent-Orion, spol. s r. o.
Roztocká 5, Praha 6 - Sedlec
Vytiskla tiskárna Alfaprint, Thurzova 16
Martin, Slovenská republika
Vydání první, Praha 2003

ISBN 80-7172-829-2
ISSN 0409-3208

ÚVOD

Bůh se postaral, abychom měli čtyři odlišná podání života Ježíše Krista. Nacházíme je v evangeliích podle Matouše, Marka, Lukáše a Jana, které známe jako čtyři evangelisty.

Možná si myslíme, že by nám úplně stačila jedna Bohem inspirovaná verze. Duch svatý nám však poskytl čtyři verze, každou s vlastním, jedinečným pohledem na život, službu, učení a oběť Ježíše Krista. Ježíš má pro nás tak nesmírný význam, že žádný inspirovaný pisatel ho nedokáže představit v úplnosti. Proto je evangelií více. Ellen Whiteová to stručně vyjádřila takto: Evangelium nám je představeno „prostřednictvím různých pisatelů, přičemž každý z nich má svoji vlastní individualitu, i když píšící o stejné události.“ (1SM 21) Jeden by to jednoduše nedokázal dostatečně vystihnout.

Různými opisy Bůh oslovuje různé čtenáře v různých situacích. Každý pisatel evangelia „má svoji vlastní zkušenost a tato rozmanitost rozšiřuje a prohlubuje poznání, které má naplnit potřeby různých lidí“. (1SM 22) V minulém století se objevil v literatuře směr, který si dal za cíl popsat stejnou událost z různých pohledů. Bylo to hnutí, které ve svém čase považovali za nové, pokrokové a moderní. Je zajímavé, že náš Bůh učinil totéž již o devatenáct století dříve.

Od filmů a životopisů (jako je například kniha Touha věků) mnozí očekávají ucelený obraz o Ježíšově životě, založený na všech čtyřech evangeliích. Tyto snahy jsou velkým požehnáním. Mnoho však můžeme získat i tehdy, když se soustředíme na osobní pohled pouze jednoho z pisatelů evangelií. Lidé různého původu a odlišného způsobu myšlení prožijí s Ježíšem bohatší zkušenost, když se nechají ovlivnit rozmanitostí důrazů každého ze čtyř evangelií nejen vcelku, ale i každého autora jednotlivě. Pod vlivem Ducha svatého podává každý pisatel svůj vlastní jedinečný pohled na život a učení Ježíše Krista. Toto čtvrtletí budeme studovat evangelium podle Jana.

Jan je několikrát nazván „učedníkem, kterého Ježíš miloval“. (J 13,23-25; 19,26; 20,2; 21,20-24) Janovo evangelium napsal tedy člověk, který měl s Ježíšem obzvlášť blízký vztah, podobný tomu, jaký měl Ježíš se svým Otcem. (Srov. J 1,18 a 13,23) Na základě této hlubší shody vzniklo evangelium, které proniká do hloubek Ježíšova charakteru a poslání takovým způsobem, jakým to ostatní evangelisté nedělají.

Máme za to, že na rozdíl od Matoušova, Markova a Lukášova evangelia toto čtvrté evangelium má oslovit zejména generaci, která neměla tu možnost setkat se s někým, kdo měl osobní kontakt s Ježíšem. Každá generace stojí od té doby před stejným problémem. Jan k nám proto promlouvá způsobem, jak to nedělá žádný jiný evangelista. Jeho evangelium má odpovídat na nejdůležitější otázku současné křesťanské víry: Jak mohu mít živý vztah s někým, koho nevidím, neslyším a koho se nemohu ani dotknout?

Dvojitý účel těchto úkolů spočívá proto v jedinečném obraze Ježíše Krista, jaký nám představuje toto evangelium, a v krocích, kterými nás vede k hlubšímu a upřímnějšímu vztahu s Ježíšem. Jan svému evangeliu vtiskl jedinečnou podobu. Pro miliony těch, kteří se učí milovat našeho Pána prostřednictvím inspirovaných slov tohoto učedníka, znamená Janovo evangelium mocný zdroj povzbuzení, naděje a víry.

Autor úkolů tohoto čtvrtletí, John Paulien, je vedoucím katedry Nového zákona na Andrews University Seminary a uznávaným expertem ve studiu Janových spisů. Máme tu přednost, že se můžeme obohatit o jeho poznání a že můžeme – my, kteří jsme se s Ježíšem jako člověkem nikdy nesetkali – studovat poselství někoho, kdo se s ním setkal a kdo se s námi o tuto život proměňující zkušenost podělil. Kéž by to změnilo i náš život.

Týden od 28. prosince 2003 do 3. ledna 2004

JEDINEČNÝ ZÁMĚR JANOVA EVANGELIA

Text na tento týden: L 1,1-4; J 15,1-8; 17,20; 20,24-31; 21,20-25

Základní verš

„Ježíš mu řekl: »Že jsi mě viděl, věříš. Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.«“ J 20,29

Hlavní myšlenka

Janovo evangelium nám přináší jedinečné poselství: Pro ty, kteří usilují o navázání vztahu s Kristem, není jeho osobní nepřítomnost žádnou nevýhodou. Ježíšovo slovo má tutéž moc jako jeho dotek.

Toužil jsi někdy poznat Ježíše tak, jak ho poznali jeho učedníci? Chtěl bys, aby bydlel s tebou pod jednou střechou? Nebylo by to úžasné, kdybys mohl jít se svými problémy přímo za ním? Přijít k němu a povědět mu, co máš na srdci, a potom vidět, jak poklekne a prosí vroucně svého Otce za tebe? Nebylo by jednodušší mít s Ježíšem vztah, kdyby žil, dýchal, chodil a vyprávěl u vás doma?

Takovou přednost, žel, nemáme. Janovo evangelium nám však dává jistotu, že k tomu, abychom mohli mít s Ježíšem vztah, osobní kontakt nepotřebujeme. A to je dobrá zpráva pro nás pro všechny. Nemusíme se s ním osobně setkat, abychom získali požehnání, které má pro nás připravené a které nám chce dát. Jan dokonce připomíná, co Ježíš řekl svým učedníkům: „Prospěje vám, abych odešel.“ (J 16,7) Přítomnost Ducha svatého činí jeho dílo mocným právě v čase jeho osobní nepřítomnosti. (J 14,16)

Cíl úkolu

Janovo evangelium je napsáno pro ty, kteří neviděli Ježíše.
Nemusíme vidět Ježíše, abychom uvěřili.
Slovo evangelia nahrazuje Ježíšovu nepřítomnost.

JAK BYLA NAPSÁNA EVANGELIA – L 1,3

1. Byli Matouš, Marek, Lukáš a Jan jediní, kteří zaznamenali život Ježíše? Nebo byli i jiní, kteří – snad dokonce i písemně – převyprávěli tyto události? L 1,1

2. Jak vzniklo Lukášovo (a pravděpodobně i Janovo) evangelium? L 1,2,3

Lukáš píše, že „mnozí“ se už pokusili sepsat Ježíšův příběh. „Očití svědkové a služebníci slova“ si Ježíšovy příběhy a jeho výroky zapamatovali a odevzdávali je dále. Máme zato, že slovo přeložené jako „služebníci“ bylo v starověku vžitým pojmem pro profesionální „pamětníky“, jejichž úlohou bylo zapamatovat si pro budoucnost významné výroky. Nemělo by nás proto překvapit, že mohli být vybráni konkrétní jednotlivci, jejichž úlohou bylo zapamatovat si kázání, podobenství a Ježíšovy činy, aby z paměti vyprávěli, co Ježíš řekl a učinil.

Příběhy o Ježíši a jeho výroky se dlouhé roky po jeho nanebevstoupení odevzdávaly ústním podáním. Podle všeho Lukáš, inspirovaný Duchem svatým, rozprávěl s očitými svědky a těmi, kteří si pamatovali příběhy o Ježíši i jeho výroky. Veden Duchem potom vybral výroky a příběhy, které převyprávěl tak, jak šly události po sobě.

3. Přečti si J 21,25. Co nám tento verš sděluje o omezených možnostech všech evangelií?

Jan záměrně mnoho příběhů o Ježíši ve svých evangeliích vynechal. Každé ze čtyř evangelií nám nabízí výběr Ježíšových výroků a činů, které vyhovovaly specifickému účelu jeho pisatele. „Stává se jen velice zřídka, aby dvě osoby viděly a vyjádřily pravdu stejným způsobem. Každý se zastaví u toho, co ho vzhledem k jeho postavení a vzdělání osobně osloví.“ (1SM 22)

4. V souvislosti s dnešní lekcí se vrať k citátu Ellen Whiteové. Co nám tento citát říká o potřebě poskytnout jiným „určitou míru flexibility“ v jejich chápání pravdy?

Přehled dne: Způsob psaní evangelií.
Evangelia – o tomtéž, ale jinak.
Evangelia – o tomtéž, ale ne o všem.
Evangelia – o tomtéž, ale s jiným záměrem.

Pondělí 29. prosince

VÝBĚR S URČITÝM ZÁMĚREM – J 20,31

1. Přečti si J 20,30.31. Proč Jan píše o Ježíšově životě? Jaký důvod uvádí? Do jaké míry odráží celá Bible stejný záměr?

Ježíšova služba trvala asi tři a půl roku (1260 dnů!). Ze všeho, co Ježíš v tomto čase udělal a pověděl, Jan zaznamenává události, které se staly pouze v devětadvaceti dnech. A i tyto záznamy obsahují jen malou část z toho, co Ježíš v těchto dnech řekl anebo udělal. Více než 97 procent Ježíšovy služby Jan zkrátka vynechává. Veden Duchem svatým musel Jan vybrat to, co potřeboval, aby dosáhl cíle, který si dal – přivést nás k víře, abychom věřící měli život věčný.

Komu Jan psal své evangelium? Je určeno „vám“ (v originále je množné číslo). Jan ho napsal, abyste „vy“ věřili a „vy“ měli život. Pod slovem „vy“ měl Jan zřejmě na mysli své čtenáře. Ale které? Všechny? Myslel i na nás?

2. Který příběh předchází Janovu tvrzení o záměru jeho evangelia? J 20,24-28

Tomáš nepochybně cítil, že jeho víra je závislá na zážitku osobního setkání s Ježíšem. Kdyby jen jednou uviděl Ježíše, neměl by vůbec problém uvěřit. V Janově evangeliu 20,24-31 představuje Tomáš první generaci učedníků, kteří viděli a dotýkali se Ježíše.

Naproti tomu Ježíšův výrok ve verši 29 naznačuje, že pro ty, kteří uvěřili, aniž by jej viděli, je vyhrazeno zvláštní požehnání. Vidět a dotýkat se, to není to rozhodující pro růst víry; dokonce to může být i jeho překážkou. Ve verši 29 je vysloveno požehnání pro následující generace těch, kteří neměli možnost osobně poznat Ježíše, a přece v něj uvěřili. I my patříme mezi tyto generace, protože s Ježíšem a ani s nikým z těch, kdo ho jako člověka znali, jsme se osobně nesetkali.

3. Vyhledej si 2 K 4,18. Jak tento verš souvisí s dnešním oddílem úkolu? Jaké poselství je zde pro nás, kteří jsme Ježíše jako člověka nepoznali?

Přehled dne: Výběr cílové generace.
Výběr záměru, s kterým Jan píše.
Výběr materiálu pro toto evangelium.

PODNĚT PRO VZNIK EVANGELIA – J 21,22.24

1. Co se chtěl Petr od Ježíše dovědět o tomto učedníkovi? J 21,20-24; J 13,23-25

Ježíš právě naznačoval Petrovi okolnosti, které jednou nastanou kolem jeho smrti. Petr byl zvědavý, jestli jeho zkušenost bude podobná zkušenosti milovaného učedníka Jana (v. 24). Ježíš se vyhnul odpovědi na otázku tajuplným výrokem: „Jestliže chci, aby tady zůstal, dokud nepřijdu, není to tvá věc.“

Ježíšova zvláštní poznámka byla dlouhé roky nesprávně chápána. Lidé si mysleli, že milovaný učedník Jan se živý dočká Ježíšova druhého příchodu. Když Jan zestárl a blížila se hodina jeho smrti, objevila se mezi věřícími určitá krize víry: Nevzbudí Janova smrt dojem, že Ježíš je falešný prorok? Neřekl přece Ježíš, že Jan zůstane živý až do jeho příchodu?

Někteří se domnívají, že v tomto rozhodujícím okamžiku, kdy církev čelila této krizi, Pán vedl Jana k tomu, aby nechal odkaz v dalším napsaném evangeliu, které by napravilo neopodstatněné zprávy týkající se načasování Janovy smrti vzhledem k druhému příchodu. Jeho evangelium mělo poskytnout následující generaci křesťanů to, co potřebovali, aby se dokázali vyrovnat s jeho smrtí. Janovo evangelium nás má všechny naučit, jak mít živý vztah s někým, koho nevidíme, neslyšíme a koho se nemůžeme dotýkat.

2. Znovu si přečti, co řekl Ježíš Petrovi. (J 21,22) Ježíš nikdy nepověděl, že Jan nezemře, i když někteří to právě z tohoto textu vyčetli. Do jaké míry jsme v nebezpečí, že budeme dělat totéž, tedy že vyčteme z textu něco, co tam není?

Přehled dne: J 21,22 – nesprávně pochopeno.
J 21,22 – příčina napsání evangelia.
J 21,22 – vysvětleno evangeliem.

Středa 31. prosince

DRUHÁ GENERACE – J 17,20

Mnohými a rozličnými způsoby vyjadřuje evangelium Janovo zájem o druhou generaci křesťanů. Ve čtvrtém evangeliu učedníci nejsou povoláni přímo Ježíšem, ale skrze pozvání někoho jiného, kdo Ježíše zná. Možná to měl být symbol toho, jakým způsobem se velká část obyvatel světa poprvé setká s Ježíšem – nikoliv prostřednictvím osobního kontaktu s ním, ale skrze svědectví dalšího člověka.

1. Vyhledej si uvedené verše. Jak vyjadřují myšlenku, že k tomu, abychom Ježíše poznali, se s ním nemusíme nejprve setkat jako s člověkem?

J 1,40-42 _____

J 13,20 _____

Dnes se lidé učí o Ježíši prostřednictvím svědectví jiných, kteří jim nejprve o Ježíši vyprávějí a potom je k němu „vedou“, podobně jak to bylo v uvedeném příkladě. Velmi důležité proto je, abychom jako ti, kteří o sobě tvrdíme, že jsme Kristovými následovníky, které si Bůh vyvolil ke zvěstování této zkušenosti jiným, byli připraveni toto poslání plnit.

U J 17 se Ježíš modlí především za sebe a za své učedníky. (J 17,1-19) Potom se soustřeďuje na druhou generaci a pak na ty další. Nemodlí se pouze za své učedníky, ale i za ty, „kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří“. (J 17,20) Většina lidí v dějinách si nevytvořila vztah k Ježíši na základě osobního kontaktu, ale prostřednictvím spisů těch, kteří takovýto kontakt měli. Ježíš se modlil za to, aby se skrze psané slovo sjednotili všichni věřící – ti, kteří Krista viděli, a i ti, kteří ho neviděli. (J 17,21-23)

2. Rozjímej o Kristově modlitbě, kterou vyslovil za své učedníky. (Zejména J 17,11-19) Za co se Ježíš hlavně modlí? Stručně shrň, co vyprošuje pro své následovníky. Jaké poselství tady nacházíme i pro nás?

Přehled dne: Evangelium pro druhou generaci křesťanů.
O naší připravenosti plnit své poslání.
Ježíš je hotov nás připravit.

JEHO SLOVO JE STEJNĚ DOBRÉ JAKO JEHO DOTEK – L 4,40

Ježíš používá dotek svých rukou asi v polovině zázraků zapsaných Matoušem, Markem a Lukášem. Naopak, evangelium Janovo jen zřídka zaznamenává, že Ježíš použil dotek, aby učinil zázrak. Proč ten rozdíl?

Zdá se, že Duch svatý vedl Jana k tomu, aby vybral příběhy, ve kterých Ježíš udělal zázrak, aniž by se někoho dotkl, anebo ve kterých se zdůrazňuje vzdálenost mezi Ježíšem a uzdraveným člověkem (u J 4,46-54 je Ježíš v okamžiku uzdravení vzdálen od člověka, kterého uzdravil, asi 25 km). Tím ukazuje, že člověk nepotřebuje bezprostřední fyzický kontakt s Pánem, aby od něj mohl přijmout požehnání. Tyto zprávy, ve kterých nečteme o žádném doteku, jsou ve shodě s tématem celého Janova evangelia – Ježíšovo slovo má stejnou moc jako jeho dotek. Je to dobrá zpráva zvláště pro takové lidi, jako jsme my. Můžeme mít jistotu, že i když tady Ježíš s námi jako člověk není, ve všech našich zkouškách a trápeních stojí blízko nás, ať se stane cokoliv.

1. Většina zázraků v evangeliu Janově (ale ne všechny) jsou výsledkem Ježíšova slova, ne jeho doteku. Napiš příkazy, které Ježíš použil při těchto událostech. (viz J 2,7; 4,50; 5,8; 9,7; 11,43)

Z těchto příkladů je zřejmé, že moc Ježíšových slov překonává bariéry prostoru. Pro Ježíše, který stvořil celý vesmír, není vzdálenost žádným problémem. Jeho slovo má stejnou moc, když stojí blízko člověka, jako když je od něho vzdálen. I když k nám nyní promlouvá prostřednictvím psaných stránek, slovo Ježíše Krista má stále stejnou moc zachránit a uzdravit. Prostřednictvím svého slova Ježíš naplňuje potřeby pozdějších generací.

2. Místo člověka Ježíše máme dnes jeho slovo – Bibli. Proč je při budování úzkého vztahu s ním studium Bible tak důležité? Uvažuj o tom, co bychom o Ježíši věděli, kdybychom neměli Bibli.

Přehled dne: Požehnání bez doteku, pouze slovem.
Slovo má takovou moc jako dotek.
Je s námi stejně jako s nimi.

Pátek 2. ledna

DOPORUČENÉ STUDIUM

V souvislosti s vírou v Ježíšovo slovo a vírou v to, co můžeme vidět a čeho se můžeme dotýkat, Ellen Whiteová poznamenává (v kontextu k J 4,46-54): „Dvořan chtěl, aby se jeho žádost splnila dříve, než uvěří. Musel však přijmout Ježíšovo slovo, spolehnout se na to, že jeho prosba byla vyslyšena a že mu Ježíš požehnal. To je poučením i pro nás. Nemáme věřit proto, že vidíme nebo cítíme, že nás Bůh slyší. Máme věřit jeho zaslíbením.“ (TV 123; DA 200)

Diskusní otázky:

- 1. Přečti si 2 K 4,18 a Žd 11,1. Proč musí být naše konečná naděje zaměřena na to, co nevidíme? Existuje něco, co nyní vidíme a co bude trvat navěky, anebo všechno, co nyní vidíme, bude nakonec zničeno?**
- 2. Jak to, že různí pisatelé představili Ježíše každý z jiného pohledu? Pomáhá ti tato různost přijmout tyto záznamy jako pravdivé, anebo ti to naopak překáží? Kdyby všechny zprávy popisovaly stejné události, neměli bychom sklon myslet si, že jeden od druhého opisovali, že nevyprávěli příběh o Ježíši tak, jak ho sami pod vedením Ducha svatého pochopili anebo si ho zapamatovali? Vysvětli svůj názor.**
- 3. Co nám „Hlavní myšlenka“ tohoto úkolu říká o tom, jak důležité je svědectví v misijním poslání církve?**

Shrnutí

Často zápasíme s problémem, jak mít živý vztah s někým, koho nevidíme, neslyšíme a koho se nemůžeme dotýkat. Domníváme se, že ti, kteří v novozákonní době s Ježíšem chodili a rozmlouvali s ním, mohli uvěřit mnohem snadněji. Janovo evangelium nám však ukazuje, že Ježíšovo slovo, jak nám ho předkládají evangelia, má stejnou moc jako jeho dotek. Prostřednictvím jeho slova a Ducha můžeme poznat Ježíše dokonce blíže a lépe než učedníci.

JEŽÍŠ – NEJLEPŠÍ ZJEVENÍ BOHA

Text na tento týden: J 1,1-18

Základní verš

„A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.“ J 1,14

Hlavní myšlenka

Na začátku svého evangelia představuje Jan Ježíše jako Slovo, které bylo od věčnosti Bohem a které se přesto stalo tělem. On jediný je proto hoden naší úcty.

Ježíš je nejdokonalejším zjevením Boha. J 1,1-18 plní v podstatě funkci určitého úvodu ke zprávě o Ježíši. V tomto evangeliu je nám představen úžasný příběh. Král vesmíru, věčný Stvořitel, se stal člověkem. Ten, který chodil po této zemi, který byl zpocený, unavený a hladový, byl předtím, než povstal tento svět, v úzkém spojení s Bohem, neboť on sám a Bůh byli jedno. I když se stal člověkem a podřídil se podmínkám lidské existence, byl tím, kdo stvořil člověka i svět, ve kterém žil. Stvořitel přišel, aby sloužil stvoření – a to až po svou smrt. Proto prolog k evangeliu podle Jana vysvětluje všechno, o čem se v něm píše, ve světle perspektivy věčnosti.

Sám Stvořitel sestoupil dolů, procházel se mezi námi, mluvil naším jazykem a v lidské podobě nám představil Boha. Prostřednictvím čtyř evangelií unikneme ze světa omezeného chápání do nezměrného vesmíru nejvyšší reality. Takovýto pohled nám může poskytnout jen zjevení.

Cíl úkolu

Svébytné představení Ježíše jako Boha a člověka.

Ježíš je to nejlepší z nebe.

Ježíš je to nejlepší ze země.

Neděle 4. ledna

SLOVO JAKO VĚČNÝ BŮH – J 1,1.2

Úvod k Janovu evangeliu (J 1,1-18) je napsán krásnou formou hebrejské poezie, která často používá paralely slov a myšlenek. Jednoduchost, a přece majestátnost a vznešenost jazyka je vhodným doplňkem k hluboce uctivé nádheře myšlenek vyjádřených v této části evangelia.

1. Jak daleko v čase se „Slovo“ vrací? Na jaký časový úsek se vztahuje výraz „na počátku“? Proč Jan spojuje tyto dva pojmy? J 1,1.3

Výraz „Slovo“ znali starověcí Řekové velmi dobře, ať už o Ježíši slyšeli anebo ne. Po staletí si Řekové představovali, že božská osoba, kterou nazývali „Slovo“ (řecky „logos“), stvořila a udržuje celý vesmír, je zdrojem rozumu a inteligence a je prostředníkem mezi velkým Bohem a stvořením. Tím, že Jan přenesl výraz „logos“ na Ježíše, promlouval k Řekům slovy, kterým mohli rozumět.

2. Jaký vztah byl mezi Slovem a Otcem? J 1,1.2.18

3. Je Slovo plně Bohem, anebo je vůči němu nějak podřízeno? J 1,1

První slova evangelia „na počátku“ (ze zprávy o stvoření – Gn 1,1) jsou spojena se slovesem, které vyjadřuje nepřetržitou existenci v minulém čase. Úplně na počátku, ve chvíli, kdy stvoření začínalo, toto Slovo již existovalo. Je proto věčné.

Věčná existence tohoto Slova však není založena na tom, že by ho Otec stvořil ještě před stvořením světa. Ježíš nebyl stvořen Otcem. Od věčnosti byl Ježíš – Slovo – jiný než Otec (který je v J 1,1 nazván jako „Bůh“, ale ve verši 18 jako „Otec“), ale v žádném smyslu mu nebyl podřízen. Blízký vztah mezi Slovem a Otcem byl jakási „blížkost v rovnosti“. Nemáme tady nic do činění s „Bohy“. Jde o plnou jednotu Boha současně s velmi blízkým vztahem mezi osobami tohoto Boha (viz citát v pátečním oddíle úkolu).

Přehled dne: Logos – nejvyšší bytost ve vesmíru.
Logos je odvěký.
Logos je Ježíš.

STVOŘITEL A UDRŽOVATEL – J 1,3

1. Čím Jan dokazuje, že Slovo, které existovalo již předtím, nebylo stvořenou bytostí? J 1,3

Tento verš je tak nádherně jasný, že jedna z církví byla nucena pozměnit znění tohoto verše ve svém vlastním překladu Bible, kde přidala slovo „ostatní“ („Všechno »ostatní« povstalo skrze ně...“), aby uhájila své přesvědčení. Záměrem tohoto verše je ujistit čtenáře, že každý člověk a každá věc v celém stvoření byla učiněna „Slovem“. On je zdrojem všeho, co bylo stvořeno. Jestliže ani jediná věc nebyla učiněna mimo něj, potom ani On sám není výsledkem nějakého stvořitelského činu. Jak připomíná J 1,1, předtím, než zde bylo stvoření, Slovo již existovalo.

I když se toto učení může zdát teoretické a nepodstatné, pro křesťanskou víru je nanejvýš důležité. Je podstatou nesmírné ceny, kterou má Ježíšova smrt na kříži. Ten, který tam zemřel, nebyl jen pouhou částí Božího stvoření, jako například slunce, měsíc nebo anděl. Kdyby tomu tak bylo, oběť by neměla stejnou hodnotu, jako když jí byl Ježíš – sám Stvořitel.

Tady nešlo o nějakou malou či bezvýznamnou oběť. Na kříži byla naše hodnota zaručena nekonečnou cenou: abychom byli spaseni, zemřel Věčný Boží Syn! Jak důležití jsme v očích Božích. Tato skutečnost je tím nejpravdivějším a nejstálejším základem pro vědomí vlastní sebehodnoty.

2. Přečti si Žd 1,2 a Ko 1,16.17. Nepopisují tyto verše Ježíše Krista jako našeho Stvořitele podobně jako Jan?

3. Uvažuj o tom, jaký význam má pro nás plné božství Ježíše Krista skutečnost, že v něm Bůh sám zemřel za naše hříchy. Proč je to pro nás tak velikou nadějí ve srovnání s názorem na vesmír, v kterém neexistuje žádný Bůh ani starostlivý a láskyplný Stvořitel?

Přehled dne: Ježíš všechno stvořil.
Ježíš se za všechny obětoval.
Všichni máme pro Ježíše nekonečnou cenu.

Úterý 6. ledna

ODMÍTNUTÍ A PŘIJETÍ – J 1,4.5

1. Jaké další poslání plní Slovo? J 1,4.5

Při stvoření bylo Slovo tvůrcem světla. Autor našeho evangelia však tady má na mysli něco více než život a světlo jako fyzikální jev. Hovoří o světle v duchovním smyslu.

2. Přečti si Jan 1,10. Vlastními slovy shrň hlavní myšlenku tohoto verše.

Bez Slova by neexistoval déšť, svit slunce, vzduch ani život. Překvapuje nás, že když Stvořitel a Udržovatel celého vesmíru přišel na zem, lidé ho nepoznali a neuznali jako Stvořitele. Dokonce i „jeho vlastní“ odmítli toho, kdo jim dal život. Ve světle těchto veršů jsou mnohé činy lidí, včetně jeho učedníků (J 12,16; 14,6-9), vůči Ježíši v Janově evangeliu nerozumné a tragické.

3. Jak se může člověk stát dítětem Božím? Kolik námahy musí vynaložit? J 1,12.13

Původní text J 1,12 říká, že člověk získává právo stát se dítětem Božím, pokud ho „přijal“ a když „věří“ v jeho jméno. Nejprve je přijetí a potom přetrvávající vztah víry. Nic se tady nepíše o názoru „jednou spasen, navždy spasen“. Být Božím dítětem je proces, který má svůj začátek a trvá, pokud křesťan žije.

Toto „nové narození“ se nedá dosáhnout lidským úsilím; je to stejný zázrak jako stvoření. A právě tak, jako musí být stvoření udržováno stálým zázrakem pozorné péče Slova (J 1,4.5), i vztah Božím dítěte k Ježíši předpokládá vytrvalou víru, jejímž výsledkem je stále pokračující zázrak duchovního života. (v. 12.13)

4. Ve verši 12 Jan říká, že ti, kteří ho přijali, se stali dětmi Božími. Proč je tomu tak, že někteří ho přijali a někteří ne? Jakou roli při tom sehrává naše svobodné rozhodnutí? Jakou roli sehrává svobodné rozhodnutí při rozvíjení našeho duchovního života?

Přehled dne: Slovo je světlo a život pro člověka.
Člověk Slovo odmítá, anebo přijímá.
Znovuzrození a stvoření jsou stejné zázraky.

JEŽÍŠOVO LIDSTVÍ – J 1,14

Srovnej verše J 1,1.2 s tím, co je napsáno ve verši 14. Zatímco verše 1-5 se soustřeďují na božskou preexistenci Slova, verš 14 zaměřuje naši pozornost na jeho přirozenost a postavení jako toho, kdo chodil po zemi a byl součástí lidských dějin.

J 1,1	J 1,14
<u>Věčné:</u>	<u>Pozemské:</u>
„bylo“	„stalo se“
„u Boha“	„mezi námi“
„byl Bůh“	„stalo se tělem“

I když je způsob vyjadřování v těchto verších prostý, mají hluboký význam. V J 1,1 čteme, že Slovo „bylo“. Ono „bylo“ vždy. Ale verš 14 nám vysvětluje, že v určitém časovém bodě se toto Slovo „stalo“ tělem. Výraz přeložený ve verši 14 jako „stalo se“ je tentýž, jako je ve 3. verši, kde je přeložený jako „povstalo“ (vzniklo). Když se Slovo stalo tělem, byl to určitý stvořitelství čin, něco, co bylo přidáno k jeho trvalé, věčné přirozenosti. Přestože „bylo“ Slovo Bohem, „stalo“ se také tělem. Od toho, že bylo „u Boha“ přešlo Slovo k tomu, že „přebývalo (bylo) mezi námi“. Celé evangelium Janovo je tak vyjádřením Ježíšovy lidskosti, když byl zde na zemi.

Jan tak jednoduše a srozumitelně vyjádřil úplný rozměr obou přirozeností Slova – božské a lidské. Slovo je Bůh – člověk. Je z nebe, a přece ze země. Byl vždy, a přece se také „stal“. Byl věčný, a přece měl také stvořenou existenci.

Právě proto, že je Ježíš plně Bohem, mohl nejlépe zjevit, jaký Bůh je. Protože se stal plně člověkem, zpřístupnil nám toto zjevení způsobem, který můžeme pochopit a následovat. „Kdo vidí mne, vidí Otce.“ (J 14,9) V Janově evangeliu je tato obtížná, ale nádherná pravda zjevena hned v úvodu, ale Duch svatý, který nás „uvádí do veškeré pravdy“, ji vloží do našich srdcí. (J 16,13-15)

1. Pokud máš možnost, zjisti si nějaké údaje o velikosti viditelného vesmíru. Potom uvažuj o verších a celé dnešní části. Pomohlo ti to k tomu, že sis začal více uvědomovat Boží nesmírnou lásku k nám?

Přehled dne: Božský zázrak vtělení.

Evangelium je cestou k poznání Ježíše – člověka.

Ježíš se stal člověkem, abychom poznali Boha.

Čtvrtek 8. ledna

NEJVĚTŠÍ ZJEVENÍ – J 1,18

1. Co Slovo udělalo, abychom jeho slávu mohli vidět i na zemi? J 1,14

Výraz „přebývalo (stanovalo) mezi námi“ je překladem řeckého pojmu pro „postavit si stan“, což je připomínkou svatyně na poušti. (Ex 25,8.9) Starozákonní svatyně byla nádherným pramenem milosti a požehnání. Ale když se Slovo stalo tělem, starozákonní svatyně byla zastíněna mnohem větším pramenem milosti a požehnání. (J 1,16) Ježíš je lepším zjevením Boha, než byla svatyně, protože v Ježíši přebývá Bůh přímo v lidském těle a my můžeme vidět i to, co bylo předtím ukryto za oponou.

2. Co musel o tomto Slově povědět Jan Křtitel? (J 1,15) Co měl na mysli, když prohlásil, že Ježíš „byl dříve než já“, když ve skutečnosti víme, že se Jan narodil dříve než Ježíš?

3. Přečti si J 1,17.18. Proč Jan srovnává Ježíše a Mojžíše?

V Ježíšových dnech byli dvěma nejvýznamnějšími osobnostmi Jan Křtitel a Mojžíš. Jana mnozí považovali za současného proroka, Mojžíše za velkého vysvoboditele Izraele a dárce Zákona.

Z tohoto úvodu je jasné, že Ježíš není obyčejný člověk. Je větší než ty nejvýznamnější osobnosti, které lidé tehdy znali, protože byl Bohem v těle. Přišel světu zjevit to, co přesahuje možnosti našeho poznání a chápání.

Mojžíš byl člověk, kterému se Bůh zjevil neuvěřitelným způsobem. (Ex 33,19-23) Naproti tomu Slovo přišlo na zem jako někdo, kdo byl ustavičně „v náručí Otcově“ (řecký výraz zde naznačuje trvalé a blízké společenství s Bohem).

4. Přemýšlej nad nesmírným ponížením, jaké si vyžádalo Kristovo vtělení. Není právě toto ponížení tou nejsilnější výčitkou lidské pýše a domýšlivosti? Proč jsou v souvislosti s pravdou o Kristu a jeho vtělení tyto hříchy tak strašné?

Přehled dne: Svatyně – největší zjevení Ježíše.
Ježíš – největší zjevení Boha.
Člověk bez Ježíše nerozumí Bohu.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Kristus byl Bůh v podstatě a v tom nejvyšším smyslu. Byl u Boha od věčnosti, Bůh nadě vším, navěky požehnaný.

Pán Ježíš Kristus, Syn Boží, existoval od věčnosti. Je druhou osobou, a přece jedno s Otcem.“ (Ellen Whiteová v RaH, 5. 4. 1906)

„V Kristu je život, původní, nevypůjčený, neodvozený.“ (TV 338; DA 530)

„Padlé pokolení mohlo být obnoveno jedině prostřednictvím daru jeho Syna, který byl roven jemu a který měl Boží vlastnosti. I když tak vysoko vyvýšen, kvůli člověku se Kristus rozhodl přijmout lidskou přirozenost a smířit Boha s jeho nevěrným lidem.“ (Ellen Whiteová v RaH, 8. 11. 1892)

Diskusní otázky:

- 1. Proč Jan začíná své evangelium úvahami o stvoření, a dokonce tím, co bylo před ním, když všichni ostatní evangelisté začínají buď Ježíšovým narozením, nebo až jeho službou? Co tím chtěl zdůraznit?**
- 2. Řekli jsme si, že Jan použil obraz svatyně, aby ukázal na Krista. (J 1,14) Přestože služba v pozemské svatyni se Kristovou smrtí skončila, jakou úlohu plnila, že je tak důležitá pro správné porozumění tomu, co pro nás Kristus udělal, když tady žil jako člověk, a také co pro nás dělá nyní jako náš Velekněz?**
- 3. Jak bys odpovídal člověku, který z vědeckých nebo rozumových důvodů odmítá božství anebo preexistenci Ježíše Krista?**

Shrnutí

J 1,1-18 nám říká, že Král vesmíru, věčný Stvořitel, se rozhodl stát se člověkem. Pomocí jednoduchých, ale hlubokých slov Jan vyjadřuje kontrast mezi božskou a lidskou přirozeností Ježíše Krista. Neexistuje jiná bytost ve vesmíru, která by měla v sobě více božské a současně více lidské podstaty než Ježíš. V jeho osobě se spojuje všechno, co potřebujeme k tomu, abychom se stali Božími dětmi. Janovo evangelium nám dále ukáže, jako se to i dnes může stát skutečností v našich životech.

Týden od 11. ledna do 17. ledna 2004

NĚCO LEPŠÍHO

Text na tento týden: J 2,1-22

Základní verš

„Ježíš jim odpověděl: Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej postavím.“ J 2,19

Hlavní myšlenka

Bez ohledu na to, kde se rozhodneme hledat život, Ježíš nám nabízí něco lepšího: lepší víno, lepší chrám, dokonce i lepší narození!

Na základě J 1,1-18 jsme zjistili, že Ježíš byl tím nejlepším možným zjevením Boha. Od počátku byl u Boha. (J 1,1.2) Stvořil celý vesmír, vložil do něj život a udržuje ho. (v. 3-5) Jako člověk ztělesnil plnou Boží slávu. (v. 14) Přišel k nám přímo z bezprostřední Boží blízkosti. (v. 18)

Statě, které budeme studovat v tomto úkole, jsou přirozeným rozšířením úvodu Janova evangelia. Jestliže je Ježíš nejlepší, potom je samozřejmě lepší než všechny náhrady. Je neštěstím, že lidé si vymysleli místo Ježíše mnoho náhrad. Někteří hledají život ve shromažďování velkého majetku, jiní v dobrém výkonu anebo úspěchu. Další zase hledají život v bohatství, lesku, nádheře anebo slávě. Mnozí, kteří jsou zoufalí, protože se jim to nepodařilo, utopili svůj život v drogách, alkoholu a hazardních hrách. Někteří praktikují různá mystická náboženství. Ale bez ohledu na to, jakou cestu si lidé zvolí, Ježíš jim nabízí něco lepšího než to, co mohou najít bez něj.

Cíl úkolu

Ježíš je lepší než cokoliv na světě.
Náhrady, které máme místo Ježíše.
Nic nemůže Ježíše nahradit.

ŽIVÁ PODOBENSTVÍ – J 2,11

Může se zdát, že v této části evangelia (J 2,1-22) je málo podnětů pro duchovní zamýšlení. Čteme tady prostý příběh o svatbě, na které, dříve než hostina skončila, scházelo víno. Ježíš zachraňuje mladý pár i ty, kteří měli hostinu na starosti, před tímto problémem. Dále čteme, že Ježíš vyhání zvířata a penězoměnce z chrámu. Jsou tyto příběhy nějakou „odbočkou“ od duchovní teologie Janova evangelia anebo v nich jde o něco hlubšího?

Zajímavou stránkou Janova evangelia je také to, že nezmiňuje ani jedno podobenství (viz páteční oddíl). Protože podobenství tvořila podstatnou část Ježíšova učení, jejich nepřítomnost je nápadná. Jan, vedený Duchem Božím, místo toho zaznamenává skutečné události Ježíšovy služby a popisuje je jako živá podobenství. Pod povrchem každé historické zprávy se skrývá hlubší význam, který nám prozrazuje o Ježíši něco zvláštního.

První zázrak v tomto evangeliu – příběh o svatbě v Káně – je prvním z těchto živých podobenství.

1. Prečti si celý záznam o svatební hostině. Co je podle tebe v této zprávě důležité? J 2,1-11

2. Jak bys charakterizoval vztah mezi Ježíšem a jeho matkou? J 2,4-5

I když starověké paralely naznačují, že Ježíš se ke své matce nechoval neuctivě, je zřejmé, že při této příležitosti s ní nesouhlasil. „Maria byla v nebezpečí, že si pro svůj příbuzenský vztah k Ježíši bude na něj dělat nárok a bude se ho snažit usměrňovat... Byl Synem Nejvyššího, Spasitelem světa, v plnění jeho poslání mu nemohly zabránit ani jej nijak ovlivnit žádné pozemské svazky. Musel být zcela svobodný, aby mohl konat Boží vůli... Boží požadavky jsou důležitější než příbuzenské svazky mezi lidmi.“ (TV 89; DA 147)

3. Jak uvedeme jako věřící lidé do souladu přikázání ctít své rodiče s naší povinností vůči Bohu, kdyby si protiřečily?

Přehled dne: Skutečné příběhy jako živá podobenství.
Podobenství objasňuje jednu z duchovních pravd.
Ježíš a matka – my a naši rodiče.

Pondělí 12. ledna

Z VODY VÍNO – J 2,10

1. S jakou činností byla voda, kterou Ježíš použil, spojována? J 2,6

Proměna vody ve víno symbolizovala něco více než jen fyzikální zázrak. Voda z těchto kádí nebyla jen nějakou obyčejnou vodou. Byla to voda Židy určená pro obřadní očišťování. Víno nebylo jen obyčejné víno, ale to „nejlepší“.

Jan používá tento příběh jako jemnou kritiku tehdejších náboženských rituálů, které byly v protikladu s Ježíšovým chápáním víry. Zbožní Židé v době Ježíšově byli posedlí očištnými rituály. (viz také Mt 15,1.2) Na umývání není nic zlého. V praktické rovině je to velmi hygienické. Jako náboženský projev nám to může připomínat, že máme myslet na Boha. Voda je pro život nepostradatelná. Bez ní bychom nemohli žít právě tak, jako nemůžeme žít ani bez Boha.

Ježíš však mění vodu určenou k obřadnímu umývání na něco lepšího – na chutnou hroznovou šťávu.

2. Co symbolizuje víno podle těchto textů? Mt 26,27-29; Mk 14,23-25; L 22,17-20

3. Jak nám uvedené verše ukazují na to, jaký význam má krev v plánu spasení?

Lv 17,11 _____

Ko 1,14 _____

Žd 10,19 _____

První zázrak, který Ježíš učinil, je proměna vody ve víno. Víno je symbolem jeho krve, která byla vylita za hříchy světa a která je jediným prostředkem záchrany. I když se tady nepíše nic o tom, proč byl tento první zázrak zaznamenán, předpokládáme, že Pán chtěl hned zpočátku představit symbol Kristovy krve. To, co tady můžeme náznakem spatřit, jsou určité symboly a vyobrazení toho, co se má stát.

4. Kdyby tě někdo požádal, abys vysvětlil význam Kristovy prolité krve a co to pro tebe osobně znamená, co bys mu řekl?

Přehled dne: Ježíš dává něco lepšího, než je voda – víno.

Ježíš dává lepší zbožnost.

Ježíš dává něco lepšího, než je víno – svoji krev.

PŘEDZVĚST KŘÍŽE – J 2,4

1. Co mínil Ježíš slovy „má hodina“, když prohlásil: „Ještě nepřišla má hodina.“? J 2,4; 7,30; 8,20

I když některé překlady uvádějí v tomto případě slovo „čas“, v řeckém textu je skutečně slovo „hodina“. Tato hodina představovala „hodinu“ jeho zajetí a ukřižování.

2. Co Ježíš vyjevil svým prvním zázrakem? J 2,11

3. Co se v Janově evangeliu myslí pod pojmem Ježíšova „sláva“? J 12,23-25.32.33

Výrazy Ježíšova „sláva“ a „hodina“ mají v Janově evangeliu úzkou spojitost. Právě hodina jeho utrpení a smrti je tou událostí, kdy byl Ježíš oslaven. Kříž je nejvyšším projevem Ježíšova sebeobětujícího božského charakteru. Na kříži se nejjasněji zjevil Boží charakter. Tady vidíme Boží slávu v její plnosti.

Příběh o svatbě proto obsahuje množství nepřímých odkazů na Ježíšovu smrt a vzkříšení. Svatba se uskutečnila „třetího dne“, což je určitým náznakem Ježíšova vzkříšení. (viz Mt 16,21; L 24,7.21.46; Sk 10,40; 1 K 15,4) Ježíš mění vodu ve víno, symbol jeho krve. (L 22,20; 1 K 11,25.26) Zmínky o jeho „hodině“ a „slávě“ jsou odkazy na kříž. Jen dvakrát se v evangeliích setkáváme s tím, že Ježíš oslovuje svoji matku „ženo“ – tady na svatbě (J 2,4) a pak na kříži. (J 19,25-27)

Určitým způsobem je proto tento poutavý příběh o svatební hostině jakýmsi „živým podobnostním“ o kříži a slávě Božího charakteru, která se tam projevila. Znamení, které Ježíš vykonal na svatební slavnosti v Káně, bylo předzvěstí toho konečného a nejvyššího znamení, které nám dal tím, že podstoupil utrpení a smrt. Odezva učedníků na toto znamení (J 2,11) je předzvěstí nejen jejich budoucí reakce na kříž (J 20,8.24-29), ale také reakce všech, kteří prostřednictvím jejich slova uvěří v Ježíše. (J 17,20; 20,30.31)

4. Jak bys vysvětlil nevěřícímu člověku, jak byla na kříži zjevena Boží sláva?

Přehled dne: Jeho hodinou je hodina ukřižování.
Jeho slávou je sláva ukřižování.
Svatba v Káně je předzvěstí ukřižování.

Středa 14. ledna

OČIŠTĚNÍ CHRÁMU – J 2,18

1. Přečti si záznam o Ježíši v chrámě. (J 2,13-22) Pak odpověz na tyto otázky:

- Kdy šel Ježíš do chrámu? Jaký význam měl tento zvláštní čas? Ex 12,24-27
- Jak Ježíš odpověděl těm, kteří zpochybňovali jeho autoritu? (J 2,19) Jak jeho odpověď souvisela se skutečným smyslem velikonočních obřadů? 1 K 5,7
- Přečti si J 2,21. Proč je Kristovo tělo přirovnáno ke chrámu? Ex 25,8.9.17-22

Zvířata, která se prodávala na chrámovém nádvoří, se používala k obětem. Toto chrámové „tržiště“ tak poskytovalo přirozené a potřebné služby těm, kteří sem přišli zdaleka. Museli si však vyměnit peníze, protože chrám obchodoval jen ve zvláštní chrámové měně.

I když jiné prameny naznačují, že s chrámovým prodejem se spojovalo množství podvodů a úplatků, zdá se, že to Jan neviděl jako hlavní problém. Problémem je to, že tato činnost, i když byla opodstatněná a všeobecně uznávaná, se prováděla na místě, které mělo být zasvěceno výlučně vyučování, bohoslužbě a modlitbám.

A tak v obou těchto příbězích – spolu se svatbou v Káně – se setkáváme s tématem „něčeho lepšího“, stejně tak jako s předzvěstí kříže. Chrám byl dobrý a Bohem vysvěcený, a přece tady Ježíš nabízí něco lepšího, než je chrám – své tělo. Poselství kříže převyšuje všechny ostatní projevy zbožnosti.

2. Přemýšlej znovu o prodávání zvířat k obětem. I když to samo o sobě nebylo zlé, přece se tato činnost v této souvislosti stala něčím špatným. Jak se mohou věci v našem životě, které samy o sobě také nemusí být vůbec zlé, přesto stát v určité souvislosti škodlivé a špatné?

Přehled dne: Ježíš očišťuje chrám bičem.
Ježíš očišťuje svět obětí těla.
Oběť na kříži je to nejlepší pro člověka.

VÝZNAM KŘÍŽE – J 2,21

Jan používá tento příběh jako podobenství o kříži, podobně jak tomu bylo při svatbě v Káně. Kříž je nejen lepší než voda, která se používala při různých náboženských rituálech, ale dokonce lepší než chrám v Jeruzalémě, který představoval ten nejvznešenější symbol pravé víry.

V J 2,1-22 vidíme, jako se to, co je dobré, může proměnit na ještě lepší. Ani dnes to není jiné. Každý člověk hledá smysl a cíl svého života, ale jen někteří ho nacházejí v Ježíši. Lidé většinou vidí „smysl života“ v hromadění věcí, v činění toho, za co je lidé chválí – což může být i v pozadí náboženské činnosti – a v budování vztahů s těmi, jichž si společnost váží a jež obdivuje.

Majetek, dobrý výkon a lidé – to všechno jsou dobré věci, které patří ke „kořeni“ našeho života, ale nejsou životem samým. Bez ohledu na to, kolik bohatství máš, nikdy ho nebudeš mít dost. To, co máš, ti může zrezivět, shnít, zkazit se, rozbít anebo se beznadějně zničit. Sportovci se mohou zranit a zničit si zdraví. Královny krásy zestárnou a tvář se jim pokryje vráskami. Učitelé ztrácejí své rozumové schopnosti a začínají zapomínat. Někdo blízký a milovaný si tě může přestat vážit, nebo tě dokonce opustit, rozvést se s tebou nebo zemřít právě tehdy, když jsi na to nejméně připraven. Život je strašně nejistý, když je založen na takových dobrých věcech jako je majetek, výkon anebo vztahy s jinými lidmi.

Těm přepracovaným a vyčerpaným, kteří zoufale hledají smysl života, nabízí Jan něco lepšího – kříž. Kříž k nám promlouvá o tom, že existuje Bůh, který ví o všem, co jsme udělali, a přece nás miluje. Máme pro něj tak vysokou hodnotu, že za nás dal svůj život. Takové chápání je pramenem nesmírně důležitého pocitu osobní hodnoty a spokojenosti, který se nedá ničím nahradit a který je pevný bez ohledu na okolnosti, ve kterých se v běžném životě ocitáme.

1. I když jako křesťané tyto pravdy dobře známe, proč se necháváme zlákat pozemskými věcmi, které v konečném důsledku nemohou uspokojit naše potřeby? Jak jediné se z této pasti můžeme dostat? Ř 3,10-20; Ga 6,14

Přehled dne: Život je velmi nejistý.
Bůh ví o všem, co jsme udělali, a přece nás miluje.
Z kříže vyplývá jistota pocitu osobní hodnoty.

Pátek 16. ledna

DOPORUČENÉ STUDIUM

Ty, kteří Janovo evangelium nestudovali do hloubky, může překvapit, že Jan nezaznamenává žádné z Ježíšových podobenství. Jsou v něm pouze dvě Ježíšova přirovnání, která jsou nám velice blízka – o dobrém pastýři (J 10,1-21) a o vinici a ratolestech (J 15,1-8). Ale ani jedno z nich není nazváno podobenstvím a svojí strukturou se liší od Ježíšových podobenství, která nacházíme v ostatních třech evangeliích. Není to vyprávění nějakého konkrétního příběhu, je to spíše všeobecná ilustrace určité pravdy. Zajímavé je srovnat tato dvě přirovnání s podobenstvími u Matouše 13 anebo Marka 4.

„Kristův dar pro svatební hostinu byl symbolem. Voda představovala křest, kterým jsme pohřbeni v Kristovu smrt, víno prolití jeho krve za hříchy světa. Vodu nalily do nádob lidské ruce, ale jen Kristovo slovo ji mohlo oživit. Tak je tomu i s obřady, které ukazují na Spasitelovu smrt. Nitro člověka mohou nasytit jedině díky Kristově moci, která působí skrze víru.“ (TV 91; DA 148.149)

Diskusní otázky:

Bez ohledu na to, kým jsme, kolik máme peněz, jak nám slouží zdraví anebo jak vysoké máme postavení, na konci nás nevyhnutně čeká smrt. Proto nás v konečném důsledku nemůže uspokojit nic, co neřeší problém smrti. Proč jen Kristus sám může být jedinou uspokojivou odpovědí na tento největší problém lidstva?

Shrnutí

Milovaný učedník zaznamenal z Ježíšova života dva příběhy, a to takovým způsobem, že se stávají živými podobenstvími, které nás učí hluboké pravdy o Ježíši. Důležité je pamatovat, že Ježíš je lepší než všechny lidské náhrady, které nám svět nabízí. Ježíš křížem nahradil krásné náboženské obřady, které tak nedostatečně a omezeně vedly lidi k plnému životu, který jim On nabízí. Jestli mám pro Boha tak velikou hodnotu, potom nezáleží na tom, zda jsem bohatý anebo chudý, velký anebo malý, slavný anebo úplně obyčejný člověk. Nezáleží ani na tom, co si o mně myslí kdokoliv jiný. V Kristu mám takovou hodnotu, jakou má celý vesmír.

MILOST PRO KAŽDÉHO

Text na tento týden: J 2,23 – 4,42

Základní verš

„Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.“ J 3,16 PBK

Hlavní myšlenka

Boží milost projevovaná na kříži je pro každého – bez výjimky. Život v Ježíši Kristu najde každý, „kdo v něho věří“.

Milost je všeobjímající. V příbězích o Nikodémovi a samařské ženě, v 3. a 4. kapitole Janova evangelia, nacházíme dvě živá podobenství. Ježíš se setkává s dvěma naprosto odlišnými jedinci. Odlišní svojí národností, náboženstvím, pověstí, pohlavím, majetkovým zázemím, bydlištěm i chováním se oba setkávají s Ježíšem o samotě, bez zástupu. Oba zjišťují, že setkání s Ježíšem změnilo jejich život.

Tyto dva příběhy jsou živými podobenstvími, která nám objasňují zaslíbení z J 3,16, který je snad nejoblíbenějším biblickým veršem. Bůh tak velmi miloval svět, že dal svého milovaného Syna, aby každý, kdo věří, nemusel zahynout, ale měl věčný život. V Nikodémovi a samařské ženě vidíme úplné protiklady toho, co znamená výraz „každý“. Bůh nikomu nestrání. (srov. Sk 10,34.35) Je jedno, kým jste a co vlastníte, je jedno, jaký máte původ a jak s vámi jedná jiní – Ježíš přijímá každého bez jakýchkoliv předsudků. Je skutečně „Spasitel světa“. (J 4,42)

Cíl úkolu

Ve dvou živých podobenstvích se Ježíš setkává se dvěma naprosto odlišnými jedinci.

Ježíš přistupuje ke každému člověku bez jakýchkoliv předsudků.

Kříž je pro každého bez výjimky prostředkem milosti a spasení.

Neděle 18. ledna

KDYŽ ZÁZRKY NESTAČÍ – J 2,23

1. Na základě čeho uvěřili mnozí o velikonočních svátcích v Ježíše? J 2,23

Slova, jako například „víra“, se v Janově evangeliu používají ve více než jednom významovém odstínu. Víra může představovat zachraňující víru v Ježíše, kterou získali učedníci poté, co v Káně proměnil vodu ve víno. (J 2,11) Po ukřižování a vylití Ducha svatého dospěli tito učedníci k mnohem hlubší a pevnější víře.

Jsou však i další „typy“ víry, jak to vidíme v J 2,23-25 a na dalších místech: nedostačující anebo povrchní víra, která stojí na zázracích, a nepramení ze spásného vztahu s Ježíšem.

2. Mnozí uvěřili v Ježíše proto, že viděli jeho zázraky. Jsou však samy zázraky dostačující k tomu, aby měl člověk spásnou víru v Ježíše? Svoji odpověď objasni. L 16,31

Lidé si často myslí, že kdyby mohli vidět zázraky, měli by více víry. Zázraky však nejsou žádným lékem proti povrchní víře, dokonce mohou stát v cestě pravé víře a bránit nám pochopit hlubší rozměry vztahu s Ježíšem.

Přes všechny zázraky, které Ježíš vykonal během své služby, mu mnozí stále odmítali věřit. Mnozí ho opustili, když viděli, že nedělá to, co od něho očekávali. (viz J 6,51-66 a v knize Touha věků kapitulu „Krise v Galileji“) To nám ukazuje, že i když osobní zkušenost s Ježíšem je pro spásnou víru velmi důležitá, víra potřebuje něco více než jen pouhou zkušenost – potřebuje být zakořeněná a založená na živém poznání toho, kdo jsme, v jakém stavu se nacházíme a co Kristus učinil, aby nás ušetřil údělu, do kterého by nás náš stav přivedl.

3. Uvažuj o svém chození s Pánem. Na čem je založeno? Na zázracích, zkušenosti, rozumu, pocitech? Má tvoje víra hlubší základy než jen emoce anebo pouhou zkušenost? Napiš, proč věříš právě tomu, čemu věříš.

Přehled dne: Víra v Janově evangeliu má více významů.
Povrchní víra těch, co viděli.
Víra potřebuje něco více než jen zkušenost.

PŘIŠEL V NOCI – J 3,2

V evangeliu podle Jana se Ježíšovy rozhovory stávají živými podobenstvími duchovních pravd. V Nikodémovi (který „Byl při tom, když Ježíš vyhnal kupce a prodavače...“ – TV 103; DA 168) vidíme živý příklad člověka, který – i přesto, že byl vysoce váženým náboženským vůdcem, neměl dostačující víru.

1 Na základě čeho považuje Nikodém Ježíše za učitele, který přišel od Boha? J 3,2; J 2,23-25

Když Nikodém říká „víme“, hovoří ve jménu těch, kteří jsou zmíněni v předcházejících verších, kteří viděli, co Ježíš udělal v chrámě, ale jejich víra nebyla dostačující. „Jeho slova měla vyjádřit i vzbudit důvěru, ve skutečnosti se v nich však odrážela jeho nevěra.“ (TV 104; DA 168)

Řecký výraz použitý v tomto verši pro „noc“ má tvar, který ani tak nechce zdůraznit tmavou část dne, ale spíše tmu v Nikodémově duši, když přichází za Ježíšem. Nikodém viděl, co Ježíš udělal v chrámě, ale nepochopil skutečnou pravdu o Ježíši, totiž že On je to Slovo, které se stalo tělem.

2. Přečti si v J 3,3-10 Ježíšovu odpověď Nikodémovi. Proč Nikodémova reakce odhaluje, jak málo znal tento náboženský představitel důležité duchovní pravdy?

Tento příběh dokazuje, že Ježíš čte v srdci člověka. (J 2,25) Nikodém nedokáže skrýt svoji duchovní nevědomost zdáním zbožnosti, náboženskými formami a zvyky, přinejmenším ne před Ježíšem.

Nikodémovy náboženské představy Ježíš nahrazuje pravdou o novém narození a o kříži. Boží království nepřichází na základě fyzického narození, ale osobního rozhodnutí, které musí učinit každý člověk sám, dokonce i představitel židovského národa, jakým byl Nikodém.

3. Můžeme být velmi zbožní a věrně zachovávat všechny formy a tradice své víry. Co je však, podle dnešní části, tou jedinou věcí, kterou musíme mít?

Přehled dne: Nikodém před Ježíšem odhaluje svoji nevěru.
Nikodémova nedostačující víra způsobuje tmu v jeho duši.
Já sám se musím rozhodnout, jestli chci být v Božím království.

Úterý 20. ledna

„MUSÍTE SE NARODIT ZNOVU“ – J 3,5

Jméno Nikodém může být přeloženo jako „vůdce lidu“. Byl to nepochybně zbožný muž, příklad toho nejlepšího, co mohl judaismus nabídnout. Jako farizej bral Písmo a svoji víru vážně. Určitě by to byl dobrý soused. Ježíšova odpověď tomuto dobrému, věrnému a bohabojnému muži nás proto překvapuje.

1. Co potřebuje dokonce i „dobrý“ a zbožný člověk, aby mohl vstoupit do Božího království? Co to podle tebe znamená? J 3,3.5

Kdyby byl Nikodém v delegaci farizeů, kteří přišli za Janem Křtitelem (J 1,24-28), zřejmě by si byl všiml, co Jan zdůrazňoval, že křest vodou ohlašuje příchod někoho většího, než je on sám – Mesiáše. I tak dobrý a zbožný člověk, jakým byl Nikodém, se potřeboval narodit znovu. Mohl to způsobit jen Mesiáš prostřednictvím křtu a díla Ducha svatého.

V Ježíšově učení spolu voda a Duch velice úzce souvisí. (J 4,10-14.23.24; 7,37-39) V J 3,22-36 souvisí pojem „narodit se shůry“ s Janovým působením. Toto Ježíšovo vyhlášení zde naznačuje potřebu dvojnásobného křtu – vnějšího křtu vodou a vnitřního křtu Duchem svatým.

2. Vrať se k tomu, co Ježíš odpověděl Nikodémovi. Do jaké míry nám chce Ježíš ukázat úplnou zbytečnost našich snah zachránit se sami a úplnou závislost na Bohu, pokud jde o spasení? Tt 3,5; Žd 9,12; Iz 25,9

I když jsme si v předešlé lekci ukázali, že samotná zkušenost (podobně i zázraky) nejsou pro spásnou víru dostačující, Kristova slova Nikodémovi zároveň svědčí o tom, jak velký význam má pro křesťana osobní zkušenost. Znovuzrození není ničím jiným než zkušeností. Nikodémovi – a i nám – Ježíš říká, že poznat různé formy, zvyky a dokonce i správné učení nestačí. Musíme prožít osobní zkušenost jeho zachraňující moci v našem životě.

3. Jak bys odpověděl, kdyby se tě někdo zeptal, jestli ses znovu narodil? Kdybys odpověděl „ano“, čím bys to doložil?

Přehled dne: Nestačí být dobrým člověkem.

I dobrý člověk se musí „narodit z Ducha“.

Důležitost osobní zkušenosti s Ježíšem v našem životě.

PŘIŠLA VE DNE – J 4,6.7**1. Přečti si celý záznam Ježíšova rozhovoru se ženou u studny (J 4,1-42) a potom odpověz na následující otázky:**

a) Jak zpočátku reagovala samařská žena na Ježíšova slova? J 4,9.11.12

b) Na základě čeho žena uvěřila, že Ježíš je prorok? J 4,17-19.29

Nebyla to Ježíšova osobní přítomnost, která přesvědčila samařskou ženu o tom, že je Mesiáš. (Jeho osobní přítomnost a vzhled pro ni zřejmě nic neznamenaly.) Přesvědčuje ji jeho slovo. V tomto případě Jan opět podtrhuje myšlenku, že Ježíšovo slovo je tak dobré jako jeho dotyk.

2. Pozorně si přečti J 4,21-24. Co jí těmito slovy Ježíš připomíná? K čemu ji chce dovést?

J 4,23.24 v nás oživuje vzpomínky na vyčištění chrámu z J 2. Ježíš přišel na zem obnovit pravé uctívání Boha. Chrám, postavený na určitém místě, zvýhodňuje jeden národ před jiným – úcta v Duchu je však univerzální. Není spojena s žádným geografickým místem anebo zvláštním národem. Ježíš ukazuje, že místo uctívání není ani zdaleka tak důležité jako postoj člověka. Nezáleží tolik na tom, kde uctíváme, ale koho uctíváme.

Ježíš ví o samařské ženě všechno. Čte v jejím srdci a zná její minulost. Tak podobně tomu bylo i u Nikodéma. Toto poznání jí dodává odvahu vyznávat ho. Za odměnu ji Ježíš obdaří dostačující vírou založenou na Duchu a pravdě.

3. Přesto, že Ježíš odhaluje nejtajnější hříchy samařské ženy, když tato žena odchází, snaží se přivést k Ježíši další. Proč o něm radši nemlčela, když jí mohl před ostatními tak velice ublížit? Co nám její postoj k Ježíši říká o tom, jak se k ní Ježíš přes její hříchy zachoval? Jaké poučení zde nalézáme o tom, jak se chovat k hříšníkům?

Přehled dne: Ježíšův vzhled samařskou ženu neoslňuje.
Přesvědčuje ji to, co Ježíš říká.
Uvěří v Ježíše a odvážně ho vyznává.

Čtvrtek 22. ledna

PROTIKLADY SE PŘITAHUJÍ – J 4,42

1. K jakému přesvědčení došli obyvatelé města v důsledku svědectví této ženy a svého osobního setkání s Ježíšem? Co je na Ježíši zaujalo, že mu uvěřili? J 4,42

2. O čem hovoří tyto verše: Sk 10,28; 17,26; Ko 3,11; 1 J 2,2?

Říká se, že protiklady se přitahují. Příběhy o Nikodémovi a samařské ženě nám představují tyto dvě postavy jako ostré protiklady. Nikodém je muž, Samařanka žena. On je Žid, nic menšího než farizej, ona obyčejná samařská žena. Nikodém přichází za Ježíšem v noci, samařská žena v pravé poledne. Nikodém je bohatý (J 19,39), samařská žena chudobná (v tom horkém dni si musela jít sama za město pro vodu). Nikodém je vzdělaný („Učitel Izraele“ J 3,10), samařská žena – jako žena, která žije v 1. století v Palestině – je pravděpodobně negramotná. Nikodém je zbožný (farizej), samařská žena cizoložnice. Nikodém je vysoce vážený člověk, samařskou ženu pravděpodobně odmítají a opovrhují jí i její vlastní sousedé. Nikodém je známou osobností, s kterou se setkáváme i ve starověkých mimobiblických spisech, samařská žena zůstává anonymní (neznáme ani její jméno). Nikodém žije ve svatém městě Jeruzalémě, samařská žena v Sychar, jehož přesnou polohu a význam tohoto jména ani nedokážeme určit. Nikodém je nakloněn k víře, ale přece jej přijímá pomalu a váhavě, samařská žena nejprve podezřívá a nedůvěřuje, ale když si uvědomí, kým Ježíš je, okamžitě ho přijímá.

Tyto dva příběhy jsou živým podobenstvím textu J 3,16. Bůh poslal svého Syna, aby každý, kdo věří, měl věčný život. V těchto dvou lidech vidíme úplné protiklady těch, na které se vztahuje slovo „každý“. Bez ohledu na to, kdo jste, jaké postavení v životě zastáváte anebo jakých hříchů jste se dopustili, jste pozváni věřit mu. On je skutečně „Spasitelem světa“.

3. Proč je v souvislosti s tím, co jsme dnes studovali, rasismus v Božích očích tak odporný?

Přehled dne: Ježíš je Spasitelem světa.
On je Spasitel všech Nikodémů.
On je Spasitel všech samařských žen.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Ježíš začal bořit zeď mezi Židy a pohany a kázat spasení celému světu. Byl sice Žid, ale nedbal farizejských zvyků svého národa a otevřeně se stýkal se Samařany. Navzdory židovským předsudkům přijímal pohostinství opovrhovaného lidu. Spal pod jejich střechami, sedal u jejich stolů a jedl jídlo, které připravily jejich ruce. Učil v jejich ulicích a choval se k nim nanejvýš laskavě a zdvořile...“

Někteří křesťané snad opovrhují lidmi na pokraji společnosti a vyhýbají se jim. Kristus však miluje každého. Ani jeho původ, ani národnost či jakákoliv životní situace nemůže odvrátit Kristovu lásku od lidí. Každému, i tomu největšímu hříšníkově, říká: »Kdybys mne požádal, dal bych ti vodu života.«

Pozvání evangelia není možné omezovat a představovat jen několika vybraným lidem, o nichž si myslíme, že když je přijmou, začnou nás uznávat a oceňovat. Poselství má být předáno všem.“ (TV 119; DA 193.194)

Diskusní otázky:

- 1. Jakým způsobem můžeme lépe nahlédnout do svého nitra a vidět zrádnost svého vlastního srdce? Kdy a kde jste nejvíce ochotní vyznat své omyly? Jak může církev nebo sbor pomoci vytvořit takovéto prostředí?**
- 2. Do jaké míry můžeme poznat myšlenky, pohnutky a pocity jiných, jako to uměl Ježíš? Jestliže to nedokážeme, co nás to učí o tom, že potřebujeme být velice opatrní a neposuzovat jiné?**

Shrnutí

Ježíšův pronikavý pohled mění všechno. Sebejistí lidé se stávají nejistými. Opovrhování nacházejí nový život. Duch věje, kam chce. Nemělo by nás překvapit, když se křesťané rozhodnou podobat se Ježíši, že mění také žebříček svých hodnot. Toto „přehodnocování“ nepřivítají všude s radostí. Zakusil to i Ježíš. V církvi i mimo ni mnozí dávají přednost pohodlnému a bezpečnému životu, který není narušován znepokojujícím vánkem Ducha svatého. Členové těchto sborů se obyčejně chtějí vyhnout povinnostem. Celou svojí bytostí tak odporují neomezenému působení Ducha.

Týden od 25. ledna do 31. ledna 2004

SKUTEČNÝ ZÁPAS

Text na tento týden: J 4,43-54

Základní verš

„Ježíš mu odpověděl: Vrať se domů, tvůj syn je živ! Ten člověk uvěřil slovu, které mu Ježíš řekl, a šel.“ J 4,50

Hlavní myšlenka

Když se setkáme s Ježíšem, vyzývá nás, abychom ve svém životě přehodnotili všechno, i vlastní sebepoznání.

V tomto úkole se seznámíme s člověkem, jehož víra v Ježíše ho vedla k tomu, aby se vydal asi na 25 kilometrů dlouhou cestu do kopců, vyhledal tam Ježíše a poprosil ho o uzdravení svého syna. Kdybychom sledovali jeho cestu za Ježíšem, asi bychom ho nazvali mužem víry. Ježíš však o jeho víře říká, že vyhledává jen zázračná znamení a divy. Hodnotí ji úplně jinak, než jak se nám na první pohled zdá.

Lidské srdce je od přirozenosti mylné. (Jr 17,9) I při té nejlepší snaze se často stává, že oklameme sebe i druhé. Jan hovoří o Někom, kdo nejen vidí rozdíl mezi naším nahlížením na sebe a skutečnou potřebou duše, ale prostřednictvím svého slova nám také pomáhá plněji a hlouběji poznat sebe samé i Boha.

V tomto úkole budeme studovat živé podobnosti o Tom, jehož slovo je právě tak dobré jako jeho dotek. Pronikneme tak hlouběji k podstatě pravé křesťanské víry.

Cíl úkolu

Mít na zřeteli, že Ježíš hodnotí naši víru jinak než my.
Chápat rozdíl mezi naším nazíráním na sebe a skutečnou potřebou duše.
Vnímat skutečnost, že Bible nám pomáhá hlouběji poznat sebe samé a Boha.

DOMA BEZ ÚCTY – J 4,44

Tato stať (J 4,43-45) tvoří přechod od příběhu o samařské ženě k příběhu o královském úředníkovi v Galileji, který přichází za Ježíšem kvůli svému synovi. Na první pohled nás to překvapuje, protože se nám zdá, jako by si tyto dva příběhy navzájem protiřečily.

1. Na co Ježíš myslí, když se blíží ke svému rodnému kraji? Co to podle tebe znamená? J 4,43.44

2. Jak reagovali obyvatelé Galileje na Ježíšův příchod a proč? J 4,45

Jak se Ježíš blíží ke Galileji, myslí na to, že „prorok nemá vážnosti ve své vlasti“. Přece však čteme, že obyvatelé Galileje Ježíše přijali. V původním jazyce je na začátku verše 45 slovo „tedy – tak“, což naznačuje, že to, o čem se píše ve verši 45, je v jistém smyslu přirozeným důsledkem verše 44: „...prorok nemá vážnosti ve své vlasti. Když tedy přišel do Galileje, Galilejci ho přijali...“ Tímto přivítáním Galilejci zřejmě neprojevili Ježíši žádnou úctu.

3. Pozorně si přečti J 4,45 a J 2,23-25. Jak tyto verše vysvětlují, co se tady stalo?

Přivítání Galilejců je podobné reakci obyvatel Judska, kteří uvěřili v Ježíše proto, že viděli zázraky a znamení. Galilejci se domnívali, že Ježíše přivítali dobře. Avšak nadšení pro Ježíše, které stojí jen na zázracích, to není úcta. Galilejci ukázali, že jsou lidmi, jejichž úctu vzbudily zázraky a mocné činy, ale kteří těžko věří Ježíšovým slovům. Jejich horlivost pro Ježíše pramenila spíše ze sobectví než z víry v to, kdo Ježíš byl.

4. Pravděpodobně v každém z nás jsou nějaké sobecké pohnutky, i pokud jde o naši víru. (Vždyť proč chceme být spaseni, jestliže ne proto, abychom pro sebe něco získali?) Musí být pohnutky našeho chození s Bohem vždy čisté? Může Bůh přesto pracovat s těmi, jejichž pohnutky nejsou přesně takové, jaké by měly být?

Přehled dne: Chladné přivítání Galilejci.

Nadšení pro Ježíše, které stojí jen na zázracích, nevydrží dlouho.

Často věříme ze sobeckých pohnutek.

Pondělí 26. ledna

NĚCO TAKOVÉHO SE SOTVA MOHLO STÁT – J 4,48

Poměrně často se v evangeliích setkáváme s tím, že nový příběh slouží jako podobenství, které dokazuje pravdivost předcházejícího tvrzení. Problematické přivítání Ježíše obyvateli Galileje je ilustrováno příběhem královského služebníka, který věří v Ježíše, a přece zápasí s tím, jak tuto víru vyjádřit.

1. S jakým problémem přichází královský služebník za Ježíšem a co od něj žádá? J 4,47.49

2. Jak Ježíš odpovídá na první prosbu královského služebníka? (J 4,48) Co mínil Ježíš těmito slovy? Nebyl problém zčásti i v tom, že viděli znamení a divy, a přece dosud neměli skutečnou víru?

Ježíšova první odpověď naznačuje, že tento muž, podobně jako Nikodém před ním, neměl dostačující víru. Vypadá to, jakoby Galilejci na první pohled Ježíše přijali, ale ve skutečnosti mu nevěřili. (J 4,43-45) Zázraky, které Ježíš udělal, byly snad opravdu kamenem úrazu na cestě k pravému poznání Ježíše.

Také královský služebník byl Galilejec, musel se tedy srovnat se svojí nedostatečnou vírou. Předtím, než plně uvěřil, nedůvěřoval Ježíšovu slovu a vyžadoval fyzický důkaz. Zalekl se, když zjistil, že svoji nedůvěru před Ježíšem neskryje (Ježíš vidí do srdce – J 2,23-25). Uvědomil si, že kvůli svým pochybnostem může přijít o všechno, a tak se nakonec v zoufalství vrhl Ježíšovi k nohám.

3. Jak se člověk může vyrovnat s pochybnostmi? Je pochybnost vždy negativní, anebo může v životě křesťana někdy sehrát i pozitivní úlohu? Proč?

Přehled dne: Lidé často navenek přijali Ježíše, ale ve skutečnosti mu nevěřili. Služebník nedůvěřoval Ježíšovu slovu a vyžadoval fyzický důkaz. Tento muž, podobně jako Nikodém, neměl dostačující víru.

CESTA K VÍŘE – J 4,50

1. Jak Ježíš odpověděl na druhou a ještě zoufalejší prosbu královského služebníka? Jak reagoval tento muž na Ježíšova slova? J 4,50

Ježíš dal královskému úředníkovi odpověď, která ho šokovala. Nemusí cestovat do Kafarnaum, protože dokáže uzdravit i na velkou vzdálenost.

To je živé podobenství o poselství evangelia pro druhou generaci křesťanů. Ježíš nemusí být osobně přítomen, aby mohl naplnit jakoukoliv potřebu.

Služebník se chopí Kristova slova a uvěří. Víra však s sebou přináší určitou zkoušku. Zachová se podle víry, kterou právě našel? Vydá se na cestu domů ve víře, že jeho syn bude žít, anebo bude dál prosit Ježíše, aby přišel k němu domů a na syna vložil ruce? Jeho činy jsou důkazem jeho znovuobjevené víry.

2. Jak nám představují uvedené verše vztah mezi vírou a skutky? Iz 58,1-12; J 15,5; Jk 2,22

Byla asi jedna hodina odpoledne, když se královský služebník setkal s Ježíšem. Kdyby si z kopců pospíšil (Káně, vzdálená 25 kilometrů, ležela asi o 600 metrů výše než Kafarnaum), ještě večer mohl být doma v Kafarnaum. Někdo by si možná myslel, že by si měl pospíšet domů, aby co nejdřív zjistil, jestli byl jeho syn skutečně uzdraven. Ale on se na cestě domů klidně na noc někde zastavil. Tento muž se na Ježíšův příkaz nejen vydal na cestu domů, ale učinil to způsobem, který svědčí o tom, že Ježíšovu slovu plně důvěřoval. Důkazem víry je čin. Jestliže jediným důvodem, proč pospíchat domů, byla starost o syna, jeho klidná cesta k domovu byla živým vyjádřením jeho důvěry v to, co Ježíš řekl.

3. I když spasení nezískáváme skutky, do jaké míry jsou činy projevem a vyjádřením naší víry? Z vlastní zkušenosti vyprávěj, jak mohou skutky posílit tvoji víru v Boha. Z vlastní zkušenosti také odpověz na otázku, jak špatné skutky oslabují víru a podporují pochybnosti?

Přehled dne: Služebnickovy činy jsou důkazem jeho znovunalezené víry.
„Dokud nevidím, neuvěřím!“ – není cesta k víře v Ježíše.
Ježíš nemusí být osobně přítomen, aby naplnil jakoukoliv potřebu.

Středa 28. ledna

ŘEŠENÍ ŽIVOTNÍCH PROBLÉMŮ – Ř 10,17 PBK

1. Jak se podle Pavla dostává víra k člověku a člověk k víře? Ř 10,17

Královský služebník uvěřil, když slyšel slova z Ježíšových úst. Další generace křesťanů začíná věřit, když se chopí Ježíšových slov v psané podobě a porozumí jim. Příběh v J 4 v sobě ukrývá božské řešení životních problémů. Když se služebník doví, že Ježíš je nablízku, ani chvíli neváhá a se svým problémem jde přímo za Ježíšem. Předpokládá, že kdyby s ním přišel Ježíš do Kafarnaum, jeho dotek by vyhnal nemoc, která ohrožuje život jeho syna. Místo toho Ježíš vyslovuje překvapující slova. Nemusí jít do Kafarnaum, protože dokáže uzdravit i na velikou vzdálenost. Jeho slovo je stejně silné jako jeho dotek.

2. Jak uplatňovat tuto víru v našich běžných problémech?

Z tohoto příběhu vyplývají čtyři kroky, které nám, jak se zdá, mohou pomoci:

1. Poznejte svůj problém. Není to tak jednoduché, jak se nám to zdá. Budeme o tom hovořit v další části.
2. Předložte svůj problém na modlitbě Ježíši.
3. Přijměte slovo, které naplní vaši potřebu. Ježíš k nám promlouvá prostřednictvím Bible. Když chceme slyšet, co nám Ježíš říká, musíme znát jeho slovo. To je důvod, proč je tak důležité Bibli neustále studovat.
4. Jednejte podle Boží odpovědi. Nestačí si pouze vyslechnout, co nám Bůh říká. Boží slovo se pro nás stává skutečností tehdy, když podle něho jednáme a vyprávíme druhým o naší víře. Pravá víra vede k činům, které jí odpovídají.

Co dělat, když zjistíme, že jsme podobní tomuto královskému služebníkovi? Co když máme pochybnosti? Tento příběh naznačuje, že pochybnostem musíme čelit slovy o víře a skutky. Vezmi Boha za slovo. Dělej, co říká Bible, a víra přijde.

3. Proč je pro udržení víry důležité aktivně ji praktikovat a stále se v ní cvičit?

Přehled dne: Ježíšovo slovo je tak silné jako jeho dotek.
Muž bere Ježíše za slovo.
Čtyři kroky k tomu, jak řešit problémy s vírou.

CESTA K SEBEPOZNÁNÍ – Jr 17,9 PBK

1. Co je pro lidské srdce úplně přirozené? (Jr 17,9) Co je hlavním problémem Laodikeje? (Zj 3,17) Jak tyto dva faktory pracují proti nám?

Královský služebník si neuvědomoval hloubku své nevěry, dokud nestál tvář v tvář Ježíši. Ani my si často neuvědomujeme svoji hříšnost a nevěru. Jsme podobní laodikejskému sboru ze Zjevení, jehož sebepoznání neodpovídá skutečnosti. Jak může přijít se svým problémem k Ježíši, když tě tvé srdce podvádí a když si ani neuvědomuješ, že nějaký problém máš?

Nejúčinnější způsob, jak získat pravé sebepoznání, je setkat se s Bohem.

1. Studium Bible zjistíme, že Bůh pracuje s normálními lidmi, kteří v životě dělají chyby – jako například David, Petr anebo Nikodém. Nemusíme se bát vyznat mu své hříchy a problémy, vždyť i tak o nich ví. Zjistíme i to, že Bůh se těchto lidí nevzdává. Tak získáme odvahu přijít k Bohu takoví, jací jsme.
2. I na modlitbě chceme být s Bohem takoví, jací jsme. Bůh má rád, když jsme na modlitbě vůči němu zcela upřímní. Ježíš takový určitě byl. („Proč jsi mě opustil?“) Jestli takový mohl být Ježíš, pak ani v našem případě to nemůže být hřích! Bůh chce vyslechnout naše nejhlubší potřeby, naše nejhlubší pocity, a dokonce i náš hněv.
3. Když si začneme vést duchovní deník, studium Bible a modlitba se dostanou do centra našeho zájmu. Psaním se dostávají na povrch hloubky sebepoznání, které zůstávají často ukryty. Psaní nám pomůže hlouběji porozumět, jak moc potřebujeme Boha v konkrétních oblastech našeho života.
4. Zodpovědnost vůči jiným může posilnit naši zodpovědnost vůči Bohu. Opravdoví křesťané obvykle mohou ukázat na konkrétní lidi, kteří je chápou a milují, a přece dokáží otevřeně hovořit o kvalitě jejich jednání.

Pomocí takovýchto duchovních cvičení jasněji rozpoznáme bariéry, které jsme ve svém životě Bohu postavili.

Přehled dne: Naše srdce je zrádné.
Prohlédněme náš laodikejský sebeklam.
Čtyři body, jak před Bohem získat správné sebepoznání.

Pátek 30. ledna

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Když Spasitel promluvil, jeho slova odhalila dvořanovo srdce jako silný záblesk světla. Šlechtic pochopil, že Krista vyhledal jen ze sobeckých pohnutek. Poznal pravou podstatu své kolísavé víry.“ (TV 122; DA 198)

Mnohé trápí vědomí zodpovědnosti. Připomínají, že všechno bychom měli předložit v modlitbě Bohu. (CK 80.81; SC 119) I Ellen Whiteová souhlasí s tímto chápáním, ale podtrhuje také zodpovědnost vůči ostatním křesťanům.

„Je tvou povinností poradit se se svými bratry. Snad se to dotkne tvé pýchy, ale pokorná mysl, vedená Duchem svatým, poslechne radu a zbaví se (nepatřičné) sebedůvěry.“ (TM 315)

„Jsou-li srdce lidská obměkčena a podmaněna působivým vlivem Ducha svatého, dbají lidé rady; nevšímají-li si však napomínání, jejich srdce se zatvrdí a Hospodin dopustí, aby se řídili jinými vlivy. Odmítají pravdu a přijímají klam, který povede k jejich zkáze.“ (PK 280.281; PK 425)

„Lidé jsou zmítáni pochybnostmi, zatíženi hříchem, mají malou víru a nejsou schopni spolehnout se na Neviditelného. Avšak přítel, kterého vidí a který k nim přichází místo Krista, jim může pomoci nalézt spojení se Spasitelem a upevnit jejich slabou víru.“ (TV 186; DA 297)

Diskusní otázky:

- 1. Přečti si Žd 11,6. Proč nelze bez víry zalíbit se Bohu? Co to znamená „zalíbit se Bohu“?**
- 2. Srovnej postoj obyvatel Galileje a Samařanů ke Kristu. Co bychom se z toho měli naučit?**
- 3. Jestliže je víra darem od Boha (Ef 2,8), proč je její uplatňování v praxi tak důležité? Proč Bůh neobnovuje tento dar bez ohledu na to, co děláme?**

Shrnutí

Ježíš se vrací do Galileje. Setkává se tady s lidmi, jejichž víra je založena na zázracích, které učinil. Na příkladu královského služebníka odhaluje autor tohoto evangelia zbytečnost takové víry a ukazuje cestu ke skutečné víře. Prostřednictvím toho, co Ježíš pověděl, si lépe uvědomíme svoji vlastní hříšnost a překážky, které jsme postavili, abychom se nemuseli s Bohem osobně setkat. Když však víru aktivně vyjádříme slovy a činy, najdeme návod na řešení životních problémů, který nám Bůh nabízí ve svém slově.

SKONCUJ S MINULOSTÍ

Text na tento týden: J 5,1-47

Základní verš

„Později vyhledal Ježíš toho člověka v chrámě a řekl mu: »Hle, jsi zdrav. Už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího!«“ J 5,14

Hlavní myšlenka

Ježíš se nespokojí s uzdravením pouze těla anebo pouze ducha. Chce obnovit člověka jako celek. Pravá víra se dotýká každé oblasti života: duševní, tělesné, citové i duchovní.

K novému životu v Kristu patří „skoncovat s minulostí“. V J 5 čteme příběh muže, který padl tak hluboko, jak jen člověk může padnout a zůstat přitom naživu. Ochrnutý na těle, hříchem zasažen v mysli a srdci ani nežádá Ježíše, aby ho uzdravil. Ježíš se rozhodne učinit z tohoto člověka sobotní příklad své nezměrné moci – vrátit život téměř mrtvému člověku. Nejenže obnovil život tohoto člověka po stránce tělesné, ale vyzývá ho, aby s ním spolupracoval při uzdravení celého člověka.

Když ho náboženští představitelé obvinili, že znesvěcuje sobotu, Ježíš zjevuje svoji božskou přirozenost činem. Sobotním uzdravením tohoto muže u rybníka nám Ježíš nabízí úžasné svědectví o svém božském původu a poslání. Je víc než obyčejný člověk, dokonce více než Mesiáš. On je Dárce života. Tak se příběh o uzdravení u rybníka Betesda stává dalším živým podobenstvím o božském Stvořiteli, který se stal člověkem a žil mezi námi.

Cíl úkolu

Prostudovat další živé podobenství o božském Stvořiteli.
Objevit v příběhu, že Ježíš obnovuje člověka jako celek.
Ozřejmit si, že k novému životu v Kristu patří „skoncovat s minulostí“.
Mít radost z jednoduché pravdy o Stvořiteli, který se stal člověkem a žil mezi námi.

Neděle 1. února

RYBNÍK BETHESDA – J 5,4

1. Přečti si J 5,1-4. Do jaké míry je tento výjev symbolem padlého lidstva? V jakém stavu se tito lidé nacházejí a kde mohou hledat pomoc?

Jméno Bethesda můžeme přeložit jako „Dům milosrdenství“. Ježíš tedy prokazuje milosrdenství na místě, kde lidé milosrdenství hledají. Do rybníka Bethesda přitékal tzv. „občasný“ pramen, což by snad mohlo vysvětlovat občasný zvržení vody.

2. Co se dělo u tohoto rybníka? J 5,3.4

Tvoje odpověď na tuto otázku zřejmě závisí na překladu Bible, který používáš. Starší překlady zaznamenávají, že anděl Páně vířil léčivou vodu. Mnohem starší biblické rukopisy však tuto část příběhu vynechávají (mnoha překladům proto 4. verš schází). I když Ellen Whiteová běžně používala starší anglický překlad (King James Bible), zjevně odmítala tvrzení, že vodu v rybníce vířili andělé.

„Čas od času se voda v rybníce zvrtila. Všeobecně se věřilo, že její pohyb je důsledkem působení nadpřirozené síly a že ten, kdo po zvržení vstoupí do vody jako první, bude uzdraven z jakékoli nemoci.“ (TV 124; DA 201) I kdyby se tradiční výklad ukázal jako správný, Bohu by bylo určitě cizí zřídít uzdravující mechanismus, ve kterém jsou ti nejméně nemocní zvýhodněni před těmi, kteří to opravdu potřebují. V přímém kontrastu s tím, Ježíš přichází na místo nemilosrdného milosrdenství a všimá si člověka, který má podle této všeobecné tradice nejmenší šanci stát se kandidátem uzdravení.

3. Všude kolem sebe vidíme nekonečně mnoho těch, kteří jsou podobní těm u rybníka Bethesda – nemocných, postižených, ztrápených životním zápasem a marně čekajících na pomoc tam, kde jim ji nikdo nemůže poskytnout. Jako křesťané často trpíme stejně. Co jsme však dostali takového, že to potřebují i ostatní? Ř 8,24; Ko 1,5; Tt 2,13

Přehled dne: Ježíš je tam, kde lidé hledají milosrdenství.
Zvržená voda není projev Božího milosrdenství.
Hledejme dnešní Bethedzy s „nemocnými“.

UZDRAVENÍ NEMOCNÉHO – J 5,8

1. **Přečti si příběh o uzdravení nemocného, jak ho zaznamenává J 5,5-15. Pokus se stručně vyjádřit podstatu toho, k čemu tady došlo. Premýšlej zvlášť o tom, co nám tento příběh vypráví o Božím charakteru.**

Především, Ježíš uzdravil člověka, kterého si libovolně vybral z celého davu lidí. Byl to člověk, který Ježíše nevyhledal, člověk, který ho dokonce ani neznal, člověk, který dříve, než byl uzdraven, v něj neprojevil žádnou víru. Jeho jediným právem na Ježíšovu pozornost bylo snad to, že byl tím největším ubožákem ze všech přítomných.

Jak velice je to podobné Bohu! V rozhodujících okamžicích našeho života cítíme Boží ruku tam, kde jsme o pomoc neprosili a ani si ji nezasloužili. Bůh to tak dělá. Nevymlouvá se na hříích. Proto můžeme okoušet jeho milost, která nám připomíná, že jsme na něm úplně závislí.

Druhým překvapujícím aspektem tohoto příběhu je to, že Ježíš se rozhodl uzdravit tohoto člověka v sobotu. Rabíni dovozovali v sobotu vykonat něco mimořádného, jen pokud šlo o naléhavý případ, ale toto nebylo nic nevyhnutelného. Vždyť nemocný muž byl takto ochrnutý již 38 let. Odložit jeho uzdravení kvůli sobotě o jeden den by jistě nezpůsobilo nijak zvlášť patrný rozdíl. Ježíš to však záměrně činí právě v sobotu. (Jedná tak podle svých slov z Mt 12,12.) „Sobota nemá být dnem neužitečného zahálení. . . Kristovo uzdravení nemocného bylo v naprostém souladu se zákonem.“ (TV 129; DA 207)

Příběh o uzdravení ochrnutého se stal živým podobenstvím znázorňujícím pravdu z J 5,21: „Jako Otec mrtvé křísí a probouzí k životu, tak i Syn probouzí k životu, které chce.“ Ježíš dává život, komu chce, protože jeho životodárná moc nezná žádné hranice.

2. **Když Ježíš uzdravil ochrnutého, přikázal mu nejen vstát a jít, ale také vzít své lože. Uvědomoval si, že tento čin vyvolá u náboženských vůdců nevoli. Co podle tvého názoru vedlo Krista k tomu, že mu dal tento příkaz? Jaké poselství je v tom skryto pro nás, kteří k zachování soboty přistupujeme vážně?**

Přehled dne: Bůh nejvíce pomáhá tehdy, když si to nejméně zasloužíme.
Bůh pomáhá tehdy, když to nejméně očekáváme.
Bůh to tak dělá záměrně.

Úterý 3. února

HŘÍCH A JEHO NÁSLEDKY – J 5,14

1. Na co upozornil Ježíš uzdraveného člověka, když ho později našel v chrámě? J 5,14

Když Ježíš řekl uzdravenému „už nehřeš“, naznačil tím hlavně to, že jeho nemoc byla v jistém smyslu vyvolána hříchem. Setrváváním v hříchu se jeho ochrnutí mohlo vrátit. Proto Ježíš přikazuje člověku přestat s něčím, co stále dělal – zřejmě i v době, když ho Ježíš potkal v chrámě. Z toho vyplývá, že tento muž svým způsobem setrvával v hříchu, a to i po dobu své choroby. O jakém hříchu zde Ježíš mluví? Ochrnutý člověk přece nemůže vykrádat banky, cizoložit ani nikoho zabít. Ježíš tady upozorňuje na hřích jeho mysli, jeho myšlenek, jeho postojů a představ.

2. Když Ježíš prokázal nemocnému milost, pověděl mu, aby „už nehřešil“. Do jaké míry hovoří následující verše o stejném principu, o jakém se Ježíš zmínil v přítomnosti tohoto uzdraveného muže? J 8,10.11; Ř 6,1-6; Ga 2,16.17

Zatímco uzdravení těla bylo u tohoto člověka z Ježíšovy strany jednoznačně činem milosti, na svém úplném uzdravení se měl v určité míře podílet i on sám. Hřích nás nejen odděluje od Boha, ale přináší s sebou přetrvávající následky, které časem zničí kvalitu všech aspektů života člověka.

Důsledky hříchu se nemusí projevit jen tělesnou újmou na zdraví a chorobou. Hřích ovlivní i citovou, duchovní a psychickou oblast života. Všechny tyto oblasti mohou a mají být podřízeny vztahu s Ježíšem. Upřímné chození s ním ovlivní všechno – zjasní výraz naší tváře, upokojí naše emoce, rozehřeje srdce a dodá tělu novou energii. Skutečná víra ovlivní každou oblast života.

Naproti tomu většina křesťanů bez váhání přiznává, že jejich vnitřní, a zejména citový život bývá dokonce i po obrácení nestabilní. Tato stať nás chce upozornit, že při našem uzdravení od hříchu a jeho následků musíme s Ježíšem spolupracovat a aktivně se na něm podílet.

Přehled dne: Nemocný hřešil, i když se nehýbal.
Hřích se netýká jen našich činů, ale i postojů.
Hřích přináší s sebou přetrvávající následky.

JEŽÍŠ – DÁRCE ŽIVOTA – J 5,18

1. Jak Ježíš zdůvodňuje uzdravení v sobotu? J 5,16-18

Ježíš řekl, že jen následuje příklad svého Otce, který „až dosavad“ (PBK) pracuje v sobotu. Boží jednání je vzorem i pro naše sobotní aktivity.

Židovští pisatelé Ježíšovy doby uznávali, že Boží činnost v sobotu můžeme vidět v rození, umírání, žáru slunce, dešti a neustále tekoucích tocích řek. Židé si uvědomili, že Ježíš si v sobotu činí nárok na stejná privilegia, jaká má Bůh. Uzdravením v sobotu Ježíš vyhlásil, že je roven Bohu.

„Měl by snad Bůh zakázat slunci v sobotu svítit...? Mělo by obilí v sobotu přestat růst, zrající hrozny zrát a stromy pučet a kvést?“

Kdyby tomu tak bylo, přišli by lidé o plody země a o požehnání, která potřebují k životu... .

Ten, kdo v sobotu přehlídí potřeby trpících, není bez viny. Boží den odpočinku byl stvořen pro člověka a skutky milosrdenství plně souhlasí s tímto Božím záměrem. Bůh nechce, aby jeho stvoření, byť jen jednu hodinu, trpělo, pokud je možné v sobotu nebo kterýkoli jiný den jeho utrpení zmírnit.“ (TV 128; DA 206.207)

2. Na základě J 5,16-30 vyjmenuj, v čem je Ježíš roven Otcí.

Ježíš ukazuje, že činí totéž, co jeho Otec – dává život (v. 20.21.26.28.29) a soudí (v. 22.27.30). Když na zemi dělá to, co jeho Otec říká, chce tím dát najevo nejen to, že Otec je život, ale dokázat také pravdivost svého tvrzení o svém božství. (v. 19-23) Nikomu nenechává možnost věřit v Otce a ignorovat přitom jeho tvrzení o sobě samém. (v. 23)

3. Ježíš učinil neuvěřitelný zázrak. Představitelé národa však byli natolik sevření ve svých vlastních náboženských formách a zvycích, že byli zaměřeni jen na „maličkosti“ a ztratili se zřetele obraz jako celek. Může se stát, že i my se soustředíme na „maličkosti“ a nevěšíme si důležitých principů, které máme před očima?

Přehled dne: Sobota – den určený pro člověka a skutky milosrdenství.
Ježíš ukazuje, že dělá totéž, co jeho Otec.
Ježíš dokazuje pravdivost svého tvrzení o svém božství.

Čtvrtek 5. února

NEJVĚTŠÍ SVĚDECTVÍ O JEŽÍŠI – J 5,31

Včera jsme přemýšleli o tom, co Ježíš prohlásil o sobě. Byla to silná slova, která by z úst kteréhokoliv jiného člověka, který kdy žil, zněla falešně. Ježíš zřejmě považoval za potřebné dosvědčit, co o sobě pověděl.

1. Vyjmenuj, jaká svědectví jsou v J 5,31-47 a jak svědčí ve prospěch Ježíše. Které z těchto svědectví Ježíš zřejmě pokládá za nejdůležitější?

Ježíš uznává, že nepodložené svědectví o sobě je nedostačující. (5,31) Jedním ze základních principů judaismu je, že pravda má být potvrzena svědectvím minimálně dvou svědků. (Dt 19,15; srov. Zj 11,3-13) Proto Ježíš přidává ke své vlastní výpovědi svědectví Jana Křtitele, svých skutků, svého Otce a svědectví Písma, čímž zdvojnásobuje minimum svědectví potřebného k potvrzení pravdivosti. (J 5,31-40)

2. Jakou ostrou výčitku adresuje Ježíš těmto duchovním vůdcům? J 5,38

Ježíš se navíc odvolává na toho nejuznávanějšího svědka v judaismu – Mojžíše. Mojžíš sloužil jako prostředník mezi Bohem a Izraelem. (Ex 32,7-14) V Ježíšových slovech se však Mojžíš mění na soudce. (J 5,45-47) Jeho slova odsoudí ty, kteří odmítají Ježíše, protože o Ježíši psal a připravoval mu cestu. Poslední slovo má Ježíš: „Nevěříte-li tomu, co on napsal, jak uvěříte mým slovům?“ (v. 47)

Tady začíná zápas mezi Ježíšem a některými představiteli izraelského národa; zápas, který v evangeliích pokračuje až do chvíle Ježíšova zatčení, utrpení a smrti na kříži. Nepřátelstvím těchto lidí Jan znázorňuje nepřátelství všech těch, kteří odmítají evangelium, a to bez ohledu na jejich původ.

3. Do jaké míry se tvoje představa o Kristu formuje postojem věřících, které znáš a které uznáváš? Byl by tvůj život jiný, kdybys tyto lidi neznal? A co ti, kteří uznávají tebe a přicházejí do styku s tebou? Jaký vliv má tvůj postoj k Bohu na jejich život?

Přehled dne: Ježíš dokazuje vlastní slova o sobě samém.

Ježíšova slova potvrzuje pět svědků.

Udělá si nepřátele z těch, které přesvědčuje.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V části na úterý jsme si řekli, že většina křesťanů bez váhání přiznává, že jejich vnitřní, zejména citový život je i po obrácení nestabilní. Křesťané, stejně jako ostatní lidé, musí zápasit s neradostnými vzpomínkami, záchvaty hněvu a neblahými myšlenkami. Příběh o ochrnutém muži u Bethezdy nám chce povědět, že Ježíši záleží přinejmenším stejně tak na tom, jaký je náš vnitřní život, jako na vnějších podmínkách, ve kterých žijeme.

Ve svých myšlenkách a pocitech se můžeme stále vracet k tomu, co jsme vykonali my anebo co někdo jiný udělal nám. Když přemýšlíme o tom, co jsme zlého vykonali my, vyvolává to v nás výčitky svědomí, žal a pocity prohry. Když se soustředíme na to, co někdo druhý udělal nám, vyvolává to v nás hněv, zármutek a hlubokou nenávist. K plnosti v Kristu patří dívat se na problémy minulosti jako na minulost. Praktické návrhy pro duševní a citové uzdravení najdeš v příštím úkole, v kterém budeme společně studovat 6. kapitolu Janova evangelia.

Diskusní otázky:

- 1. Proč si mnozí křesťané myslí, že přijetím Krista se vyřeší všechny citové problémy? Do jaké míry je podle tebe tento názor pravdivý?**
- 2. Opuštění je důležitý prvek, pokud jde o hřích a jeho důsledky. Proč je potom pro většinu lidí tak těžké odpustit?**
- 3. Nemocný člověk očividně trpěl v důsledku svého vlastního hříšného jednání. Co by Ježíš asi pověděl obětem znásilnění nebo zneužití? Co by řekl tomu, kdo druhému člověku způsobuje utrpení?**
- 4. Ježíš porušil lidmi vytvořená pravidla o zachování soboty a uzdravování nemocných. Do jaké míry jsou tvoje osobní principy pro život vytvořeny Bohem a nakolik jsou vytvářeny lidmi? Podle čeho je dokážeš rozeznat?**

Shrnutí

Ježíš přišel na tuto zem, aby ukázal, jak by jednal Bůh, kdyby žil v lidských podmínkách na tomto světě. Uzdravením nemocného u rybníka Bethesda Ježíš dává najevo, že není omezen časem ani kvalitou těch, s kterými má pracovat. Ukazuje také, že se nespokojí s uzdravením pouze tělesné anebo duchovní oblasti člověka. Chce obnovit člověka jako celek.

Týden od 8. února do 14. února 2004

SVATÉ VE VŠEDNÍM

Text na tento týden: J 6,1-71

Základní verš

„Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznamená. Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život.“ J 6,63

Hlavní myšlenka

V Kristu se mohou i ty nejběžnější věci stát posvátnými a projevem bohoslužby.

V celé 6. kapitole Janova evangelia lidé jdou za Ježíšem kvůli materiálním věcem. Netouží po věcech duchovních, jde jim spíše o to, aby Ježíš naplnil jejich tělesné potřeby. Chtějí vidět více takových zázraků, jako bylo nasycení pětitisícového zástupu. I když to bylo něco mimořádného, lidé viděli v Ježíši obyčejného člověka, stejného jako jsou oni, a ne někoho, kdo přišel z nebe. Nebyli schopni vidět svatost, která vyzařovala z těchto všedních věcí.

V 6. kapitole se Ježíš snaží odpoutat jejich pozornost od věcí všedních a zaměřit ji na věci duchovní, k potravě, která vede k věčnému životu. Život – to nejsou zázraky a věci tohoto světa. Život se nalézá v přijetí toho, co o sobě Ježíš prohlásil. Jedním z tajemství zbožného života je naučit se vidět Ježíšovu přítomnost a moc ve všedních věcech každodenního života, cítit a uvědomovat si, že je tu s námi, i když ho nevidíme, neslyšíme a nemůžeme se ho ani dotknout.

Cíl úkolu

Přemýšlet o důvodech následování Ježíše Krista.
Nezapomínat, že Ježíši nejde o zázraky a věci tohoto světa.
Osvojit si tajemství zbožného života.

ZÁZRAK S RYBAMI A CHLEBY – J 6,5

1. **Přečti si J 6,1-13. Čemu se můžeme naučit z tohoto příběhu? Čím tě tento příběh oslovuje? Čím se dotýká tvých potřeb? Jakou naději nabízí? Co nás učí o Bohu?**

Zajímavý je časový rozvrh tohoto záznamu. Stalo se to před velikonočními svátky (J 6,4), které jsou připomínkou události, když Bůh mocným způsobem vysvobodil svůj lid. I když nasycení pětitisícového zástupu určitě nebylo tak dramatické jako odchod z Egypta, byl to i přes duchovní nevědomost zástupu stejně silný projev Boží moci v zájmu svého lidu. Jan jasně říká, že mnozí z těch, kteří následovali Ježíše, tak činili jen kvůli zázrakům, které viděli (v. 2), a ne z nějakého hlubokého duchovního přesvědčení, že tento Ježíš je Mesiáš a že jim může přinést duchovní osvobození.

Naproti tomu Bůh neustále jednal v jejich prospěch. Jinými slovy, i když znal jejich srdce a věděl, že nejsou taková, jaká by měla být, přesto se o ně staral. Jak vděční můžeme být za to, že Bůh takto jedná.

2. **Co nám to říká o tom, jak se máme chovat k těm, kteří nedosahují takové duchovní úrovně, jak by měli?**

3. **I když Kristus zázračným způsobem rozmnožil chléb a ryby, neučinil nic pro to, aby se pokrm zázračným způsobem dostal k zástupu. Jak byl roznášen a shromažďován? Čemu se z toho můžeme naučit? J 6,10-12**

4. **I když v tomto případě Ježíš naplnil jejich tělesné potřeby, byl tento čin sám o sobě cílem, anebo byl jen prostředkem k cíli? Vždyť za několik hodin byli tito lidé opět hladoví. Jaký záměr sledoval Ježíš tímto zázrakem? Do jaké míry jsme vyzváni dělat totéž?**

Přehled dne: Nasycení – mocný projev Boží moci v zájmu svého lidu.
Ježíš ví, jaký je jeho lid.
Naproti tomu všemu se Ježíš o svůj lid stará.

Pondělí 9. února

ZÁZRAK NA MOŘI – J 6,14.15

1. V J 6,16-21 si přečti příběh o tom, jak Ježíš chodil po moři. Srovnej ho se zázračným nasycením pětitisícového zástupu. Čím se liší?

Je zajímavé, že Ježíš vykonal tento veliký zázrak právě po událostech, které prožil se zástupem na hoře, když na zázrak, který tam učinil, nereagovali pozitivním způsobem. (Přečti si J 6,14.15 – chtěli ho násilím učinit králem. Kvůli tomu přece Kristus nepřišel. Jejich reakce způsobila, že z této oblasti odešel.)

2. Proč potom Ježíš tento zázrak učinil? Kdo byl svědkem tohoto činu?

V příběhu učedníků na moři (J 6,16-21) Ježíš činí něco podobného, co učinil Bůh při vyjití z Egypta. (viz Ex 14,20-22) Pro lidi znalé Starého zákona byla Ježíšova schopnost chodit po vodě a ovládat vítr a vlny mocným potvrzením jeho božství. Právě to učedníci potřebovali po zklamání, které prožili, když Kristus nedovolil, aby ho provolali králem.

V knize Touha věků Ellen Whiteová píše, že učedníci dychtili po tom, aby se Kristus posadil na Davidův trůn. Když to Kristus nedovolil, byli velmi zklamaní. „Učedníci dlouho doufali, že nějaké lidové hnutí Ježíše na trůn přece jen dosadí. Nedokázali se smířit s myšlenkou, že všechno nadšení bylo k ničemu...”

Začínala se jich zmocňovat nevěra. Touha po slávě je zaslepila. Věděli, že farizeové Ježíše nenávidí. Chtěli ho však vidět na trůnu, který mu podle jejich mínění patřil.“ (TV 238.239; DA 379.380)

3. Zázrakem „chůze po vodě“ chtěl Ježíš posilnit víru svých učedníků. Potřebujeme ale k tomu, aby byla naše víra posilněna, vždy zázrak? Prožil jsi v životě něco, co pomohlo tvé víře v růstu, i když to přímo nebyl „zázrak“?

Přehled dne: Ježíš činí to, co dělal Bůh při vyvedení z Egypta.
Ježíšova schopnost chůze po vodě je mocným potvrzením jeho božství.
K posílení víry učedníci potřebovali vidět zázrak.

CHLÉB Z NEBE – J 6,35

Po bouřlivé noci (J 6,16-21) se zástup přeplavil na druhou stranu jezera a našel Ježíše v synagóze v Kafarnaum.

1. Jakou souvislost mělo putování Izraele pouští s nasycením pětitisícového zástupu, které jsme dříve v této kapitole studovali? Ex 16,33-35; J 6,27-31

Téma, které je v pozadí celé 6. kapitoly, je odchod z Egypta. Nasycení pětitisícového zástupu připomínalo první velikonoční slavnost, kterou Izraelité slavili po tom, co se vymanili z egyptského otroctví. Událost na rozbouřeném moři (J 6,16-21) připomínala nebezpečnou situaci, ve které se Izraelité ocitli tvář v tvář Rudému moři. Pak je tady zmínka o Božím vedení, když procházeli pouští Sínaj. Podobně jako Izraelité na poušti, i Ježíšovi posluchači reagují na zázraky, které vidí anebo kterých se mohou dotknout, ale jejich víra je stále nedostačující. Ježíš odpoutává jejich pozornost od many, kterou Izraelité dostávali na poušti, a zaměřuje ji na duchovní chléb, který jim přišel nabídnout.

2. Přečti si J 6,32-35. Co zde Ježíš připomíná? Co nám říká o sobě? Jaký význam mají jeho slova pro nás? Proč používá jako příklad chléb?

Z tohoto kázání jasně vyplývá, že hledět na Ježíše a věřit v něj přináší nejen život věčný (J 6,40; 5,21), ale určuje náš duchovní život již nyní. Jako musíme jíst, abychom si udržovali tělesný život, tak podobně musíme pozvat Ježíše do svého každodenního života, abychom získali všechno potřebné pro život duchovní. Sloveso „věřit“ se v evangeliu podle Jana vyskytuje vždy ve tvaru označujícím děj, který stále probíhá – pokračuje. Musí to být stálá a každodenní zkušenost.

3. Přečti si J 6,35. Jak se toto zaslíbení naplnilo ve tvém životě? Pokud se nenaplnilo, potom si musíš položit otázku: Skutečně jsem přišel k Ježíši a věřím v něj?

Přehled dne: Kontext k 6. kapitole je odchod Izraelců z Egypta.

Od many k duchovnímu chlebu.

Všechno, co potřebujeme pro duchovní život, je být s Ježíšem každý den.

Středa 11. února

PROMLUVA K HLUCHÝM UŠÍM – J 6,60.66

1. Jak reagovali mnozí z Ježíšových vlastních učedníků na jeho učení? Proč reagovali takto? J 6,60.66

To, co vede zástupy za Ježíšem, jsou materiální a tělesné potřeby. Chtějí vidět více zázraků podobných nasycení pětitisícového zástupu. Protože Ježíš nechce vyhovět jejich přání, velmi rychle docházejí k závěru, že Ježíš je obyčejný člověk jako oni, a ne někdo, kdo sestoupil z nebe. Všední a každodenní věci jim bránily vidět věci svaté. Osobní přítomnost Ježíše Krista se jim stala kamenem úrazu.

Podobně jako druhá generace křesťanů i my si někdy myslíme, že mnohem snazší by bylo seznámit se s Ježíšem osobně, než se snažit mít vztah s někým, koho nevidíme, neslyšíme a koho se nemůžeme ani dotknout. Ježíšova osobní přítomnost však způsobila, že první generace ho nebrala tak vážně, jak měla.

Ježíš byl vždy někdo mnohem více než jen dobrý člověk, který vyrostl v rodině Josefa a Marie v Nazaretu. Žádný dobrý člověk by přece netvrdil, že je Synem Božím, který sestoupil z nebe. Lidé v tomto příběhu se dopustili té nerozumnosti, že stále viděli Ježíše pouze jako dobrého člověka. A právě tímto postojem byl Ježíš zneklidněn.

Proto je důležité, aby lidé přesně věděli, kdo je Ježíš. Ježíš nám přináší z nebe zjevení Boha a zjevení o Bohu, což je pro lidské pokolení otázkou života a smrti. Přijímat Ježíše v podobě chleba a vína je názorným vyjádřením toho, že jen prostřednictvím blízkého osobního vztahu s Ježíšem může člověk získat věčný život, který nám zaslíbil.

2. Jsme v nebezpečí, že budeme dělat totéž, co vzpomínaný zástup a nepostřehneme svaté ve všedních věcech? Neodráží náš postoj vůči církvi, jejím představitelům anebo našemu poselství stejný duchovní princip?

Přehled dne: Ježíš není jen obyčejný a dobrý člověk.
Všední a každodenní věci brání vidět věci svaté.
Důležitost blízkého osobního vztahu s Ježíšem, kterého nevidíme.

SVATÉ VE VŠEDNÍM – J 6,57.58

1. **Přečti si J 6,51-58. Co mnil Ježíš slovy, že musíme jíst jeho tělo a pít jeho krev? Vlastními slovy shrň podstatu toho, co nám podle tvého názoru chtěl těmito zvláštními slovy povědět.**

Místy se v Janově evangeliu setkáváme se symboly z každodenního života, jako je například chléb, voda a světlo. Tyto symboly nám pomáhají dát si do souvislosti Ježíšova slova s tím, co denně prožíváme. Náš vztah s Ježíšem se bude prohlubovat a růst, když se i v běžném životě naučíme pamatovat na něj při všem, co děláme. Jako Chléb života nám Ježíš dává „okusit“ věčný život. Ve srovnání s ním se tělesný pokrm a nápoj zdá být bezvýznamný.

Jako si tělo žádá potravu, nápoj a sluneční světlo, tak naše nitro touží po Ježíšově přítomnosti (ať si to člověk uvědomuje, anebo ne). Pokud člověk Ježíšovu přítomnost odmítne, bude hledat různé nesmyslné náhrady, aby vyplnil prázdné místo ve svém srdci.

2. **Čím se lidé snaží vyplnit svoje přirozené duchovní potřeby?**

Když si sedneme za stůl, abychom se najedli, vzpomeňme si, že déšť, život a slunce, jenž umožňuje produkci potravin, to všechno by zaniklo, nebyť Ježíšova kříže. Když vezmeme do ruky sklenici nějakého nápoje, vzpomeňme si na Vodu života. Když se ráno oblékáme, myslíme na roucho Kristovy spravedlnosti. Jeden z klíčů k živému vztahu s Ježíšem je nacházet svaté věci v těch běžných věcech a denně si v těch obyčejných událostech připomínat Ježíšova slova.

3. **Přečti si stať J 6,51-71. Co Ježíš zaslíbil těm, kteří jedí jeho tělo a pijí jeho krev? Proč je toto zaslíbení pro nás tak důležité?**

Přehled dne: Tajemství živého vztahu s Ježíšem.
I v běžném životě pamatovat na něj při všem, co děláme.
Nacházet svaté věci v každodennostech.

Pátek 13. února

DOPORUČENÉ STUDIUM

Pozorně srovnaj záznamy v J 6,16-21 s Mt 14,22-27 a Mk 6,45-52. Všimni si všech podobností a rozdílů mezi Janovým záznamem a ostatními dvěma, včetně toho, co bylo vynecháno. Jak toto srovnání ukazuje, oč šlo Duchu svatému v tomto příběhu? Jakým způsobem používají Matouš a Marek, vedeni Duchem svatým, tento příběh?

Pro doplnění studia této kapitoly si v knize Touha věků přečti kapitoly: „Nasycení velkého davu“, „Noc na jezeře“ a „Krise v Galileji“.

Diskusní otázky:

- 1. Dietrich Bonhoeffer napsal: „Jen díky tomu, že se stal podobný nám, se můžeme podobat jemu.“ Co si myslíš, že tato slova znamenají? Souhlasíš s nimi, anebo nesouhlasíš? Proč?**
- 2. Proč bylo Ježíšovo učení z J 6. kap. pro jeho posluchače tak těžko přijatelné? Mohly to způsobovat předsudky v tom, co očekávali od božského vysvoboditele? Pokud ano, přemýšlejme, jak je to pro nás křesťany nebezpečné, jestliže máme určité představy o tom, co by Bůh měl, anebo neměl dělat. Co se stane, když tato očekávání zůstanou nesplněná?**

Shrnutí

V J 6 máme záznam o tom, jak se Ježíš vzdor stálému nepochopení snaží představit svoje poslání. Nasytí pětitisícový zástup, aby ukázal, že On je ten, kdo jim může dát chléb pro jejich duchovní život. Oni v něm naopak vidí někoho, kdo je schopen zabezpečit národ ekonomicky. (v. 14) Utišením bouře chtěl Ježíš svým učedníkům ukázat, že může naplnit jejich potřeby a zbavit je strachu jako Bůh, který vyvedl jejich předky z Egypta. Vypadá to, jakoby učedníci byli zároveň příliš bojácní i příliš sebejistí, než aby hledali jeho pomoc.

V Kafarnaum hovořil o chlebu, tělu a krvi, aby znázornil jejich potřebu duchovního života, který jim nabízí. Většinu těch, kteří ho poslouchali, se to však nelíbilo a odešli od něj. V celkovém pohledu nás tyto tři události, zaznamenané v šesté kapitole, učí o potřebě odhalit a rozpoznat svaté ve všedním. Učí nás, jak mít živý vztah s tím, kdo se v našem každodenním životě stává skutečností.

DOBŘÝ PASTÝŘ

Text na tento týden: J 7,1 – 10,21

Základní verš

*„Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce.“
J 10,11*

Hlavní myšlenka

Ježíš jako dobrý pastýř nám nabízí všechno, co k potřebujeme k životu v hojnosti.

Náš život pramení z jeho smrti. Na pokyn svého Otce přichází Ježíš, i když později, na svátky stánků do Jeruzaléma a jde do chrámu. Přichází jako živá přítomnost velkého „JÁ JSEM“. Sám sebe představuje jako ztělesnění vody a světla, které se ve svátcích připomínaly. (J 7,37-39; 8,12; 9,5) Přítomní však Ježíše převážně odmítají. Protože se mu nepodařilo pozitivně ovlivnit ty, kteří tvořili jádro tohoto náboženského systému, uzdraví člověka slepého, touto společností odvrhnutého, a vypráví živé podobenství o dobrém pastýři, který se stará dokonce i o ty všemi opuštěné a zavržené. Uzdravením slepého muže Ježíš „poukázal na propastný rozdíl mezi sebou a izraelskými vůdci“. (TV 305; DA 477)

Ježíš jako dobrý pastýř nabízí život i těm, kteří jej hledají někde jinde. Slibuje, že jeho ovce poznají jeho hlas. (J 10,4) Ti, kteří všechno odevzdali Ježíši, získají tu přednost, že s ním mohou mít hluboký a úzký vztah. Ježíš je laskavý a starostlivý přítel, který se nás nikdy nezrekne a neopustí nás. Povede nás i v našich myšlenkách a dojmích. Dá nám v hojně míře prožít smysluplný život, překypující radostí a plností.

Cíl úkolu

Pochopit uzdravení slepého jako živé podobenství o dobrém pastýři.
Vážít si skutečnosti, že Ježíš je starostlivý přítel, který nás nikdy nenechá a neopustí.
Být přesvědčen, že prožít smysluplný život lze jen s Ježíšem.

Neděle 15. února

SVÁTEK STÁNKŮ – J 7,37

V J 7–10 čteme, že v den svátků stánků přišel Ježíš do chrámu v Jeruzalémě. Jeho přítomnost na svátcích opakovaně vyvolává konflikty s náboženskými představiteli. Jan je zaznamenává, protože je to příležitost, kdy mohl Ježíš objasnit svoje poslání.

O svátcích stánků si Izraelité připomínali odchod z Egypta a čas putování pouští, kdy se Bůh staral o to, aby měli vodu a světlo. (Lv 23,43; Ex 13,21.22; 17,1-7) Proto dvěma hlavními tématy těchto svátků byla voda (obřad s vodou byl při těchto svátcích každodenně hlavním prvkem slavnosti) a světlo (noční průvody s pochodněmi). Lidé bydleli venku pod provizorními přístřešky, které si zhotovili z palmových ratolestí. Tak se rozpomínali na Boží péči na poušti. Připomínali si přitom, že tak, jako se Bůh postaral o vodu, světlo a potravu tehdy na poušti, může se o tyto potřeby postarat i dnes.

1. Co Ježíš nabízí při obřadech místo vody? J 7,37-39

2. Koho na těchto svátcích představovalo světlo? J 8,12

Svým vyhlášením o svátcích stánků Ježíš jasně řekl, že tyto svátky jsou ve skutečnosti o něm. Mocné Boží činy, které se v těchto svátcích oslavovaly, se v osobě a učení Ježíše Krista stávaly realitou. Bůh je ochoten učinit pro nás mnohem více, než jen dát nám jídlo, vodu a světlo. V Kristu se prostřednictvím božské přítomnosti Ducha svatého stává moc exodu přítomnou v našich životech. Ba co více, Duchem naplnění křesťané jej mohou předávat i ostatním.

3. V J 7,37-39; 8,12 Ježíš mluvil o sobě. Kdyby se tě někdo zeptal, jak činit to, o čem tady Ježíš mluví, jak bys odpověděl? Jaké máš zkušenosti s těmito výroky a zaslíbeními? Do jaké míry změnil tvůj život?

Přehled dne: V průběhu svátků stánků voda a světlo připomínaly Boží péči. Bůh je ochoten učinit pro nás mnohem více, než jen dát nám jídlo, vodu a světlo. Proto jsou tyto svátky ve skutečnosti o Ježíši, který dává věčný život.

VELKÉ „JÁ JSEM“ – J 8,58

V 7. a 8. kapitole Janova evangelia jsou zaznamenány Ježíšovy rozhovory. Jedním z hlavních charakteristických rysů této statě jsou Ježíšovy výroky „JÁ JSEM“, s kterými se zde setkáváme několikrát.

1. Jaký význam připisuje Ježíš výroky „JÁ JSEM“? Jaké zaslíbení nacházíme v těchto slovech? Co nám tím Ježíš chce povědět? J 8,24.28.58

Výroky „JÁ JSEM“ ve Starém zákoně patří Bohu. V Janově evangeliu vztahuje Ježíš výroky „JÁ JSEM“ ze Starého zákona na sebe. Budoucí spasení zaslíbené proroky se v něm stává přítomnou realitou. On „je“ dobrý pastýř z Ezechiele 34. kapitoly. (J 10,11) On „je“ ten, kdo již na počátku zná budoucnost. (Iz 46,9.10; J 13,19)

V Ježíšových výroky „JÁ JSEM“ vidíme stvrzení jeho božství. On je starozákonní „Jahve“, který sestoupil, aby vedl svůj lid, jak to slíbil prostřednictvím proroků. On je pravý a skutečný Bůh v tom nejuplnějším smyslu, a to i tehdy, když chodí po zemi zahalen lidským tělem. Existuje celou věčnost. (J 8,58)

Kristovy výroky „JÁ JSEM“ potvrzují, že v Kristu se budoucnost stává přítomností. On může obdařit slíbenou slávou budoucího království ze Starého zákona ty, kteří nyní v něho věří. Žít s Ježíšem v úzkém vztahu znamená už teď prožívat vírou v hojně míře budoucí království. V jistém smyslu již nyní žijeme v Ježíši Kristu v nebesích. (Ef 2,6) Pro ty, kdo mají s Ježíšem úzký vztah, není nic nemožné. V Starém zákoně Bůh dělal občas na zemi mocné činy. Ale díky kříži a prostřednictvím práce Ducha svatého jsou Boží mocné činy k dispozici všude a všem, kteří jsou v Kristu.

2. Vyhledej si uvedené verše. Co nám sdělují o Kristu? Co tato pravda znamená pro nás? Jak nám představuje našeho Boha? Iz 9,5 (Iz 9,6 PBK); Mi 5,1 (Mi 5,2 PBK); J 3,13.31.32; Ko 1,16

Přehled dne: „JÁ JSEM“ (starozákonní „Jahve“) v Novém zákoně je Ježíš.
V Kristu se budoucnost stává přítomností.
Proto již nyní žijeme v Ježíši Kristu v nebesích.

Úterý 17. února

SLEPÝ MUŽ – J 8,12

1. Podle J 9,1-34 popiš uzdravení slepce a způsob, jak tuto událost vyšetřovali farizeové. Jaké naučení si můžeme vzít z tohoto příběhu? Do jaké míry můžeme v jednání farizeů vidět sami sebe?

Uzdravení slepého muže použil Ježíš opět jako živé podobenství, kterým znázornil svůj výrok: „JÁ JSEM světlo světa“. (J 8,12) Ukázal, jak Ježíš, Světlo světa, vrací zrak člověku, který se narodil slepý. Tento příběh však skrývá i hlubší smysl.

Uzdravení vyvolalo u farizejů vážné dilema. Na jedné straně uzdravení ukazuje na čin někoho, kdo byl s Bohem v úzkém vztahu. Protože však toto uzdravení, i když nebylo naléhavé, se stalo v sobotu, vypadalo to, že Ježíš jedná jako falešný prorok. (Dt 13,2-6; Dt 13,1-5 PBK) Humor tohoto příběhu se skrývá v jeho ostré ironii. Muž, který byl slepý, si stále více a jasněji uvědomuje, že Ježíš představuje pravého Boha Izraele. Na druhé straně farizeové, kteří měli dobrý zrak a lidé v nich viděli strážce víry Izraele, byli vůči pravdě o Ježíši stále více a více slepí.

2. Jak Ježíš vztahuje živé podobenství, založené na zkušenosti tohoto slepého muže, na farizeje? J 9,39-41

To, jak farizeové zamítli toto uzdravení, symbolizuje jejich zavrnutí pravdy o Bohu, kterou Ježíš přinesl tomuto světu. Jejich nepřijetí bylo zakořeněno ve vědomé a úmyslné slepotě vůči Ježíšovým výrokům.

3. I dnes odmítají někteří Ježíše proto, že nemají dostatek důkazů. Obvyčně ho zavrhnou proto, že nechtějí, aby „zasahoval“ do jejich způsobu života. Když si chcete ponechat svůj oblíbený hřích anebo postoj, lehce si najdete výmluvy, proč nevěřit. (J 3,20.21) Často je skutečnou příčinou nevěry neznaný a nezanechaný hřích. Právě to „oslepuje“ člověka vůči pravdám o Ježíši. Jak bys takovému člověku pomohl?

Přehled dne: Slepý vidí, že Ježíš představuje pravého Boha.
Farizeové byli vůči pravdě o Ježíši stále více a více slepí.
Nepřijetí Ježíše vyplývá z vědomého odmítání pravdy o Bohu.

JEŽÍŠ – DOBRÝ PASTÝŘ – J 10,9.11**1. Přečti si J 10,1-21 a polož si následující otázky:**

- a) O kolika způsobech spasení tady Ježíš mluví?
- b) Jak je zde představen velký spor?
- c) Čím se liší dobrý pastýř od toho, kdo pase za mzdu (nájemníka – PBK)?

2. Co popisují verše J 10,17.18? Opravňuje Ježíše tento čin k tomu, aby se prohlásil za dobrého pastýře, anebo to Ježíš dělá proto, že již je dobrý pastýř? Svoji odpověď vysvětli.

Ovčince tvořily ve starověké Palestině většinou přírodní jeskyně. Ovce dovedli do jeskyně večer. Pastýř si lehl přímo ve vchodu do jeskyně. Jakékoliv dravé zvíře anebo zloděj, který by se chtěl dostat k ovčím, by musel projít okolo pastýře. V oblastech, kde nebyly jeskyně, postavili pro ovce kamennou ohradu, která měla na jednom konci vchod, který byl pouze tak velký, aby ho ve spánku pastýř zakrýval svým tělem. A tak, když Ježíš představoval sebe jako dobrého pastýře a dveře pro ovce, posluchači věděli, že jde o dva odlišné pojmy, které však popisují tutéž skutečnost.

Když Ježíš mluví o sobě jako o dveřích, skrze které musí ovce projít, pokud chtějí být zachráněny, nahrazuje všechny ostatní metody spasení. Neexistuje žádný jiný způsob, jak se dostat do ovčince, jediné těmito Dveřmi.

3. Přečti si J 10,1-5. Podle čeho ovce poznají hlas svého pastýře? Podle čeho poznáváš hlas svého pastýře ty, jak ho rozeznáš od hlasu nějakého cizího pastýře, nájemníka anebo vlka?

Přehled dne: Ježíš má stálý zájem o ty, kterými ostatní opovrhují.
Ježíš to činí proto, že je dobrý pastýř.
Ježíš je jediná cesta spásy.

Čtvrtek 19. února

NÁJEMNÍCI A ZLODĚJI – J 10,13

1. **Jak se chovají k ovcím zloději a lupiči? Jak ti, kteří jsou najati za mzdu (nájemníci – PBK)? Porovnej to s tím, jak se k nim chová dobrý pastýř. J 10,1.5.10-13**

Ježíš dává do protikladu jednání dobrého pastýře a dvou dalších typů lidí. Prvními jsou zloději a lupiči. Ti do ovcí nic neinvestují, zajímají se jen o to, co z nich mohou vyzískat pro sebe. Ježíš měl pravděpodobně na mysli nejvyšší kněze, kteří chtěli působit dojem zbožnosti, aby jim lidé přinášeli dary a peníze.

Dalším protikladným typem byl ten, kdo je najat za mzdu (nájemník – PBK). Ten ovce nevlastnil, a proto se o ně osobně nezajímal. Staral se o ně jen proto, že to bylo jeho živobytí. Když přišlo nějaké dravé zvíře, chránil jen to, na čem mu skutečně záleželo – a tím byl on sám. Ježíš měl pravděpodobně na mysli farizeje z J 9. I když se o potřeby a starosti lidí zajímali více než nejvyšší kněží, vůbec nešlo o nějaký upřímný zájem. Své ovce neznali osobně, nebyli ochotní položit za ně svůj život, dokonce ani obětovat dobré jméno.

2. **Setkáváme se s těmito typy lidí v křesťanských sborech i dnes? Pokud ano, jak se tyto charakteristické vlastnosti projevují?**

Ježíš nás vyzývá, abychom se o jiné zajímali se stejnou láskyplnou péčí, jako se dobrý pastýř stará o své ovce. Ten, komu skutečně leží na srdci blaho bližních, sousedů a přátel, je nebude nikdy urážet a hanit (jako farizeové v J 9). Naopak, bude se snažit prokazovat jim láskyplný zájem. Svět je plný smutku, pláče, bolesti a smrti. Nikdy nebude dost těch, kteří díky síle, kterou přijali v Kristu, budou ochotně posilňovat a povzbuzovat druhé. Tito pomocní pastýři však nakonec zjistí, že tato práce obohacuje v hojně míře i jejich vlastní život.

3. **Přestože nejsme všichni kazatelé, jak můžeme aspoň zčásti plnit poslání pastýře? Co udělat, abych se, i když nechcíc, nestal zlodějem nebo nájemníkem?**

Přehled dne: Zloději a lupiči = nejvyšší kněží, nájemníci = farizeové.
Vedení národa se zpronevěřilo svému pravému poslání.
Ježíš nás vyzývá, abychom se o jiné starali s láskyplným zájmem.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Farizeové právě vyhnali ze stáda ovci, která si dovolila svědčit o Kristově moci... Dali tak najevo, že nechápou dílo, jež jim bylo svěřeno, a nejsou hodni být pastýři stáda. Ježíš ukázal, jaký je rozdíl mezi nimi a dobrým pastýřem, a sám se představil jako skutečný strážce Hospodinova stáda.“ (TV 305; DA 477)

Srovnej J 10,1-21 s dalšími dvěma příběhy o ovcích a pastýři. (Mt 18,10-14 a L 15,3-7). Všimni si, co mají všechny tři statě společné a co rozdílné. Koho představuje pastýř v ostatních dvou evangeliích? Srovnej, jaké poučení vyplývá z Mt 18 a L 15 a jaké z J 10.

Diskusní otázky:

- 1. Jak získat schopnost potřebnou k tomu, abychom dokázali rozlišit mezi skutečným Pastýřem a nájemníkem nebo zlodějem?**
- 2. Popiš, jak se vede ovčím, když jsou v ruce nájemníka nebo zloděje. V čem je rozdíl?**
- 3. Do jaké míry jsou ovce podobné lidem, a v čem se od lidí odlišují? Který prvek jejich chování zřejmě způsobil, že Ježíš tuto analogii uvádí?**
- 4. Má tvůj sbor přátelský postoj vůči „vyděděncům“? Jsou některé typy lidí ve tvém sboru více „vítány“ než jiné? Proč?**

Shrnutí

„Mnozí z těch, kdo Ježíše poslouchali, se trápili zklamanými nadějemi a nosili v sobě skrytou bolest, někteří hledali uspokojení ve věcech tohoto světa a v uznání lidí. Když však již všeho dosáhli, poznali, že se namáhali zbytečně, protože došli jen k děravé nádrži, u které nemohou svou žízeň uhasit.“ (TV 289; DA 454)

Těm, kdo jsou zničení a zbití životem, je Ježíšovo evangelium klíčem k smysluplnému a hojnému životu. (J 10,10) Ježíš je Voda, Světlo, Dveře a Dobrý pastýř.

Týden od 22. února do 28. února 2004

ODDANÁ DUŠE A BLÍZKOST KŘÍŽE

Text na tento týden: J 11,1 – 12,50

Základní verš

*„Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek.“
J 12,24*

Hlavní myšlenka

Smrt a vzkříšení Lazara je předzvěstí smrti a vzkříšení Ježíše Krista. Blízkost kříže vede Marii k tomu, že v plné míře projevuje svojí oddanost.

My milujeme, protože on jako první miloval nás. 11. a 12. kapitola Janova evangelia tvoří jakýsi přechod od pozemské služby Ježíše Krista k událostem kříže. Dějištěm dvou hlavních příběhů těchto kapitol je Betanie, která se nacházela směrem z Jeruzaléma na východní straně úpatí Olivové hory. Záznamem o vzkříšení Lazara a o pomazání Ježíše Marií připravuje Jan čtenáře na tragické, ale nevyhnutelné události, které se krátce nato staly v Jeruzalémě.

Vzkříšení Lazara vyvolalo protichůdné reakce. Židovská velerada v tom viděla ohrožení svých vlastních zájmů, v důsledku čehož začala plánovat Ježíšovu smrt. V protikladu k tomu – jako příklad velké oddanosti – stojí Mariin krásný čin, který velmi dobře zapadl do celkového časového rámce. „Když potom nadešla temná chvíle jeho veliké zkoušky, připomínal si Spasitel tento čin jako předzvěst lásky, kterou mu jednou jeho vykoupení budou prokazovat na věčnosti.“ (TV 355; DA 560)

Cíl úkolu

Zapamatovat si, že Betanie je přechod od Ježíšovy pozemské služby k událostem kříže.

Vnímat vzkříšení Lazara jako předzvěst smrti a vzkříšení Ježíše Krista.

Srovnat postoj židovské velerady s činem Marie.

VZKŘÍŠENÍ LAZARA – J 11,37

1. Přečti si J 11,1-44 a pak odpověz na následující otázky:

- Proč Ježíš čekal tak dlouho? Proč nešel do Betanie okamžitě, když se dověděl špatnou zprávu o Lazarově smrti?
- Přečti si, co Ježíš řekl ve verších 25 a 26. V jaké míře pomohlo vzkříšení Lazara dokázat pravdivost těchto slov?
- Přečti si, co Ježíš prohlásil ve verších 41 a 42. Co nám prozrazují o zdroji Kristovy moci? (viz také verš 22)
- Přečti si verš 27. Co je na tomto vyznání víry tak důležité, zejména pokud jde o čas, kdy bylo vysloveno?

Základní linií křesťanské víry je přesvědčení, že v evangeliu je skutečná moc. Moc, která vzkřísila Lazara z mrtvých, je skutečná a je i dnes stejně dostupná. Zatímco v tomto životě se tragédie málokdy obrátí k dobrému, Boží moc, která křísí z mrtvých, může dát našemu životu opět smysl a potěšit naše srdce, pokud my to dovolíme.

Každý z nás prožil něco z toho, o čem píše J 11 – smrt blízkého člověka, zklamání nebo neštěstí či ztrátu, jejíž smysl se nedá vůbec vysvětlit. Trápila nás myšlenka, že Ježíš mohl zasáhnout a zabránit tomu, ale nestalo se tak. V takové situaci, když se cítíme na dně, máme pamatovat na to, že Bůh, který vzkřísil Ježíše z mrtvých, ještě stále dokáže učinit něco z ničeho. Důvěřovat mu můžeme dokonce i tehdy, když ztrácíme poslední naději. Ba dokonce musíme, protože co jiného nám zbývá? Naštěstí máme záznamy, jako ten o Lazarovi v Janově evangeliu, které posilní naši důvěru v Boha.

2. Přečti si verš 37. Kdo se nepřistihl, že tváří v tvář osobní tragédii si myslel něco podobného? Jaká jediná odpověď existuje v takové situaci?

Přehled dne: V evangeliu je ukryta skutečná moc přístupná každému. Naší nadějí je, že Bůh stále dokáže učinit něco (život) z ničeho (smrt). V každé tragédii může Boží moc potěšit naše srdce.

Pondělí 23. února

MARIE A MARTA – J 11,32

1. Jak přivítaly sestry Marie a Marta Ježíše, když se s ním setkaly? Co tato slova prozradila o jejich víře, a zároveň o jejich pochybnostech? J 11,21.32

Tou nejhorší věcí pro Martu a Marii nebyla Lazarova smrt. V této situaci pokládaly za nejhorší to, že Ježíš přišel pozdě! Zdá se, že tyto dvě sestry reagují na Ježíše velmi odlišně. Když dostaly zprávu, že Ježíš přichází a je už před městem, Marta mu jde naproti. Marie však zůstane doma, dokud se Marta pro ni nevrátí a nevezme ji s sebou. I když jsou obě sestry rozrušeny a sklíčeny, Marta spojuje svá slova plná pocitů marnosti a úzkosti (v. 21) s mocným svědectvím o neustálé víře v Ježíše. (v. 22.24.27) Jako odpověď na její vyznání víry Ježíš vyslovuje jednu z těch nejužasnějších charakteristik svého života a poslání: „JÁ JSEM vzkříšení a život.“

2. Co podle tebe znamená Ježíšův výrok z veršů 25 a 26? Jaká naděje vyplývá z těchto slov pro nás?

Když Marie konečně vyšla Ježíši naproti, opakuje vyčítavá slova Marty, ale bez ujištění o neochabující víře. Ježíš jí nedává žádné znamení, a neslyší od ní ani žádné vyznání víry. (Srovnej verše 32.33 s verši 22-27) Ježíš přišel s výzvou, aby hleděly na toho, který je vzkříšením i životem. Jejich myšlenky jsou však stále zaměřeny na ztrátu, kterou utrpěly.

Nahlédněme do soukromého života těchto sester. Jejich srdce bylo podobné rozbouranému moři nepokojných emocí. Bolest z náhlé ztráty je úplně zničila. Ježíšovo jednání v nich vyvolalo pochybnosti a přivedlo jejich zármutek k vrcholu. I když se zdá, že Martě se lépe daří udržet si zdání citové rovnováhy, přesto dosud nepochopila, co Ježíš přišel učinit. (v. 39)

3. Tento příběh končí šťastně. Jakou naději ti dává do situací, které, aspoň zatím, nekončí tak šťastně jako ta Lazarova?

Přehled dne: Ježíš přichází pozdě.

Toto Ježíšovo jednání u sester vyvolává pochybnosti.

Myšlení obou sester je stále zaměřeno na ztrátu bratra, a ne na Ježíše.

ÚKLADY PROTI JEŽÍŠI – J 11,50

1. Přečti si J 11,45-57 a odpověz na následující otázky:

- a) Věřili náboženští představitelé, že Ježíš skutečně učinil tento zázrak, anebo si mysleli, že to byl jen nějaký podvod? Vysvětli, proč je odpověď na tuto otázku tak důležitá.

- b) Proč chtěli Ježíši zabránit v jeho činnosti? Dávaly tyto důvody nějaký logický smysl?

V těchto verších vidíme reakci náboženských vůdců na Lazarovo vzkříšení. Místo neomezených možností, které, jak by se zdálo, vzkříšení Lazara otevřelo izraelskému národu, viděli v tom náboženští představitelé jen ohrožení svého postavení a zájmů.

Pomocí zvláštní ironie používá Jan slova těchto vůdců proti nim samým. Připravovali plán, jak Ježíše zabít, protože měli strach, že pokud mu dovolí pokračovat v jeho působení, „všichni v něj uvěří, a přijdou Římané a zničí nám toto svaté místo i národ.“ (v. 48) Již první čtenáři tohoto evangelia jasně viděli, jak nerozumná jsou tato slova. Právě to, čemu chtěli náboženští představitelé usmrcením Ježíše zabránit, se Ježíšovou smrtí stalo – křesťanství se začalo šířit do celého světa, Jeruzalém a chrám byl zničen. Rada rozhodla, že i když Ježíš neučinil nic, zač by si zasloužil smrt, jeho smrt je jediná možnost, jak si mohou udržet svoje postavení a zachovat bezpečnost pro svůj národ.

2. I když je jejich příklad velmi dramatický, náboženští vůdcové zde symbolizují nebezpečí, kterému musíme čelit všichni – zdůvodňování svého jednání z čistě rozumových důvodů (dokonce i překrucováním toho, o čem z vlastní zkušenosti víme, že je správné). Nejednáme v životě často stejně? Co udělat, abychom se nechytli do této tak běžné, ale přitom smrtelné pasti? Mt 16,24; 1 Pt 4,1; Fp 2,4

Přehled dne: Promarnění neomezených možností, které se otevřely lidskému pokolení. Vedoucí Božího lidu mají strach z ohrožení svého postavení a zájmů. „Kdo jinému jámu kope...“

Středa 25. února

MARIE Z BETANIE – J 12,3

1. **Přečti si J 12,8. Představ si, že jsi jedním z přítomných a netušíš, že Ježíš co nevidět zemře. Jsi svědkem toho, jak Ježíš a Jidáš reagovali na skutek Marie. Jaké důvody měli přítomní pro to, aby si mysleli, že Jidáš má pravdu? Jaké ponaučení z toho vyplývá? Jak máme posuzovat činy ostatních, které vidíme?**

Podstata vyprávění ze začátku 12. kapitoly spočívá v kontrastu mezi bezvýhradnou vírou a láskou Marie k Ježíši a bezcitnou kalkulací Kaifáše (závěr 11. kapitoly) a Jidáše. Nesobecká láska a oběť motivovaly Marii k tomu, že pomazala Ježíšovy nohy. Ježíšovi odpůrci jsou naopak motivováni lakomstvím a sobectvím.

V tomto příběhu vidíme Mariinu úplnou odevzdanost. Pochybnosti, které snad měla před vzkříšením Lazara, jsou nyní pryč. Každý její cit se chvěje vděčností vůči tomu, jenž vzkřísil jejího bratra a který se chystá zemřít za ni. Voňavý olej, který vylila na Ježíše, jí stál rok těžké práce, představoval však celý její život, který vděčně nabídla Ježíši. Z Jidášovy reakce je nám jasné, že takováto úplná oddanost nebývá příliš populární. „Jaká škoda,“ řeknou lidé, „mohl jsi v životě dokázat veliké věci, ale ty ses rozhodl promarnit svůj život nějakou službou Ježíši!“

Jidášova reakce je běžná a lidská. Mariin čin se zdál být plýtváním. Je však důležité všimnout si, jak to prožíval Ježíš: „...Vykonala na mně dobrý skutek... Ona učinila, co měla... Amen, pravím vám, všude po celém světě, kde bude kázáno evangelium, bude se mluvit na její památku také o tom, co ona učinila.“ (Mk 14,6-9)

2. **Jak reagoval Jidáš na Mariino pomazání? Jak se můžeme dopustit stejné chyby, to znamená, že budeme skrývat svoji vlastní duchovní slabost a nedostatky za vytváření dojmu zbožnosti a sebeobětování?**

Přehled dne: Mariina bezvýhradná víra a láska.
Jidášova bezcitná kalkulace.

BLÍZKOST KŘÍŽE – J 12,24

Jan zachycuje trojí reakci na zázrak vzkříšení Lazara:

- a) Náboženští představitelé chtějí zabít Ježíše, ba dokonce i Lazara ze strachu, co se stane s nimi, kdyby to neudělali. (J 11,47-53)
- b) Zcela jinak reaguje Marie. Její srdce je plné vděčnosti, oddanosti a sebeobětující lásky. (J 12,1-9)

1. Jaká je třetí reakce? J 12,9-11.17-19

Z těchto tří reakcí je zřejmé, že autor evangelia si přeje, aby jednání Marie čtenář pokládal za vzor, jak reagovat na Ježíše a jeho zázračná znamení.

2. Jak Ježíš odpověděl na žádost Řeků? (J 12,20-27) Co nám tady konkrétně říká o tom, co znamená následovat jej? Do jaké míry je Mariino pomazání Ježíše ukázkou toho, co zde Ježíš říká?

V J 12,26 Ježíš oznamuje, že následovat jej znamená zřít se zaměřením na sebe a na svůj prospěch, zřít se sobectví. Když je náš život naplněn honbou za svým prospěchem, zabezpečením a požitky, neprožíváme plnost života, kterou nám Ježíš nabízí. Ježíš nám chce povědět (v. 25), že jedinou cestou, jak skutečně můžeme následovat Krista, je zřeknutí se sebe samého; musí to být úplná smrt našeho já. (J 12,24) Žádný jiný způsob neexistuje. Jidáš, představitel národa a zástup, který přišel k Ježíši, když vstoupil do Jeruzaléma, ti všichni představují, každý svým způsobem, ty, kteří se mu (přínejmenším tehdy) plně nepodřídili.

Zdá se, že z těch, o kterých jsme dnes mluvili, to pochopila jen Marie a toto své poznání jasně dokázala svými skutky.

3. Jak bys vysvětlil nevěřícímu člověku, že to, co Ježíš říká v J 12,25 je pro nás úžasnou předností? Jak bys to vyjádřil tak, aby to pochopil pozitivně?

Přehled dne: Trojí reakce na zázrak vzkříšení Lazara.

Neprožíváme plnost života kvůli zaměřením se na sebe samé.

Plnost života se dá prožívat jen v následování Krista.

Jedinou cestou, jak skutečně můžeme následovat Krista, je zřít se sebe samého.

Pátek 27. února

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Kdyby byl Kristus u lůžka nemocného Lazara, Lazar by nezemřel, protože satan by nad ním neměl žádnou moc... Dobře věděl (Ježíš), že pohled na mrtvou tvář milovaného bratra bude pro jejich víru ve Vykupitele těžkou zkouškou. Věděl však i to, že boj, kterým budou muset projít, jejich víru ještě posílí.“ (TV 337; DA 528)

„Spasitel znal její (veterady) úmysly. Věděl, že mu usiluje o život a zanedlouho svůj záměr uskuteční. Nebylo však jeho posláním jí v tom pomáhat, a proto se spolu s učedníky odebral do jiných míst. Vlastním příkladem názorně potvrdil to, co již dříve řekl učedníkům: »Když vás budou pronásledovat v jednom městě, prchněte do jiného.« (Mt 10,23) Učedníci měli široké pole působnosti, ve kterém mohli pracovat pro spasení druhých. Pokud to věrnost Kristu nevyžadovala, neměli se vydávat v nebezpečí života.“ (TV 345; DA 541)

Diskusní otázky:

- 1. Kdybys mohl jeden rok života anebo svoji roční mzdu věnovat Ježíši, jak bys ji použil? Jak by asi reagovali tvoji přátelé?**
- 2. Přečti si J 12,26. Jak tato slova odhalují pravou podstatu tvrzení, že Ježíš chce, abychom mu byli přáteli, ne sluhy? Myslíš, že se musíme stát obojím?**
- 3. Vyhledej si verše Mt 19,29; Mk 8,36; Ga 6,14 a Fp 3,8. Jak vyjadřují stejnou myšlenku, s níž jsme se setkali u Mariina pomazání Ježíše? Co všechno se musí stát v našem životě, abychom projevovali stejnou oddanost jako ona?**

Shrnutí

V tomto úkole jsme viděli, jak Ježíšova laskavost vyvolala úplně opačné reakce. Jeho добрota, kterou projevil vzkříšením Lazara a přijetím Marie, odhaluje hloubku její oddanosti vůči němu. Na druhé straně tytéž činy vedou náboženské vůdce k přípravě vražedných plánů, Jidáše k lakomé stížnosti a zástup k nesprávné chvále. Autor tohoto evangelia nás tím motivuje k tomu, abychom přemýšleli nad naší reakcí na ten největší projev laskavosti – Ježíšovu oběť na kříži za nás.

PRAVÁ VELIKOST

Text na tento týden: J 13,1-30; kap. 17

Základní verš

*„Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já.“
J 13,15*

Hlavní myšlenka

Ježíš nemyslí na sebe, když se blíží jeho veliké ponížení. Naopak, u Jana 13–17 čteme, s jak láskyplnou péčí se stará o své učedníky.

Pravá velikost znamená následovat Ježíše cestou služby a pokory. Mnozí si pod velikostí představují shromažďování bohatství, slávy a moci. „Umýt někomu nohy“ je pro ně tou největší potupou. Ježíš zde dává do protikladu to, co se lidem zdá úplně přirozené.

13. kapitolou se mění celkový ráz Janova evangelia. Místo veřejného působení Ježíš odchází na blíže neurčené místo, kde v klidu vyučuje své učedníky.

V tomto a následujícím úkole budeme přemýšlet nad některými pasážemi z kapitol 13–17. Je to část evangelia, která vypráví o zkušenosti z „vrchní dvorany“. V tomto úkole vyzdvihneme společné prvky kapitol 13 a 17, kde je Ježíšův zájem o jeho učedníky vyjádřen umýváním nohou a nádhernou modlitbou. V následujícím úkole budeme studovat kapitoly 14–16, kde svoji péčí o učedníky Ježíš vyjadřuje zaslíbením Utěšitele.

Cíl úkolu

Všimnout si, že když je Ježíš ponižován, nemyslí na sebe.

Zapamatovat si, že Ježíš vyjadřuje zájem o svoje učedníky umýváním nohou a nádhernou modlitbou.

Nadchnout se pro postoj, že pravá velikost znamená následovat Ježíše cestou služby a pokory.

Neděle 29. února

UMÝVÁNÍ NOHOU – J 13,10

1. Přečti si J 13,1-11. Co podle tvého názoru vedlo Jana k tomu, aby tyto verše zaznamenal ve svém evangeliu?

V novozákonní době bylo zvykem se před hostinou umýt. Když se pak stolující sešli, nemuseli se opět celí umývat, stačilo, když si umyli jen nohy. Umývání nohou byl tehdy určitý obřad, který předcházel vstupu do domu, ve kterém byli hosty.

2. Přečti si J 13,10-12. Co nám tyto verše prozrazují? Proč Ježíš umyl nohy i Jidášovi? Jak tento akt svým způsobem symbolizuje to, oč u umývání nohou vlastně jde?

Umytí celého těla znázorňuje úplné očištění, kterého se člověku dostává na začátku jeho křesťanského života (křest). Umytí nohou na druhé straně představuje stálou potřebu křesťana zbavit se „špíny“, která se na nás nalepí každodenním stykem s hříšným světem a jeho nečistotou. Nohy jsou tou částí těla, která ve starověkém světě pravidelně přicházela do styku se zemí a prachem, proto se musely stále umývat.

Z tohoto Ježíšova činu vyplývá jedno nádherné naučení. Naše každodenní nedostatky nezpochybňují naše původní očištění. Když uděláme chybu, nemusíme se nechat opět pokřtít anebo pokaždé začínat znova. Ten, kdo se vykoupal, si potřebuje umýt už jen nohy! Pokud se sami nerozhodneme odejít od Boha, můžeme být bez obav.

Ježíš umývá nohy svým učedníkům. Tento obraz znázorňuje odpuštění hříchů, kterých jsme se dopustili po křtu. Obraz učedníků, kteří si navzájem umývají nohy, představuje naši ochotu odpustit ta běžná nedorozumění a provinění, která ohrožují jednotu v lásce, jež má vládnout mezi Ježíšovými učedníky.

3. Co znamená „umývat nohy“ v běžném životě? Jak můžeme projevit ochotu „umýt si nohy“ navzájem? Co potřebujeme k tomu, abychom tak mohli učinit?

Přehled dne: Umývání nohou vyjadřuje, že:

- jako křesťané máme stálou potřebu zbavovat se „špíny“;
- naše každodenní nedostatky nezpochybňují naše původní očištění;
- když si navzájem umýváme nohy, jsme ochotní si odpustit.

PRAVÁ VELIKOST – J 13,14.15

1. Jaký další záměr sledoval Ježíš umytím nohou svých učedníků? J 13,12-17

Král vesmíru jde k nádobě s vodou, vezme osušku, skloní se a umývá nohy tak nespolehlivému učedníkovi, jakým byl Petr, i zrádci, jakým byl Jidáš. Pravá velikost se nechvástá ani neprosazuje. Pravá velikost se cvičí v sebeovládání a ujímá se úkolu služebníka. Pravá velikost činí správnou věc i tehdy, když se jí kvůli tomu každý vysmívá anebo jí v srdci pohrdá.

Pravá velikost znamená mít stejný postoj jako Ježíš (Fp 2,5), který „způsobem bytí byl roven Bohu“, (v. 6) a přece „vzal na sebe způsob služebníka“ (v. 7) a „ponížil se“. (v. 8) Pravá velikost znamená pokládat „jeden druhého za přednějšího než sebe“. (v. 3) Skutečná velikost znamená jít za Ježíšem cestou služby a pokory.

Pokud však je naší první myšlenkou v jakékoliv situaci náš osobní prospěch a naše osobní zájmy, jde nám o falešnou velikost. Pokud naší první reakcí v jakékoliv situaci je „sekýrovat“, znevažovat, kritizovat a stěžovat si, projevujeme vlastnosti, které jsou vůči pokoře a pravé velikosti zcela v protikladu. Pokud si říkáš: „Jsem lepší než vy,“ nepovažuješ jiné za větší než sebe. Pokud je budeš pokládat za větší, tebe samého to povznes, povzbudí a bude tě to chválit.

2. Jak můžeme rozvíjet pravou velikost a naučit se milovat život služby? J 13,12-17; 15,4-8; 2 K 3,18

3. Praktikuje tvůj sbor „umývání nohou“ (i v přeneseném smyslu) v duchu Ježíšova příkazu? Jestliže ne, jak tuto situaci změnit? Řídí se tvůj sbor, pokud jde o vztahy mezi lidmi ve sborovém společenství i mimo něj, Ježíšovým příkladem? Jak se může obřad umývání nohou stát smysluplnější součástí naší křesťanské zkušenosti?

Přehled dne: Pravá velikost se zjevuje, když Král vesmíru je ochoten sloužit jako služebník.

Pravá velikost znamená jít za Ježíšem cestou služby a pokory.

Pravá velikost se projevuje tím, že považuješ jiné za větší než sebe.

Úterý 2. března

JIDÁŠ A JINÁ CESTA K „VELIKOSTI“ – J 13,27

1. Co Ježíš sledoval předpovědi své zrady? Jak funguje tento princip ve všech proroctvích? J 13,18.19

2. Jaký vliv mělo na Ježíše vědomí, že se blíží jeho zrada? Proč se ho to tak velmi dotýkalo? Co nám tyto verše říkají o tom, že Bůh soucítí i s těmi nejhoršími hříšníky? J 13,21-26

„Učedníci netušili, co má Jidáš v úmyslu. Jen Ježíš znal jeho tajemství. Neodhalil je však, chtěl Jidáše zachránit.“ (TV 414; DA 645)

Jidáš se však rozhodl kráčet jinou cestou k „velikosti“, než jakou představil Ježíš umýváním nohou. V této zvláštní chvíli se považoval za moudřejšího, než je Kristus. Každý přece jasně ví, že „velikost“ v životě přichází s mocí, bohatstvím a úctou jiných! Avšak tyto „logické úvahy“ přivedly Jidáše k osobní záhubě.

„Vyhlídka na přední místo v novém království přivedla Jidáše mezi Kristovy následovníky...

To on chtěl, aby se zmocnili Krista a prohlásili jej za krále...

Pokud je Ježíš skutečně Mesiášem, potom se lidé, pro něž toho tolik vykonal, semknou kolem něho a prohlásí jej za krále. Tím by jednou provždy uspokojil ty, kdo si jím stále nejsou jistí. Jidáš by měl na dosazení Ježíše na Davidův trůn zásluhu, a proto by měl v novém království zajištěné místo vedle Krista.“ (TV 458-460; DA 718-721)

Jidáš si jaksí nemohl uvědomit, že jednat jako „někdo“ a vyžadovat, aby se ke mně chovali jako k „někomu“, dokáže kdokoliv. Každý umí utrácet peníze anebo poroučet jiným, když má k tomu příležitost. Ale skutečná velikost znamená přijmout úlohu služebníka a dělat to, co by měli udělat jiní. Pravá velikost znamená myslet nejprve na ostatní a mít je za větší než sebe.

3. Je pro dnešní svět charakteristický Ježíšův, anebo Jidášův pohled na „velikost“? Jak co nejlépe představit Ježíšovo poselství těm, kteří mají na „velikost“ odlišný názor?

Přehled dne: Jidášova cesta k „velikosti“ – moc, bohatství a úcta ostatních.

Ježíšova cesta k „velikosti“ – myslet nejdříve na jiné a pokládat je za větší než sebe.

JEŽÍŠOVA MODLITBA ZA UČEDNÍKY – J 17,9

1. Pozorně si přečti J 17,1-19. Za koho se Ježíš modlí a proč?

Loučení s učedníky (J 13–17) končí Ježíš přímluvnou modlitbou, kterou můžeme rozdělit do tří částí: (1) Ježíš se modlí za sebe (v. 1-5), (2) pak svou pozornost obrací na své učedníky a potřebu nahradit jim svoji osobní nepřítomnost (v. 6-19). O třetí části se budeme učit zítra.

Prvotním záměrem Ježíšovy modlitby je oslavit Otce na zemi. (v. 1-5) Toto poslání bude splněno na kříži. Neexistuje lepší obraz Božího charakteru než ten, který nám Ježíš ukázal svým ponížením a smrtí. Ježíš se modlí za sílu splnit tento úkol. Nejde mu o to, aby On sám anebo jeho Otec z toho něco získal. Myslí na ty, kteří v něho uvěří. Když Ježíš a jeho Otec jsou na kříži oslaveni, věčný život je na dosah všem, kteří žijí s Ježíšem v úzkém vztahu. (v. 2.3) A tak, i když se modlí za sebe, chce tím vlastně oslavit svého Otce a prosit o požehnání pro jiné.

Pak se Ježíš modlí přímo za své učedníky, kteří se zanedlouho budou muset naučit žít bez jeho osobní přítomnosti. Neprosí za celý svět, ale jen za ty, kteří se zřekli světa. (v. 9) Prosí za své učedníky, protože až odejde, budou muset zůstat na tomto světě sami a stanou se ze strany světa terčem zuřivých útoků. Podobně jako ve 13. kapitole, ani tady vědomí blízké smrti nevede Ježíše k tomu, aby se zaměřil na sebe. Spíše mu leží na srdci to, jaké důsledky bude mít jeho „odchod“ na učedníky.

2. Přečti si verš 14. Co znamená „nebýt ze světa“? Jak mohou křesťané, kteří žijí na tomto světě, „nebýt ze světa“? Jak zjistíme, jsme-li, anebo nejsme-li ze světa?

Přehled dne: Ježíš přímluvnou modlitbou končí rozhovor s učedníky.
Oslavuje modlitbou svého Otce a prosí o požehnání pro učedníky.
Modlí se, aby učedníci dokázali obstát i bez jeho osobní přítomnosti.

Čtvrtek 4. března

„ALE I ZA TY, KTEŘÍ UVĚŘÍ...“ – J 17,22.23

1. Za koho dalšího se Ježíš ještě modlí? J 17,20

V poslední části své modlitby Ježíš myslí na další generace křesťanů. Jsou to v podstatě všichni křesťané, kteří se nikdy nesetkali s Ježíšem jako člověkem.

Když láska, o kterou Ježíš prosí, sjednotí církev, svět pozná, že Ježíš je skutečně tím, kdo představil Otcův charakter na zemi. (viz J 13,34.35) Avšak svět nebude nikdy skutečně přitahován ke Kristu takovou církví, kterou rozděluje zatrplost a nenávisť.

V Ježíšově modlitbě můžeme postřehnout jeden důvod, proč modlitby zůstávají nevyšlyšeny. Ježíš učinil všechno pro to, aby církev byla jednotná. Zjevná nejednota církve je důkazem toho, že dokonce i Ježíšova modlitba může být zmařena tvrdošíjným a sobeckým lidským duchem. Mnohé z toho, co Bůh touží učinit pro svoji církev, je podmíněno tím, jestli mu to jeho lid dovolí.

Další pozoruhodnou věcí v této kapitole je obraz Ježíše modlícího se za své učedníky a za nás. Při své pozemské službě dával Ježíš všemožně najevo, že modlitba za jiné má velkou cenu. Modlitba za druhé dosáhne na tomto světě toho, co by se jinak nikdy nestalo.

Pro většinu křesťanů může být modlitba za druhé zkušeností, která je pozvedne výš. Když myslíme na jiné, pomáhá nám to určit si pravidelný čas pro modlitbu. Dobrou pomocí je také to, když si vytvoříme modlitební seznam, který však nesmí být tak dlouhý, abychom ho nezvládli. Ze všeho nejdůležitější však je, že nám to pomáhá uvědomit si v modlitebním životě vůči modlícímu se partnerovi nebo skupince určitou zodpovědnost, která nás povzbuzuje vytrvat v modlitbách, když je nám už těžko.

2. Přečti si J 17,26. Ježíš zde prosí o lásku. Jaká je tato láska?

Přehled dne: Ježíš přímou modlitbou myslí na další generace křesťanů.
Ježíš prosí o lásku, která sjednotí církev.
Význam a hodnota modlitby za jiné.

DOPORUČENÉ STUDIUM

Přečti si některé z velkých „proslovů na rozloučenou“ v Bibli, např. Gn 47,29 – 49,33; celá kniha Dt; Joz 23 a 24; 1 Pa 28 a 29; Sk 20,17-38; 2 Tm 3,1- 4,8. Které společné prvky mají všechny tyto proslovy? Do jaké míry se Ježíš přizpůsobuje této literární předloze? Čím se od uvedených příkladů odlišuje? Kdybys měl před svojí rodinou a přáteli přednést řeč na rozloučenou a připravil by sis ji podle této biblické předlohy, co bys pověděl?

V J 17 Ježíš hovoří o „oslavení“ svého Otce a sebe. (J 17,1.4.5) Pojem slávy je ústředním tématem Janova evangelia. (J 1,14; 2,11; 7,18; 8,50; 12,23.24; 14,13; 15,8; 17,10; 21,19) Sláva je také významným prvkem poselství prvního anděla ze Zjevení. (Zj 14,6.7) Co nám tyto verše naznačují o slově „sláva“? Jaký vliv má čtení těchto textů na tvůj život? Jak můžeme my dnes svým životem „oslatit Boha“?

Diskusní otázky:

- 1. Za jaký druh jednoty se Ježíš modlil? Je možné mít jednotu víry bez jednoty učení anebo přesvědčení? Do jaké míry může existovat rozdílnost v názorech, aby zůstala zachována jednota?**
- 2. Proč je poznání Ježíše klíčem k věčnému životu? Když Ježíš mluví o věčném životě (J 17,3), myslí tím na kvalitu života současného, anebo jen nebeského?**
- 3. Pozorně si přečti J 17,17. Co z těchto Ježíšových slov svědčí o tom, jak důležitá je Bible pro náš duchovní život?**

Shrnutí

Hlavní myšlenkou tohoto úkolu je ukázat nám, že pravou velikost nenajdeme v moci, bohatství ani slávě. Získáme ji následováním Ježíše cestou služby a pokory. Ježíš nám ji ukázal, když ve vědomí blízkosti kříže myslel více na to, jak nastávající události ovlivní jeho učedníky, než na sebe. Když umyl nohy svým učedníkům a modlil se za ně, ale i za nás, jednal přesně opačně, než je to pro člověka přirozené. Dal nám tak příklad skutečné velikosti.

Týden od 7. března do 13. března 2004

JEŽÍŠE „NAHRADÍ“ DUCH SVATÝ

Text na tento týden: J 13,31 – 16,33

Základní verš

„To jsem vám pověděl, abyste našli ve mně pokoj. Ve světě máte soužení. Ale vzchopte se, já jsem přemohl svět.“ J 16,33

Hlavní myšlenka

Život bez Ježíše je prázdný. Když Ježíš odešel se země, poslal Ducha svatého, aby vyplnil místo, které měl Ježíš v životě svých učedníků. I když to zprvu asi nedokázali pochopit, bylo to pro ně lepší než Ježíšova osobní přítomnost.

Svatý Duch byl poslán, aby pokračoval v Ježíšově díle na zemi a ještě více ho rozvinul. Po tom, co Ježíš umyl nohy učedníků, stín kříže dopadl na místnost, kde se svými učedníky odpočíval. Byly to Ježíšovy poslední chvíle s nimi. Učedníci si začali uvědomovat, že Ježíš je pravděpodobně opustí. J 13–16 zaznamenává Ježíšovu promluvu na rozloučenou, kterou chtěl své učedníky připravit na to, jak mají žít bez něho. Stejně tak budou muset další generace křesťanů žít bez osobní přítomnosti těchto učedníků.

Je důležité, abychom si i my, generace od Ježíšových časů velmi vzdálená, uvědomili, že osobní nepřítomnost Ježíše Krista není pro nás ani naše chození s ním žádnou újmou. Všichni můžeme být tady a nyní takoví, jakými nás chce mít, i když osobně není mezi námi. Prostřednictvím Ducha svatého je jeho slovo stále stejně dobré jako jeho dotek.

Cíl úkolu

Sledovat, jakým způsobem Ježíš učí své učedníky, jak žít bez něho.
Umět vyjádřit, proč osobní nepřítomnost Ježíše Krista není pro nás žádným handicapem.
Mít radost z toho, že Ježíše „nahradil“ Duch svatý.

ODCHOD – J 14,12

Ježíš počkal, až Jidáš odešel (J 13,28-30) a pak začal svůj proslov na rozloučenou, jehož cílem bylo povzbudit nejen učedníky, ale i nás.

1. Před jakým problémem stál Ježíš s učedníky? J 13,33-36

2. Jaký dopad to bude mít na jeho učedníky? Co Ježíš vycítil? J 14,18

Ježíš odchází a učedníci se cítí opuštění. Jak budou schopni pokračovat bez něj? Ježíš jim však jasně říká, že jeho odchod k Otci bude pro ně užitečný.

3. Proč bude pro učedníky lépe, když Ježíš odejde ke svému Otci? Co Ježíš říká? J 14,12-4

Klíč k pochopení, proč bude Ježíšův odchod pro učedníky užitečný, nacházíme ve výroku, že učedníci budou konat větší skutky, než jaké činil Ježíš. (J 14,12) Na první pohled se tento výrok zdá nesmyslný. Jak může někdo činit větší skutky než Ježíš? Ježíš jako člověk však žil v podmínkách lidské existence. V určitém čase mohl být pouze na jednom místě. Když byl s učedníky, Otce mohli vidět jen v jeho osobě. (v. 9) Když však odešel ke svému Otci, tato omezení už pro něj neplatí. Prostřednictvím Ducha svatého mohou učedníci po celém světě zjevovat Boží charakter. (v. 16.17)

Protože Ježíš odešel k Otci a poslal Ducha svatého, mohou miliony učedníků konat jeho dílo. V jistém smyslu Ježíšovi učedníci nahradili na světě Ježíše. Slova a skutky věřících jsou pro některé jediným obrazem Ježíše, který ještě mohou vidět.

4. Vzpomeň si, s kým ses v posledních čtyřadvaceti hodinách osobně setkal. Motivoval jsi je svým vlivem k tomu, aby se více zajímali o poznání Boha, kterému, jak říkáš, sloužíš, anebo jsi je od toho odradil? Buď vůči sobě čestný.

Přehled dne: Ježíšovi učedníci „nahradili“ na světě Ježíše.
Učedníci mohou učinit více než Ježíš jako člověk.
Miliony učedníků po celém světě mohou zjevovat Boží charakter.

Pondělí 8. března

VE STÁLÉM SPOJENÍ S JEŽÍŠEM – J 15,1

1. V J 15,1-8 čteme nádherné přirovnání o vinném kmeni a ratolestech. Co znamená „zůstávat ve vinném kmeni“? J 15,6.7.9.10

Vztah mezi Ježíšem a jeho Otcem je vzorem pro vztah mezi učedníky a Ježíšem. Ježíš miluje učedníky tak, jak Otec miluje jej. (J 15,9) Na druhé straně, učedníci mají poslouchat jeho přikázání tak, jak on poslouchá přikázání svého Otce. (v. 10)

2. Co má učedníkům pomoci to všechno zvládnout a vyrovnat se také se ztrátou Ježíšovy osobní přítomnosti? J 15,26.27; 16,7

Vztah učedníků k nevěřícím je podobný Ježíšovu vztahu ke světu. (J 15,18) Nenávist světa k učedníkům má kořeny v nenávisti světa k Ježíši. (v. 22-25) Hodnoty světa jsou často protikladem Božích hodnot, většinou jsou s nimi v přímém rozporu. Proto se učedníci potřebují připravit na to, jak mají čelit nepřátelství ze strany světa.

Zakoušení nenávisti a pronásledování ze strany světa (J 15,18-25; 16,1-4) bude v případě učedníků vyváženo požehnáním, které získají, když Ježíš odejde k Otci a pošle Ducha svatého. (J 15,26.27; 16,7-15)

Proč bude lépe, aby Ježíš odešel?

1. Pošle Ducha svatého, který nebude podléhat lidským podmínkám.
2. Skrze úsilí učedníků se Ježíšovo dílo může rozšířit do celého světa a ovlivnit každého člověka, ať žije kdekoli.
3. Láska, kterou budou obdařeni prostřednictvím Ducha svatého (J 15,12-15), bude na svět působit přesvědčující mocí. (J 13,34.35)
4. To, že se učedníci dokáží vyrovnat s tím, že Ježíš není mezi nimi, jim umožní položit pevné základy pro ty, kteří budou následovat po nich. (J 15,1-8)

3. Přečti si J 14,21.23 a J 15,10-14. Jaká souvislost existuje mezi láskou a přikázáními? Co můžeš o tomto neoddelitelném spojení lásky a přikázání povědět ze své vlastní zkušenosti? Jak to souvisí se „zůstáváním ve vinném kmeni“?

Přehled dne: Vinný kmen – ilustrace funkčních vztahů.

Svět – ilustrace nefunkčních vztahů.

Čtyři důvody, proč je to pro nás lepší, že Ježíš odešel.

PŮSOBENÍ DUCHA SVATÉHO – J 7,39

V Janově evangeliu je jedenáct pasáží, které – ať již přímo, anebo nepřímo – ukazují na podstatu a dílo Ducha svatého. Pět z nich je součástí příběhů v první polovině knihy. Vypadá to, jakoby Jan chtěl jimi zasadit semínka do myslí čtenářů, které vzejdou jen v úrodné půdě Ježíšovy řeči při rozloučení.

1. Napiš všechno, co víš o Duchu svatém. Potom to srovnej s Janem: J 1,32.33; 3,5-8; 4,23.24; 7,37-39

Ze zmínek o Duchu svatém v první polovině Janova evangelia získáme o něm jen málo informací. Duch svatý umožňuje Janu Křtiteli poznat Ježíše u Jordánu. (J 1,32.33) Má hlavní podíl na účasti člověka v Božím království. (J 3,5.6) I když jeho dílo člověk nemůže řídit, jeho vliv na lidi je viditelný. (J 3,8) Bohoslužba a uctívání Boha už nejsou vázány na konkrétní místa anebo chrámy, ani omezeny na nějaký oddělený národ. (J 4,23.24) Duch svatý je podle Ježíšových slov k dispozici všem a všude. (J 6,63)

Povaha díla Ducha svatého se projeví až na pozadí kříže. (J 7,39) Verše J 7,37-39 jsou určitou přípravnou pasáží, která připravuje čtenáře na jasnější a mnohem podrobnější informace o díle Ducha svatého, které jsou nám poskytnuty v Ježíšově řeči při loučení v J 13–16. Verš J 20,22 („Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: »Přijměte Ducha svatého.«“) ukazuje, že zaslíbení Ducha z J 7,39 se ve skutečnosti začalo naplňovat teprve po Ježíšově „oslavení“ na kříži.

V J 14–16 je Duch svatý nazván pomocí řeckého podstatného jména, které můžeme přeložit jako „Utěšitel“ anebo „Rádce“. Základ tohoto slova „paraklete“ představuje člověka, který je přivolán, aby se někoho zastal a pomohl mu. Proto může být toto slovo použito v právní terminologii pro obhájce u soudního jednání, který zastupuje zájmy jiného člověka, anebo pro člověka, který přichází potěšit někoho, kdo v důsledku ztráty prožívá smutek. Oba tyto významy vhodně zapadají do kontextu J 14–16.

Přehled dne: Jan jedenáctkrát hovoří o Duchu svatém.
Povaha a dílo Ducha svatého se projeví až na pozadí kříže.
Duch svatý potěšuje a pomáhá.

Středa 10. března

JAKO JEŽÍŠ – J 14,15.21

- 1. Pozorně si přečti J 14,15-21, soustřeď se zejména na verše 15 a 21. O čem se v nich jedná? Jaké spojení vytvářejí mezi Duchem svatým a příkázáními? Proč jsou tak úzce propojeny a jaká je mezi nimi vzájemná souvislost?**

Ježíš nazývá Ducha svatého „jiným Přímluvcem“ („Utěšitelem“). To znamená, že Duch svatý není tento Přímluvce (anebo Utěšitel), on je „jiný“. Původní jazyk zdůrazňuje podobnost mezi Ježíšem a Duchem svatým. Ježíš je tento Přímluvce (anebo Utěšitel) a Duch svatý je jiný Přímluvce.

Učedníci jsou sklíčení. Ježíš jim pověděl, že odejde, a oni jsou nyní nešťastní. Ježíš je proto ujišťuje, že nezůstanou jako „sirotci“. Prostřednictvím Ducha svatého bude vždy s nimi. Toto poselství je však zaměřeno hlavně na ty, kdo přijdou po nich; na ty, kteří uvěří prostřednictvím psaného evangelia, ne prostřednictvím osobního kontaktu s Ježíšem anebo s někým, kdo znal Ježíše jako člověka osobně.

„Kristus jako člověk nemohl být všude. Proto bylo v zájmu lidí, aby odešel k Otci a seslal na zem Ducha svatého jako svého nástupce. Nikdo už nemá výhodu v tom, že by se mohl s Kristem setkávat tvář v tvář. Prostřednictvím Ducha svatého mají ke Spasiteli přístup všichni. V tom smyslu je následovníkům blíže, než kdyby byl na nebesa nevstoupil.“ (TV 28; DA 669)

Ducha svatého Ježíš nazývá také „Duchem pravdy“. (J 14,17) Osoba a dílo Ducha svatého jsou pravé, skutečné a důvěryhodné. Duch nás nepovede v rozporu s pravdou o Ježíši anebo o nás. Poslouchat pravdu je možná někdy nepříjemné, ale pro duchovní růst je to nevyhnutelné. Jen ti, kteří se rozhodli pro pravdu – a dokázali to poslušností pravdě, kterou už poznali – obdrží Ducha svatého. (v. 15.16.21) Jak však můžeme poslouchat bez příkázání?

- 2. Opět si přečti J 14,21. Ježíš říká, že ti, kteří zachovávají jeho příkázání, jsou ti, kteří ho milují – a těm se dá poznat. Jak jsi toto zaslíbení prožil ve svém vlastním životě?**

Přehled dne: Duch svatý je jiný Utěšitel.
Jiný Utěšitel je tu pro další generace učedníků.
Duch pravdy a příkázání.

NEJLEPŠÍ VŮDCE – J 16,13

1. O jaké úloze Ducha svatého píše J 15,26?

2. V kterých třech oblastech usvědčuje Duch svatý? J 16,8-11

3. Které dvě činnosti díla Ducha svatého vyzdvihuje J 16,13? Jaká vzájemná souvislost existuje mezi dílem Ducha svatého a příkázáními, o kterých jsme přemýšleli včera?

Duch svatý je mezi učedníky a na tomto světě Kristovým nástupcem a zástupcem. Proto můžeme říci, že Duch svatý „nahradil“ Ježíše. Duch svatý šíří vliv Ježíšovy přítomnosti na další generace, které ho nikdy nepoznaly osobně. Prostřednictvím Ducha svatého bude Ježíš neustále oslavován.

Na druhé straně: Jako Ježíš přinesl soud a odsouzení všem, kteří byli osvíceni jeho světlem, tak podobně i Duch svatý má vůči světu určitou povinnost – usvědčovat z hříchu, představovat spravedlnost a upozorňovat na soud, který nastane. Svět odmítl Ježíše a činí tak dodnes. Ale přes jeho stálé odmítání jej Duch svatý neustále přesvědčuje. Právě prostřednictvím hlasu Ducha svatého lidé slyší i Ježíšův hlas.

Nejdůležitější ze všeho je to, že i když Ježíše nevidíme a nemůžeme se ho ani dotknout, prostřednictvím Ducha svatého je jeho přítomnost v našich životech opravdová. I když jiní snad nemají takovou zkušenost jako my, těm, kteří mají s Ježíšem blízký vztah, dává Duch svatý pocíť duchovní skutečnosti, které se vymykají přirozenému lidskému poznání. Poskytuje jim tak vedení, útěchu a povzbuzení.

4. Kdyby se tě někdo zeptal, jak se Duch svatý dotkl tvého života, co bys odpověděl? Co ti tvoje odpověď prozrazuje o tvém chození s Bohem? Jaké změny bys měl udělat?

Přehled dne: Ježíšovo učení a svědectví ponese Duch místo něho.
Trojí povinnost Ducha svatého vůči světu.
Prostřednictvím Ducha svatého je Ježíšova přítomnost v našich životech opravdová.

Pátek 12. března

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Když přemýšlíme o Božích činech, působí na naši mysl Duch svatý. Přesvědčení, ke kterému dojdeme, není pouze výsledkem logického uvažování. Člověk poznává hlubší smysl Písma a vznešené duchovní pravdy působí na jeho srdce.“ (KP 11; COL 24)

„Uznávat všeobecné působení Ducha svatého je jedna věc a přijímat jeho dílo jako hlas, který volá k pokání, je druhá věc. Mnozí se cítí odcizeni od Boha a uvědomují si, že otročí vlastnímu sobectví a hříchu. Snaží se o nápravu, snaží se žít jinak, neukřížovali však svoje sobectví. Neodevzdávají se plně do Kristových rukou a neprosí o Boží moc ke konání jeho vůle. Nejsou ochotni nechat se přetvořit k Božímu obrazu. Všeobecně uznávají své nedostatky, nevzdávají se však určitých hříchů. Každým zlým skutkem sílí jejich stará hříšná povaha.“ (KP 22; COL 48)

Diskusní otázky:

- 1. Když Ježíš řekl: „A začkoli budete prosit ve jménu mém, učiním to...“ (J 14,13), co je podle tvého názoru myšleno výrazem „začkoli“? Jak bys v souvislosti s tím vysvětlil verš J 15,7?**
- 2. Co se stane s křesťany, když ztratí velkého duchovního vůdce anebo učitele? Jak může člověk najít nové zdroje duchovní síly?**

Shrnutí

V J 13–16 Ježíš učí své učedníky, jak žít bez jeho osobní přítomnosti. Je to podobné, jako když druhá generace křesťanů bude muset žít bez osobní přítomnosti těchto učedníků. Když Ježíšovi následovníci projeví touhu po pravdě a vyjádří ji poslušností Ježíšových přikázání, přichází k nim Duch pravdy. Tento Duch nám připomíná Ježíšova slova a učení (J 14,26), uvádí nás do celé pravdy, říká nám, co potřebujeme vědět o budoucnosti (J 16,13), a oslavuje Ježíše na této zemi (v. 15). Ale ty, kteří Ježíše odmítli a neberou na vědomí jeho přikázání, usvědčuje Duch o hříchu, spravedlnosti a soudu. (J 16,8–11)

JEŽÍŠ POLOŽÍ ŽIVOT ZA SVÉ PŘÁTELE

Text na tento týden: J 18,1 – 19,42

Základní verš

*„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“
J 15,13*

Hlavní myšlenka

Rozjímáním o Ježíšově kříži poznáváme jeho slávu a svoji hodnotu.

Kříž navždy určil hodnotu člověka. Lidé zkoušeli různými způsoby určit cenu a smysl svého života. Existuje však jen jedno jediné místo na zemi, kde člověk může zjistit, jaký smysl a hodnotu má jeho život. Tím místem je vrch zvaný Golgota.

Golgota ukázala všem lidem, andělům i přihlížejícímu vesmíru, jakou cenu má člověk u Boha – a to takovým způsobem, který nikdo z lidí nečekal, ba ani netušil. Golgota zjevila skutečnou povahu a charakter našeho Stvořitele více než kterékoliv jiné místo v celém vesmíru.

Události Ježíšova ukřížování v evangeliu podle Jana začínají a končí v zahradě. (J 18,1; 19,41) Můžeme je rozdělit do tří částí. První část tvoří zrada, zjetí a obžaloba Ježíše. (J 18,1-27) Druhá část je popis soudního jednání před Pilátem. (J 18,29 – 19,16) Třetí část obsahuje samo ukřížování a Ježíšův pohřeb. (J 19,16-42)

Podívejme se společně na nejvýznamnější událost v dějinách celého vesmíru.

Cíl úkolu

Uvědomit si hodnotu člověka ve světle Golgoty.
Přemýšlet, jak události směřující ke Golgotě zjevily skutečnou povahu a charakter našeho Stvořitele.

Neděle 14. března

ZRADA A ZAPŘENÍ – J 18,11

1. **Přečti si J 18,1-11. Která Ježíšova slova prozrazují, že i tyto události měl plně pod kontrolou? Podle čeho jsme poznali, že Ježíš sám dovolil, aby ho zajali?**

Z celé statě J 18,1-11 je zřejmě nejdůležitější, že Ježíš má celou situaci plně pod kontrolou. Je to naplnění verše J 10,18: „Nikdo mi ho (život) nebere, ale já jej dávám sám od sebe.“ Pokud jde o Ježíšovu smrt, Ježíš není obětí zrady, protože se to všechno tak mělo stát. Přečti si J 3,14. Kdyby se Ježíš chtěl vyhnout zatčení, mohl jednoduše odejít někam jinam a nejit do zahrady, kde si ho Jidáš našel. Ale i když ví, co se tam stane, vede své učedníky právě do této zahrady. Nečeká, až zástup přijde za ním. Jde jim naproti a oslovuje je, čímž jim dává najevo, že je může dokonce i přemoci, kdyby to mělo posloužit jeho záměru. Jeho smrt je dobrovolná. Nemohli by jej zajmout, kdyby to On nedovolil.

2. **Jak reaguje Petr na nastalou situaci? Proč je to typická lidská reakce? J 18,15-18.25-27**

Za těchto okolností je Petrova reakce téměř komická. I když má Ježíš celou situaci plně pod kontrolou, Petrovi se zdá, že se jim všechno vymyká z rukou. Mává proto mečem a snaží se Ježíše chránit. Ježíš mu ale říká, aby meč schoval. Ježíš musí jít na kříž, jinak Boží plán spasení ztroskotá. Všim, co chtěl Petr udělat pro to, aby tuto situaci měl pod kontrolou, by ve skutečnosti onu kontrolu jen ztratil. Petrův unáhlený čin v zahradě téměř ohrozil právoplatnost pozdější Ježíšovy výzvy Pilátovi. (J 18,36)

3. **Ježíš znal budoucnost, věděl, co se stane, ještě dříve, než se to stalo. I dnes to ví. Pomáhá ti vědomí, že nic z toho, co se stane – a platí to i pro tvůj život – Boha nepřekvapí? Jaké znepokojující otázky se ti nyní honí hlavou?**

Přehled dne: Ježíš ví, co se stane.
Ježíš má události plně pod kontrolou.
Petrova snaha zvrátit běh událostí je marná.

PŘED ANNÁŠEM A PILÁTEM – J 18,23**1. Proč jeden ze strážců udeřil Ježíše do tváře? J 18,19-23**

Ježíš vystupuje před Annášem velmi rozhodně. Protestuje proti tomu, že ho tajně zajali („Já jsem mluvil k světu veřejně.“) a zpochybnil i legálnost procesu, který následoval („Proč se mě ptáš?“). Odpovídá dokonce s podtextem ironie. („Jestliže to bylo správné, proč mě biješ?“) V tomto případě se Ježíš neřídí krajním výkladem textu: „Kdo tě udeřil do pravé tváře, nastav mu i druhou.“ (Mt 5,39) Ohrazuje se proti tomu, že jeho odpůrce zneužívá svoji autoritu. (J 18,23) Mezi „být pokorný“ a „být týrán“ je někdy jasná hranice.

Od Kaifáše odvedli Ježíše k Pilátovi, hlavní postavě této části příběhu. V tu dobu bylo Pilátovo postavení v politickém životě značně oslabeno. Udělal několik hrubých chyb, které opakovaně vyvolaly mezi Židy pohoršení. Nebyl oblíben, a proto i v Římě vznikly pochybnosti o jeho způsobilosti vládnout. Ještě jeden vážnější konflikt s náboženskými představiteli – a pravděpodobně by přišel o své místo. Tyto okolnosti způsobily, že ho Židé mohli velmi lehce vydírat.

Když přišli k Pilátovi, kněží nejprve vyjádřili svoji žalobu proti Ježíši politickou řečí, aby na římského místodržitele udělali dojem. Ježíš musí být popraven, protože jeho království ohrožuje císaře. Z Ježíšových slov: „Moje království není z tohoto světa,“ která podepřel důkazem (v. 36), Pilát pochopil, že Ježíšův nárok na hodnost krále není pro Řím politickou ani vojenskou hrozbou. Rozhodl se Ježíše propustit a současně dal židovským představitelům možnost, aby si zachránili svoji čest – nabídl osvobodit Ježíše raději na základě tradice o propuštění jednoho vězně než vynesení rozsudku o nevině.

2. Co měl Ježíš asi na mysli, když řekl, že jeho království není z tohoto světa? Jaký dopad to má na tvůj život, pokud chceš patřit do jeho království?

Přehled dne: Ježíš není pasivní aktér událostí.
Ježíš klade nepříjemné otázky.
Pilát je unášen událostmi.

Úterý 16. března

OSOBNÍ ZÁJMY V POLITICE – J 19,12

1. Přečti si J 19,1-16. S jakou ironií se setkáváme v jednání vojáků? (v. 2-4)

Pro Piláta se situace zkomplikovala, když Židé odmítli jeho návrh propustit Ježíše za podmínek pro ně výhodných. Pilát stál před dilematem – buď spravedlnost, nebo jeho osobní zájmy.

Chtěl získat sympatie svých odpůrců, proto dal Ježíše zbičovat a předvedl jim ho. Ale oni odmítli ustoupit. Tušíc, že Pilátovi jde o jeho osobní zájmy, náboženští představitelé začali hrát špinavou hru. Tvrdili, že Ježíš by měl zemřít, protože porušil jejich náboženský zákon. Věděli, že Pilát si nemůže dovolit být obviněn, že jedná proti jejich náboženským zájmům.

2. Přečti si verš 7. a 8. Proč se Pilát „ještě více ulekl“? Jakou otázku klade Pilát Ježíši (v. 9) a proč se ho na to ptá? Co nám to prozrazuje?

Zdá se, že Pilát si v této chvíli uvědomil, že nerozhodnost je jeho slabou stránkou. Nemůže zachránit sebe i Ježíše. Proto se rozhodne nakonec zachránit sebe na Ježíšův účet. Vyhoví žádosti náboženských vůdců, ale oni mu za to drazé zaplatí. Odsoudí Ježíše výměnou za veřejné přiznání jejich slibu, že budou sloužit císaři: „Nemáme krále, jen císaře!“

Náboženští vůdcové odmítli Ježíše jako krále v takovém rozvášnění, že mají nyní radost z krále, kterého vždy nenáviděli. Pilát má v úmyslu učinit si z nich do budoucnosti rukojmí. Nikdy více nebudou mít nad ním moc. Od této chvíle je Pilát neoblomný. Je to velmi zvláštní ironie – smrt Ježíše činí z Piláta silného muže!

3. Osobní zájmy donutily Piláta učinit to, o čem byl přesvědčen, že není správné. Čemu se můžeme naučit z jeho zkušenosti, abychom se, když se ocitneme v podobné situaci, vyhnuli stejné chybě a nedělali kompromisy v morálních otázkách?

Přehled dne: Pilátova morální slabost.
Pilát zachrání sebe a odsoudí Ježíše.

PONIŽENÍ, SMRT A POHŘEB – J 19,19

Ukřižování používali Římané k zastrašení svých odpůrců. Aby se mohl člověk na kříži nadechnout, musel se nohama zapřít a nadzvednout svoje tělo. Smrt nastávala udušením, když už více neměl sil se nadzvednout. Byla proto pomalá a mučivá. Když bylo třeba tento proces urychlit, zlomili popravčí obětem nohy. Hanba viset před rodinou a přáteli úplně nahý tato muka ještě zvětšovala.

1. Co znamená nápis, který Pilát nechal napsat a vyvěsit na kříž? (J 19,19) Co si myslíš, proč ho tam dal? Trápilo ho vědomí viny? Byl drzý? Měl strach? Anebo všechno dohromady?

V těchto verších vidíme Piláta silnějšího a odvážnějšího, smělejšího Ježíšovou obětí. Slova, která se rozhodl nechat napsat na kříž, učinila Ježíšovo ukřižování symbolem římské nadvlády nad Palestinou a jejím národním náboženstvím. Tímto nápisem dalo ukřižování ránu prestiži Židů a jejich náboženským vůdcům.

2. S jakým důležitým tématem se v této stati setkáváme čtyřikrát? J 19,24.28.36.37

I když si Pilát myslí, že má věci pod kontrolou, v této části textu se několikrát opakuje myšlenka, že se vše děje podle předpovědí Písma. Bůh má všechno ve svých rukou, i když se lidem zdá, že jsou to oni, kdo všechno řídí. Ježíšova smrt je dobrovolná, plánovaná a předpověděná podle Písma.

Ježíš řekl: „Dokonáno jest!“ (J 19,30) Ale co konkrétně bylo na kříži dokonáno? J 19 dává zvláštní důraz na to, že kříž je naplněním biblických proroctví ukazujících na Mesiáše. Proroctví se naplnila do nejmenších detailů, jakými bylo roucho, které si vojáci rozdělili losem (v. 23.24), i to, jak zacházeli s Ježíšovým tělem po jeho smrti. (v. 35-37) Kříž je důkazem, že i když se nám v životě přihodí něco špatného, Bůh má všechno pod kontrolou. Ježíšovi následovníci nemusí žít ve strachu z okolností, které nemohou sami řídit.

3. Co Ježíš dokonal na kříži za nás? Mk 10,45; Žd 9,26; 1 J 2,2

Přehled dne: Pilát řídí popravu.
Ukřižován podle proroctví.
Bůh má všechny události ve svých rukou.

Čtvrtek 18. března

HLEDÁNÍ KŘÍŽE – J 12,32

Jan nabízí doplňující výklad o kříži i na jiných místech svého evangelia.

1. Jak Jan vysvětluje Kaifášova slova v souvislosti s teologií kříže? J 11,49-52

Co je na kříži tak výjimečného, že Pavel odmítá chlubit se něčím jiným? (Ga 6,14) Prostřednictvím Kaifášových slov Jan vyjadřuje, že Ježíšova smrt v určitém smyslu zastupuje smrt každého jiného člověka.

Podle Pavla, Ježíš, jako představitel hříšného lidského pokolení, zaplatil na kříži mzdu hříchu. (Ř 6,23) Kdyby mohl být Boží zákon změněn, lidstvo by mohlo být zachráněno i bez kříže. Takto však tím nejčestnějším, nejspravedlivějším a nejdramatičtějším způsobem kříž potvrzuje věčnou platnost zákona. Kříž odsoudil hřích v osobě Ježíše Krista. (Ř 8,3; 1 Pt 2,24) Ježíšovo zmrtvýchvstání připravilo cestu pro naše vzkříšení na konci dějin světa. (1 K 15,12-23)

2. Co o významu kříže říká sám Ježíš? J 12,24.31-33

Ježíš vyjadřuje zástupný charakter své smrti („jeden za všechny“) přirovnáním k zrně. Říká, že kříž se stává mocným odsouzením satana a hříchu. (v. 31-33) Kříž se také stane úžasným magnetem, který přitáhne „všecky“ k Ježíši. (v. 32)

Čím je kříž tak přitažlivý? Především tím, že potvrzuje neuvěřitelnou hodnotu člověka. „Jeden člověk má nesmírně velikou cenu; o jeho hodnotě svědčí Golgota.“ (GW 184) Bůh tak velice miluje každého z nás, že Ježíš byl ochoten zemřít dokonce i za jediného člověka. (J 3,16)

Jako Stvořitel celého vesmíru je Ježíš osobností nesmírné ceny. Smrtí za tebe a za mne Ježíš dokázal, že každý z nás má nekonečnou hodnotu. Cena, kterou nás ohodnotil kříž, se nemění, a to bez ohledu na to, co děláme anebo čím jsme. Pokud bychom se na konci rozhodli kříž odmítnout, naše hodnota na věčnosti bude měřena bolestí, kterou bude cítit Bůh ve svém srdci kvůli naší nepřítomnosti.

3. Co by měl kříž udělat s naší pýchou, soběstačností a arogancí? Proč?

Přehled dne: Janova teologie kříže.

Přitažlivost kříže.

Kříž a moje hodnota.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Touha věků si přečti kapitulu „Ukřižování“, kde Ellen Whiteová předkládá teologii kříže bez jakýchkoli přímých odkazů na Janovo evangelium. Vyjmenuj hlavní myšlenky jejího výkladu v této kapitole a potom hlavní myšlenky Janovy teologie kříže, jak jsou vyjádřeny v tomto úkole a v dalších statích Janova evangelia, které nějakým způsobem s tímto tématem souvisejí. (např. J 2,1-11; J 6,50-59; J 16,7-11) Srovnej společné a rozdílné důrazy Jana a Ellen Whiteové. Jakým způsobem Ellen Whiteová prohlubuje myšlenku „jeden za všechny“?

„Bez kříže by člověk nemohl být spojen s Otcem. V kříži je všechna naše naděje. Z něho vyzáruje světlo Spasitelovy lásky, a když hříšník u paty kříže vzhlíží k tomu, jenž zemřel, aby ho spasil, může se radovat, neboť jeho hříchy jsou mu odpuštěny. Když klečí pod křížem, dosahuje nejvyššího místa, jehož člověk může dosáhnout.“ (SA 138; AA 209.210)

„Pavel poznal, že lidé musejí dříve poznat povahu Krista, než ho budou moci milovat nebo pohlížet na kříž očima víry. Tady musí začít zkoumání, jež se stane vědou a vítěznou písní vykoupených po celou věčnost. Jen ve světle kříže může být stanovena skutečná cena lidské duše.“ (SA 180; AA 273)

Diskusní otázky:

Proč je na základě prvního citátu E. Whiteové Kristův kříž pro nás jedinou nadějí?

Shrnutí

Kříž určuje hodnotu člověka a smysl jeho života. „Kristus za nás zaplatil nekonečnou cenu. Chce, abychom se i my sami hodnotili podle této ceny.“ (MH 498)

Když si pod křížem uvědomíme naši skutečnou hodnotu, nebudeme více podléhat zklamáním z našich vítězství a proher, které na nás doléhají, když naše vědomí vlastní hodnoty je založeno na výkonu anebo vrtošivém názoru jiných. Když se na sebe díváme ve světle kříže, roste naše síla k vítězství nad hříchem, přesvědčení, že porazíme satana, a radost z toho, že si uvědomujeme, kým jsme. Nebudeme se potom divit, že Pavel píše: „Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista...“ (Ga 6,14)

Týden od 21. března do 27. března 2004

MOC VZKŘÍŠENÍ

Text na tento týden: J 20,1 – 21,25

Základní verš

„Tato však zapsána jsou, abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu.“ J 20,31

Hlavní myšlenka

Ježíšovo vzkříšení je zárukou pravdivosti jeho slov. Je živým podobenstvím o Boží moci, která působí i dnes v našich životech.

Moc vzkříšení je reálná. J 20 je vyvrcholením Janova evangelia. V určitém smyslu se Ježíšovou smrtí na kříži naplnila slova: „Dokonáno jest!“ (J 19,30)

Ale na druhé straně zůstal v určitém smyslu tento příběh nedokončen. Kdyby Ježíš zůstal v hrobě, neexistovala by žádná křesťanská církev. Ježíšovo vzkříšení změnilo zjevnou porážku ve vítězství. Vzkříšení je mocný Boží čin, podobně jako stvoření nebo odchod z Egypta.

Po vzkříšení Nový zákon zaznamenává jedenáct samostatných zjevení Ježíše Krista (viz páteční část), z nichž tři jsou zaznamenány v J 20 (v. 10-18; 19-23; 24-29) a čtvrté v J 21. Jejich nejdůležitějším poselstvím je to, s čím se setkáváme v celém evangeliu – skutečná křesťanská zkušenost nepřichází skrze vidění či dotek, ale vírou v Ježíšova slova, která pronesl osobně nebo nechal zaznamenat ve svědectvích svých učedníků.

Cíl úkolu

Nezapomínat, že vzkříšení je skutečná událost.
Připomenout si vzkříšení jako mocný Boží čin.
Porozumět, že zjevení Ježíše Krista po jeho vzkříšení vedou k víře v jeho slovo.

V HROBĚ – J 20,1

Pro druhou generaci křesťanů byl největším důkazem Ježíšova vzkříšení prázdný hrob. Prázdný hrob je charakteristickým znakem tohoto evangelia. Skutečnost prázdného hrobu bychom stěží mohli pochopit, kdyby Ježíš nebyl vstal z mrtvých. Přišli Ježíšovi nepřátelé a vzali jeho tělo z hrobu? Ukradli jeho tělo učedníci, aby vzbudili dojem, že byl vzkříšen? Zítra uvidíme, že nic z toho se nestalo. Nejlepším vysvětlením prázdného hrobu (pokud ovšem člověk nemá sklon popírat možnost vzkříšení) je to, že Ježíš byl skutečně vzkříšen z mrtvých.

- 1. Přečti si J 20,3-10; všimni si zejména verše 9. Jak to, že tito učedníci tomu nerozuměli, když jim Ježíš tolikrát říkal o svém vzkříšení? Mt 12,40; 27,63; Mk 9,30-32; 10,32-34; J 2,19**
- 2. Jak si to, co se stalo, zpočátku vysvětlovala Marie Magdalská a jak si pak uvědomila, že Ježíš je živý? J 20,10-16**

Pro další generaci křesťanů mělo poselství o tomto krátkém setkání Marie a Ježíše veliký význam. I když Marie stála blízko Ježíše, její oči byly tak zaslepeny slzami, že ani netušila, s kým má tu čest. Vůbec nevnímala jeho osobní přítomnost, dokud nevěnovala pozornost jeho slovu. Díky Janovu evangeliu máme toto slovo také my.

- 3. Jaká byla první reakce těch, kteří našli hrob prázdný? Navzdory všemu, co je Ježíš učil, si mysleli, že někdo vzal jeho tělo. Jen tak se to totiž dalo přirozeně vysvětlit. Navzdory všem zázrakům, které viděli, jejich první reakcí byly pochybnosti a nevěra. Co se z toho můžeme naučit?**

Přehled dne: Učedníci nevěří, že Ježíš vstal z mrtvých.
Marie Magdalská nevěří, že Ježíš byl skutečně vzkříšen.
Ježíš je však živý a jeho hrob prázdný.

Pondělí 22. března

V HORNÍ MÍSTNOSTI – J 20,8

1. Jak se ostatní učedníci dověděli, že Ježíš vstal z mrtvých? Jak se to dověděl Tomáš? Co nám jejich reakce prozrazuje o jejich víře? J 20,19.20.24-29

První generace křesťanů jen s obtížemi uvěřila, a to i přesto, že hrob byl prázdný a Marie se s Ježíšem osobně setkala. Všichni museli Ježíše uvidět sami, aby se dokázali vzdát ostatních vysvětlení o prázdném hrobě. Jen milovaný učedník uvěřil, aniž by Ježíše nejprve uviděl. (J 20,8) Stal se tak představitelem víry, jaké se budou muset další generace učit a kterou Ježíš požehná.

2. Přečti si J 20,29. Co Ježíš říká? Co to znamená pro nás dnes? Vyžaduje od nás Ježíš „slepou“ víru?

Jak se to stalo, že hrob byl najednou prázdný? Ježíšovi nepřátelé určitě neměli důvod vzít jeho tělo z hrobu. Kdyby to i byli udělali, proč nepředložili jeho tělo jako důkaz, že nevstal z mrtvých?

Je dostatečně jasné, že učedníci ani nemohli, ani nezamýšleli ukrást Ježíšovo tělo. Skutečnost je taková, že i přesto, že jim stále připomínal, co má před sebou, jeho učedníci nevěřili, že Ježíš dopustí, aby byl ukřižován. Kdyby učedníci ukradli jeho tělo, jejich pozdější jednání by bylo úplně nevysvětlitelné. Kdo by snášel posměch, muka a smrt kvůli něčemu, co se nikdy nestalo?

Pán, aby nám pomohl uvěřit ve vzkříšení, dal nám kromě jasného biblického svědectví i logický a historický důkaz. Jestliže vstal Kristus z mrtvých, žádný jiný zázrak není nemožný. Ať ho prosíme o cokoliv, může to učinit, pokud to je podle jeho vůle. Naše vlastní vzkříšení je zaručeno jistotou jeho vzkříšení. Stejná božská moc, která vzkřísila Ježíše z mrtvých, může přinést život a zdraví i do těch nejbeznadějnějších lidských situací.

3. Kdo ve svém chození s Pánem neprožil nějaký zápas víry? Jak může být naše víra posílněna pohledem na kříž a vzkříšení?

Přehled dne: Příkladem víry je milovaný učedník, který uvěřil, aniž by Ježíše nejprve uviděl.

Vzkříšení je jistota, že žádný jiný zázrak v našem životě není nemožný.

MOC VZKŘÍŠENÍ – Ž 78,3.4

1. Co přineslo Ježíšovo vzkříšení učedníkům? J 2,22; 7,37-39; 12,16

„Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic,... abych poznal jej a moc jeho vzkříšení...“ napsal Pavel Filipským. (Fp 3,8.10) Ježíšovo vzkříšení bylo nejvelkolepější událostí všech dob.

Jádrum křesťanské víry je svědectví Nového zákona, že Ježíš vstal z mrtvých. Moc Ježíšova vzkříšení je základem mocných Božích činů v životě jeho učedníků. (2 K 5,14-17) Moc vzkříšení je i dnes základem neomezené moci v životě křesťanů. Proč potom tuto „neomezenou moc“ v mnoha dnešních sborech není vidět? Proč tak málo pozorujeme mocnou Boží ruku v sekulárním světě?

Jedna z hlavních myšlenek Starého zákona souvisí s pamatováním a zapomínáním. Kdykoliv Izraelci zapomněli na mocné činy, které pro ně Bůh vykonal, vytratilo se z jejich společenství vědomí jeho moci a přítomnosti. Když si připomínali to, co Bůh pro ně v minulosti vykonal, v jejich životě ožívala moc těchto minulých činů. Skutečnou podstatou duchovního života v Starém zákoně bylo připomínání si mocných Božích činů v minulosti.

2. Přečti si Dt 26,1-12. Jak tyto verše zdůrazňují význam a potřebu připomínat si, co Bůh vykonal v minulosti? Ž 66,1-6; 78,1-55

Když si Izraelité připomínali mocné Boží činy v dějinách, síla původních skutků začala opět působit i v jejich životě. (2 Pa 20,1-30)

Co platilo v starozákonních časech, platí také v době novozákonní. Kříž a Ježíšovo vzkříšení jsou Božími největšími činy. Ve stálém připomínání si těchto událostí je moc. To je důvod, proč je nezbytnou součástí křesťanovy zkušenosti sdílet se se svojí vírou. Kde tyto mocné Boží činy nejsou stále znovu připomínány, tam není ani moc. Vyprávění o tom, co Bůh pro nás vykonal, oživuje a reformuje. Moc vzkříšení mění formální zbožnost v živou a mocnou!

3. Jak posilňuje vyprávění o mocných Božích činech tvoji víru?

Přehled dne: Vzkříšení je jádrem křesťanské víry.

Kde se na to v církvi zapomíná, tam není ani moc.

Vyprávění o tom, co Bůh pro nás vykonal, oživuje a reformuje.

Středa 24. března

RYBOLOV – J 21,11

1. **Přečti si J 21,1-11. Proč je tato událost vhodným symbolem toho, co budou učedníci dělat po Ježíšově odchodu? (zejména v. 11) Srovnej s L 5,1-10, zejména v. 10.**

J 21 mnozí nazývají epilogem (doslovně) ke čtyřem evangeliím, protože následuje po stati, kterou pokládají za závěrečná slova tohoto evangelia. (J 20,30.31) J 21 přibližuje příběh o tom, jak se učedníci po Ježíšově zmrtvýchvstání s ním setkali v Galileji. Ježíš se jim postará o bohatý úlovek (v. 1-6), připraví snídani (v. 7-14) a potom na břehu má vážný rozhovor s Petrem. (v. 15-23)

Z toho vzniká dojem, že Ježíš se po vzkříšení zjevoval příležitostně a spíše nečekaně. Marie, deset učedníků, Tomáš a nyní sedm učedníků – ti všichni jsou překvapení, když se jim Ježíš zjeví tak náhle a nečekaně. V jistém smyslu Ježíš dokončil svoji službu učedníkům v horní místnosti. (J 13–17) Po vzkříšení jim toho pověděl jen velmi málo, alespoň podle záznamů v evangeliích. Cílem jeho zjevování se učedníkům asi není ještě něco je naučit, ale spíše potvrdit skutečnost svého vzkříšení.

2. **Co dělal Ježíš na břehu? (J 21,9-13) Jaký duchovní význam má jeho pozvání, aby se s ním najedli?**

Onoho rána zřejmě snídane proběhla poměrně tiše. (viz TV 566; DA 810)

Učedníci se setkávali s Ježíšem jako člověkem, ale přece se zdá, že jeho osobní přítomnost jim nepřinesla žádné výhody. Jen příchod Ducha svatého jim dal spolehlivou jistotu a je stejně účinný pro první i druhou generaci.

3. **Představ si, že by ses osobně setkával s Ježíšem, a přece bys z toho neměl žádné požehnání! To se může přihodit jen tehdy, když člověk dovolí, aby v jeho náboženském životě převládala jeho formální stránka – názorové přesvědčení, zachovávání příkázání, učení – bez živé zkušenosti s Pánem. Jaké poučení z toho vyplývá pro nás?**

Přehled dne: Ježíš se zjevuje učedníkům u Tiberiadského jezera.
Zjevuje se, aby potvrdil skutečnost svého vzkříšení.

PETR OPĚT NA SPRÁVNÉ CESTĚ – 1 J 1,9**1. V J 21,15-17 si přečti Ježíšův rozhovor s Petrem. Srovnej to s L 22,55-62. Oč šlo Ježíši v tomto rozhovoru s Petrem?**

Verše 15-17 popisují trojnásobné zopakování otázky, Petrovy odpovědi a Ježíšovy reakce na Petrovy odpovědi. Takový přístup bychom asi od Ježíše neočekávali, mohl by se nám zdát dost nevhodný. Ježíš jím však chce, i za cenu, že to bude bolet, proniknout do hloubky Petrovy bytosti. Sebedůvěra Petra postupně opouštěla. Nakonec mu nezůstalo už nic jiného než jistota, že Ježíš zná jeho srdce a ve svých soudech bude spravedlivý.

Bolest, ztráta, nouze a úzkost, to jsou věci, které přivádějí lidi do situací, v kterých mohou duchovně vyrůst. Často je původcem této bolesti sám Ježíš, podobně jak to bylo v Petrově případě, který jako laskavý lékař nejprve raní, aby mohl uzdravit. Ježíš není spokojen s rychlou a povrchní odpovědí. Trvá na tom, aby odpověď vyvěrala z hloubky srdce a vyjadřovala skutečné pocity a pohnutky těch, které miluje.

Petrova zkušenost ukazuje, že každý vztah s Ježíšem má své výšiny i pády. Podle čeho víme, že jsme přijali i přesto, co jsme řekli, co jsme si mysleli anebo co jsme učinili?

1. Poznat v jakého Boha věříme. Bůh miluje hříšníky! Nemáme říkat, že na hříchu nezáleží, ale že bez ohledu na to, co jsme v minulosti udělali, dnes můžeme začít znovu. Právě tehdy, když se cítíme nejhůř, nejvíce potřebujeme jeho milost!
2. Povědět o sobě pravdu. Bible to nazývá vyznáním. Vyznat znamená podívat se pravdě do očí a být vůči Bohu čestný.
3. Prosit o odpuštění. (1 J 1,9) Bůh nám nedává celý seznam podmínek, které musíme splnit, aby nám odpustil. Tyto podmínky už splnil Ježíš Kristus.
4. Rozhodnout se hřích navždy zanechat. Nejlepší je myslet nejdříve na následky, které nám přinese setrvávání v konkrétním hříchu.
Mysli na tyto kroky vždy, když jsi v pokušení.

2. Na základě uvedených kroků udělej ve svém nitru duchovní inventuru. K čemu jsi dospěl? Jsou některé kroky lehčí než jiné? Jaké změny musíš ve svém životě udělat?

Přehled dne: Ježíšův rozhovor s Petrem.
Čtyři kroky, které vedou ze selhání.

Pátek 26. března

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Ježíš se několikrát pokusil odhalit svým učedníkům budoucnost; ti se však vážně nezamýšleli nad tím, co jim říkal. Právě proto byla jeho smrt pro ně překvapením; a později, když vzpomínali na minulost a poznali, jaké následky měla jejich nevíra, velice se pro to rmoutili. Když byl Kristus ukřižován, nevěřili, že vstane z mrtvých. Kristus jasně prohlásil, že vstane z mrtvých třetího dne; učedníci však nepochopili, co tím myslí. Tato jejich nechápavost způsobila, že po Kristově smrti upadli do naprosté beznaděje. Pociťovali trpké zklamání. Jejich víra nepronikla stínem, kterým satan zastřel jejich obzor. Zdálo se jim, že všechno je temné a tajemné. Kdyby byli uvěřili slovům Spasitelovým, jakého jen zármutku by byli bývali ušetřeni.“ (SA 19; AA 25.26)

Diskusní otázky:

- 1. Jsou situace, kdy je lépe být skeptický jako Tomáš? Jak zjistíme, jestli naše pochybnosti jsou opodstatněné?**
- 2. Jak zjistíme, jestli bolest, která nás v životě zastihla, je od Boha? Potřebujeme to vědět? Není jednodušší poprosit Pána: „Pane, ať je její příčinou cokoliv, prosím, pomoz mi poučit se z ní.“**
- 3. Kdyby tě někdo požádal, abys mu podal nějaké důkazy o vzkříšení Ježíše Krista, co bys odpověděl?**

Shrnutí

Moc vzkříšení nás přesvědčuje nejen o tom, že to, co je napsáno o Ježíši, je pravda, ale usvědčuje nás také z hříchu a poskytuje nám základ pro živý a silný vztah s Ježíšem. Nic se nevyrovná pokoji, který člověk prožívá jako důsledek úplného odevzdání se Boží vůli. Nic se nevyrovná radosti, jakou prožíváš, když tvé svědomí je čisté, nic se nevyrovná životu, který žiješ, když máš živý vztah s Ježíšem Kristem. Křesťanství již existuje dva tisíce let. Můžeš se nechat vést svými pocity a nazývat to křesťanstvím, ale prožívat skutečné křesťanství je nejužasnější věcí na tomto světě. Proč se spokojit s tím, co je mnohem méně?

POUŽITÉ ZKRATKY

ČEP Český ekumenický překlad RH Časopis „Review and Herald“
 PBK Překlad Bible kralické BC The Seventh-day Adventist Bible Commentary, sv. 1.-9.

ZKRATKY BIBLICKÝCH KNIH – PODLE ČEP

Starý zákon:	2 Pa Druhá Paralipomenon	Na Nahum	Na Nahum	Fp Filipským
Gn První Mojžíšova (Genesis)	Ezd Ezdráš	Abk Abakuk	Abk Abakuk	Ko Koloským
Ex Druhá Mojžíšova (Exodus)	Neh Nehemjáš	Sf Sofonjáš	Sf Sofonjáš	1 Te První list
Lv Třetí Mojžíšova (Leviticus)	Est Ester	Ag Ageus	Ag Ageus	Tesalonickým
Nu Čtvrtá Mojžíšova (Numeri)	Jb Jób	Za Zacharjáš	Za Zacharjáš	2 Te Druhý list
Dt Pátá Mojžíšova (Deuteronomium)	Ž Žalmy	Mal Malachiáš	Mal Malachiáš	Tesalonickým
Joz Jozue	Př Přísloví			1 Tm První list
Sd Soudců	Kaz Kazatel	Nový zákon:		Timoteovi
Rt Rúť	Pís Píseň písní	Mt Matouš	Mt Matouš	2 Tm Druhý list
1 S První Samuelova	Iz Izajáš	Mk Marek	Mk Marek	Timoteovi
2 S Druhá Samuelova	Jr Jeremjáš	L Lukáš	L Lukáš	Tt Titovi
1 Kr První Královská	Pl Pláč	J Jan	J Jan	Fm Filemonovi
2 Kr Druhá Královská	Ez Ezechiel	Sk Skutky apoštolů	Sk Skutky apoštolů	Žd Židům
1 Pa První Paralipomenon	Da Daniel	Ř Římanům	Ř Římanům	Jk List Jakubův
	Oz Ozeáš	1 K První list	1 K První list	1 Pt První list Petrův
	Jl Jól	Korintským	Korintským	2 Pt Druhý list Petrův
	Am Ámos	2 K Druhý list	2 K Druhý list	1 J První list Janův
	Abd Abdijáš	Korintským	Korintským	2 J Druhý list Janův
	Jon Jonáš	Ga Galatským	Ga Galatským	3 J Třetí list Janův
	Mi Micheáš	Ef Efezským	Ef Efezským	Ju List Judův
				Zj Zjevení Janovo

DÍLA E. G. WHITEOVÉ

CK Cesta ke Kristu	SC Steps to Christ
KP Kristova podobnost	COL Christ's Object Lessons
PK Proroci a králové	PK Prophets and Kings
SA Skutky apoštolů	AA The Acts of the Apostles
TV Touha věků	DA The Desire of Ages
GW Gospel Workers	1 SM Selected Messages, Vols. 1
MH The Ministry of Healing	TM Testimonies to Ministers and Gospel Workers

SBÍRKY V 1. ČTVRTLETÍ 2004

Misijní dary jsou určeny pro Východoafrické oddělení GK (Etiopie, Keňa, Tanzanie, Uganda, Zambie, Zimbabwe, Mosambik, Botswana atd.) a její evangelizační projekty.

Na těchto projektech se jednotlivá sdružení podílejí v roce 2004 takto:

České a Moravskoslezské sdružení 65 % misijních darů

Slovenské sdružení 45 % misijních darů

Zbylé prostředky zůstávají sdružením na financování jejich misijních projektů.

Dary 13. soboty jsou používány na přesně stanovené projekty církve v jednotlivých oblastech světa. V roce 2004 všechna sdružení na tyto účely poukazují 40 % darů.

Ostatní prostředky zůstávají na stavební projekty Českého sdružení.

ZÁPADY SLUNCE

leden	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
2.1.	16.10
9.1.	16.18
16.1.	16.28
23.1.	16.38
30.1.	16.50

únor	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
6.2.	17.01
13.2.	17.13
20.2.	17.25
27.2.	17.37

březen	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
5.3.	17.51
12.3.	18.02
19.3.	18.14
26.3.	18.25